لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتّٰى تُنْفِقُوْا مِمَّا تُحِبُّوْنَ ؕ وَمَا
تُنْفِقُوْا مِنْ شَیْءٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِهٖ عَلِیْمٌ ﴿92﴾
كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حِلًّا لِّبَنِیْۤ اِسْرَآءِیْلَ اِلَّا مَا
حَرَّمَ اِسْرَآءِیْلُ عَلٰی نَفْسِهٖ مِنْ قَبْلِ اَنْ تُنَزَّلَ
التَّوْرٰىةُ ؕ قُلْ فَاْتُوْا بِالتَّوْرٰىةِ فَاتْلُوْهَاۤ اِنْ
كُنْتُمْ صٰدِقِیْنَ ﴿93﴾
فَمَنِ افْتَرٰی عَلَی اللّٰهِ الْكَذِبَ مِنْۢ بَعْدِ ذٰلِكَ
فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوْنَ ﴿94﴾
قُلْ صَدَقَ اللّٰهُ ۫ فَاتَّبِعُوْا مِلَّةَ اِبْرٰهِیْمَ
حَنِیْفًا ؕ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِیْنَ ﴿95﴾
اِنَّ اَوَّلَ بَیْتٍ وُّضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِیْ بِبَكَّةَ مُبٰرَكًا
وَّهُدًی لِّلْعٰلَمِیْنَ ۚ ﴿96﴾
فِیْهِ اٰیٰتٌۢ بَیِّنٰتٌ مَّقَامُ اِبْرٰهِیْمَ ۚ وَمَنْ دَخَلَهٗ
كَانَ اٰمِنًا ؕ وَلِلّٰهِ عَلَی النَّاسِ حِجُّ الْبَیْتِ مَنِ
اسْتَطَاعَ اِلَیْهِ سَبِیْلًا ؕ وَمَنْ كَفَرَ فَاِنَّ اللّٰهَ
غَنِیٌّ عَنِ الْعٰلَمِیْنَ ﴿97﴾

(92) మీకు అత్యంత ప్రియమైన వస్తువును అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చు చేయనంత వరకూ మీరు సత్కార్యాన్ని పొందలేరు. మీరు ఏమి ఖర్చుచేసినా అల్లాహ్ దానిని బాగుగా ఎరుగును. (93) బనీ ఇస్రాయీల్ వారికి తినే, త్రాగే వస్తువులన్నీ ధర్మసమ్మతములే (హలాల్). ఇస్రాయీల్ (అంటే హజ్రత్ యాఖూబ్ – అ) తౌరాత్ అవతరణకు పూర్వం తనపై హరామ్ చేసుకున్నవి తప్ప. మీరు వారితో అనండి, మీరు మీ వాదనలో సత్యవంతులే అయితే తౌరాత్‌ను తీసుకుని వచ్చి, ఆ పదజాలాన్ని చదవండి. (94) ఇక ఆ తర్వాత కూడ అల్లాహ్‌కు తప్పుడు విషయాలు ఆపాదిస్తే ఇటువంటి వారే దుష్టులు. (95) వారికి చెప్పండి : అల్లాహ్ సత్యాన్నిసెలవిచ్చాడు. కనుక మీరు అల్లాహ్‌కే అంకితం అయిపోయినవాడూ, ముష్రిక్ కానివాడు అయిన హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అ) విధానాన్ని అనుసరించాలి. (96) నిస్సందేహంగా ప్రజలకోసం మొట్టమొదటగా నిర్మింపబడిన గృహం మక్కాలో ఉన్నదే. శుభము కలిగినదీ. ప్రపంచ ప్రజలందరకూ మార్గదర్శకం అయినదీ. (97) ఇందులో స్పష్టమయిన నిదర్శనాలున్నాయి. ఉదాహరణకు మఖామె ఇబ్రాహీం. ఈ గృహంలో ప్రవేశించిన వాడు శాంతి భద్రతలు పొందిన వాడయ్యాడు. ఈ గృహం వరకు రాగల శక్తి గలవాడు ఇక్కడకు వచ్చి హజ్ చేయడం, ప్రజలపై అల్లాహ్‌కు గల హక్కు. ఎవరయినా తిరస్కరిస్తే, అల్లాహ్ ప్రపంచ ప్రజలందరి పట్ల నిరపేక్షాపరుడు.

قُلْ یٰۤاَهْلَ الْكِتٰبِ لِمَ تَكْفُرُوْنَ بِاٰیٰتِ اللّٰهِ ۖ ۗ
وَاللّٰهُ شَهِیْدٌ عَلٰی مَا تَعْمَلُوْنَ ﴿98﴾

(98) మీరు ఆ గ్రంథం కలవారిని అడగండి, “మీరు అల్లాహ్ వాక్యాలను ఎందుకు తిరస్కరిస్తున్నారు? వాస్తవానికి మీరు చేస్తున్నదంతా అల్లాహ్ చూస్తున్నాడు.

(99) చెప్పండి, "గ్రంథం కలవారలారా? మీరతన్ని దైవమార్గం నుండి ఎందుకు నిరోధిస్తున్నారు? విశ్వసించిన వానికోసం మార్గ విహీనతను కోరు తున్నారు. వాస్తవానికి మీరే అతడు సన్మార్గం పొందినవాడనటానికి సాక్షులు. మీరు చేస్తున్న చర్యలు అల్లాహ్‌కు తెలియనివి కావు.	قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لِمَ تَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ مَنْ ءَامَنَ تَبْغُونَهَا عِوَجًا وَأَنتُمْ شُهَدَآءُ ۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٩﴾

వివరణ:

మునుపటి ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు. పరలోకంలో తిరస్కారుల కోసం కేవలం శిక్ష మాత్రమే ఉంది. నరకం వారి నివాసం. ఒక తిరస్కారి నరక బాధను తప్పించుకోవడానికి భూమండల పరిమాణంలో బంగారాన్ని ఇవ్వడానికి సిద్ధపడినా అది అంగీకరించబడదు. ఇక ఈ ఆయత్‌లలో విశ్వాసులు స్వర్గానికి అర్హులు అనీ, అయితే తమకు అత్యంత ప్రియమయిన వస్తువును అల్లాహ్ మార్గంలో వినియోగించడం, స్వర్గంలో ప్రవేశించడానికి షరతు అన్న విషయం వివరించబడుతోంది.

ఉదాహరణకు మనిషికి సిరిసంపదలు ఇష్టమయినవి. ఆస్తులు ఇష్టమయినవి. ధర్మోన్నతి కోసం, జాతికి అవసరం అయినప్పుడు వీటిని దైవ ప్రసన్నత కోసం ఖర్చు చేస్తే స్వర్గానికి అర్హులు కాగలుగుతారు. మన పరిస్థితి ఎలా ఉందంటే ధర్మం కోసం, జాతికోసం మామూలు స్వల్పధరగల వస్తువులను కూడ ఖర్చు చేయడానికి సిద్ధంగా లేము. మరి స్వర్గంలో ఎలా ప్రవేశించగలం?

ఆయత్ నెం. 92 : లన్‌తనాలుల్ బిర్ర – 'అల్ బిర్' అంటే పుణ్యం లేక మేలు అని అర్థం. ఇక్కడ 'అల్ బిర్' అంటే సదాచరణ లేక స్వర్గం (ఫత్‌హుల్ ఖదీర్).

హదీసులో తెలుపబడింది. ఈ ఆయత్ అవతరించినప్పుడు, మదీనాలోని ధనవంతుడు అయిన హజ్రత్ అబూ తల్హా అన్సారీ, దైవప్రవక్త (స), సమక్షంలో హాజరై విన్నవించుకున్నారు, "ప్రవక్తా! బీర్‌హా తోట నాకు అన్నింటికంటే ఇష్టమయినది. నేను దీనిని అల్లాహ్ అనుగ్రహం కోసం దానం చేస్తున్నాను." ఆయన (స) "ఇదయితే గొప్ప లాభకరమయిన సొమ్ము. నా అభిప్రాయంలో నీవు దానిని నీ బంధువులకు పంచిపెట్టు" అని సెలవిచ్చారు. అందుచేత ఆయన (స) సలహాపై, ఆయన తన సమీప బంధువులయిన పినతండ్రి కుమారులకు పంచిపెట్టారు. (సహీహ్ బుఖారీ, కితాబుత్తఫ్సీర్, సూరయె ఆలి ఇమ్రాన్ – హ.నెం.4189)

ఇదేవిధంగా అనేకమంది సహాబాలు తమకు అత్యంత ఇష్టమయిన వస్తువులను అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్చు చేశారు. (తఫ్సీర్ అహ్సనుల్ బయాన్, దివ్య ఖుర్ఆన్ 4వ కాండం)

హజ్రత్ అబ్దుల్లా బిన్ ఉమర్ (రజి) ఇలా అన్నారని హాఫిజ్ అబూబకర్ బజ్జార్ ఉటంకించారు : "నేను ఈ ఆయత్‌ను విన్నప్పుడు నా ఆస్తులపై దృష్టి సారించాను. నా దగ్గర ఉన్న అత్యంత విలువయిన వస్తువు ఒక రోమన్ బానిసరాలు. నేను ఆమెను అల్లాహ్ ప్రీతి కోసం విడుదల చేశాను."

ఆయత్ 95 : ఇది మరియు దీని తర్వాతి రెండు ఆయత్‌లు యూదుల అభ్యంతరం విషయంలో అవతరించబడ్డాయి. యూదులు దైవప్రవక్త (స)ను, "మీరు ఇబ్రాహీం ధర్మావలంబీకులమని వాదిస్తున్నారు. మీరు ఒంటె మాంసం కూడ భుజిస్తున్నారు. మరి ఇబ్రాహీం మతంలో ఒంటె మాంసం, దాని పాలు హరాం కదా!" అని

(100) విశ్వాసులారా! మీరు గనక గ్రంథం కలవారి ఒక వర్గం మాటలు వింటే వారు మిమ్మల్ని మీరు విశ్వసించిన తర్వాత అవిశ్వాసులుగా మార్చివేస్తారు.	يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِنْ تُطِيْعُوْا فَرِيْقًا مِّنَ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ يَرُدُّوْكُمْ بَعْدَ اِيْمَانِكُمْ كٰفِرِيْنَ ﴿100﴾
(101) మీకు అల్లాహ్ ఆయత్‌లు చదివి విన్పించబడుతూ ఉండగా దైవప్రవక్త మీ మధ్య ఉండగా మీరు ఎలా తిరస్కరించగలరు? అల్లాహ్ ధర్మాన్ని దృఢంగా పట్టుకున్నవాడు తప్పక సన్మార్గం యొక్క హితబోధను పొందగలడు.	وَكَيْفَ تَكْفُرُوْنَ وَاَنْتُمْ تُتْلٰى عَلَيْكُمْ اٰيٰتُ اللّٰهِ وَفِيْكُمْ رَسُوْلُهٗ ؕ وَمَنْ يَّعْتَصِمْ بِاللّٰهِ فَقَدْ هُدِيَ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿101﴾ ع 10 10 1
(102) విశ్వాసులారా! అల్లాహ్‌కు భయపడవలసిన హక్కు ఉన్నట్లుగా, భయపడండి. మీరు విశ్వసించిన స్థితిలో ఉన్నప్పుడు తప్ప మీకు మరణం ప్రాప్తం కాకూడదు సుమా!	يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ حَقَّ تُقٰتِهٖ وَلَا تَمُوْتُنَّ اِلَّا وَاَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ﴿102﴾

సందేహపడ్డారు. అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు, “యూదుల వాదన తప్పు. హజ్రత్ ఇబ్రాహీం (అ) మతంలో ఇవి హరాం కావు.” (అహ్సనుల్ బయాన్ 189వ పేజీ)

96 ఆయత్ : (ఇన్న అవ్వల బైతిన్ వ్వుజిఅ) ఇక్కడ యూదుల రెండవ అభ్యంతరానికి జవాబు ఇవ్వబడుతోంది. “బైతుల్ మఖ్దిస్ ప్రజలకు ఖిబ్లా. ఇది పవిత్ర భూభాగంలో ఉంది. కనుక ఇది కాబా గృహం కంటే శ్రేష్ఠమయింది. చాలామంది ప్రవక్తలు హిజ్రత్ చేసి ఇక్కడకు వస్తూ వచ్చారు. మరి ముహమ్మద్ (స) దీనిని వదలి కాబాను ఖిబ్లాగా ఎందుకు చేసుకున్నారు?” అని వారన్నారు. అల్లాహ్ వారి వాదనను ఖండించాడు. ప్రపంచంలో మొట్టమొదటి దైవగృహం కాబా. ఈ ప్రపంచం ఉనికిలో ఉన్నంత కాలం ఈ గృహం శుభకరమైనదిగానూ, ప్రజలకు సన్మార్గ సాధనంగానూ ఉంటుంది. ప్రపంచంలోని ప్రతి భూభాగం నుండి ప్రజలు ఇక్కడికి దర్శనం కోసం వస్తూ ఉండగలరు. ప్రపంచం ఉనికిలో ఉన్నంత కాలం, దీని వైపునకు తిరిగి నమాజు చేస్తారు. అల్లాహ్‌ను స్మరిస్తూ ఉంటారు.

సహీహ్ (ప్రామాణిక) హదీసు గ్రంథాలలో హజ్రత్ అబూజర్ (రజి) ఉల్లేఖనంలో ఇలా ఉంది : “నేను అడిగాను, ‘దైవప్రవక్తా! భూమండలంపై మొట్టమొదట నిర్మించబడిన మస్జిదు ఏది?’ అని. ఆయన (స) సెలవిచ్చారు, “మస్జిదె హరాం”. నేను మళ్ళీ అడిగాను. దాని తర్వాత ఏది నిర్మించబడింది? అని. ‘మస్జిదె అఖ్సా’ అని ఆయన (స) సెలవిచ్చారు. ఈ రెండు నిర్మాణాల మధ్య ఎంత వ్యవధి గడిచింది? అని నేను అడిగాను. ‘నలభై ఏళ్ళు’ అని ఆయన (స) సెలవిచ్చారు. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం.3172) అల్లామా ఇబ్నె ఖయ్యిం (రహ్మలై) వ్రాశారు : హజ్రత్ ఇబ్రాహీం కాబా గృహాన్ని నిర్మించారు. దాని తర్వాత నలభై ఏళ్ళకు యాఖూబ్ బిన్ ఇస్‌హాఖ్ (అ) మస్జిదె అఖ్సాను నిర్మించారు. (తయస్సిరుర్రహ్మాన్ లి బయానుల్ ఖుర్‌ఆన్ 195 నుండి 196 పేజీలు)

హజ్ (మక్కా యాత్ర) ఇస్లాం మౌలిక విధులలో ఒకటి. ఐదవ విధి. స్తోమత కలిగి ఉండి కూడ హజ్ చేయనివాడు యూదుడుగా లేక క్రైస్తవుడిగా మరణించినా అల్లాహ్ పట్టించుకోడు. (దావతుల్ ఖుర్‌ఆన్, మొదటి భాగం 215వ పేజి)

(103) అల్లాహ్ త్రాటిని గట్టిగా పట్టుకోండి. వర్గాలుగా చీలిపోకండి. అల్లాహ్ మీపై చూపిన అనుగ్రహాన్ని గుర్తుచేసుకోండి. మీరు ఒకరికొకరు శత్రువులుగా ఉన్నప్పుడు అల్లాహ్ మీ హృదయాలలో ప్రేమ నింపాడు. కనుక మీరు ఆయన కృప వలన పరస్పరం సోదరులయ్యారు. ఇంకా మీరు అగ్నిగుండం అంచున ఉండగా అల్లాహ్ మిమ్మల్ని రక్షించాడు. మీరు సన్మార్గం పొందగలగాలని అల్లాహ్ ఈ వైఖరితో తన గుర్తులను వివరిస్తాడు.	وَاعْتَصِمُوْا بِحَبْلِ اللّٰهِ جَمِيْعًا وَّلَا تَفَرَّقُوْا ۖ وَاذْكُرُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ اِذْ كُنْتُمْ اَعْدَآءً فَاَلَّفَ بَيْنَ قُلُوْبِكُمْ فَاَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهٖٓ اِخْوَانًا ۚ وَكُنْتُمْ عَلٰى شَفَا حُفْرَةٍ مِّنَ النَّارِ فَاَنْقَذَكُمْ مِّنْهَا ۗ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ﴿103﴾

100 – 102 వివరణ

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం

మునుపటి ఆయత్‌లలో యూదులు దైవప్రవక్త (స)కు అభ్యంతరాలు తెలిపిన విషయం ప్రస్తావించబడింది. మీరు ఇబ్రాహీం ధర్మం అనుసరిస్తున్నామంటున్నారు. ఒంటె మాంసం తింటున్నారు, దాని పాలు త్రాగుతున్నారు. మరి ఇబ్రాహీం మతంలో ఈ రెండూ నిషిద్ధాలు కదా! అని అభ్యంతరం తెలిపారు. అందుకు అల్లాహ్ జవాబిచ్చాడు. యూదుల ఈ వాదన శుద్ధ తప్పు. ఇబ్రాహీం మతంలో ఇవి నిషిద్ధాలు కావు. తౌరాత్‌ను తీసుకుని రండి. దానిలో ఈ విషయాలు ఎక్కడ వ్రాయబడి ఉన్నాయో చూపండి (అంటూ వారి వాదనను కొట్టి పారేశాడు). ఇక ఈ ఆయత్‌లలో ముస్లింలు యూదుల ఎత్తుగడలకు జాగరూకులయి ఉండాలనీ, వారు ముస్లింలలో విభేదాలు, విచ్ఛిన్నధోరణులు కల్పించడానికి ప్రయత్నిస్తారని సూచించబడుతోంది.

వివరణ : అల్లాహ్ తనకు విశ్వాసులయిన దాసులను, యూదుల కుతంత్రాలు, కుట్రల నుండి ఎల్లకాలం జాగ్రత్తగా ఉండాలని హెచ్చరిస్తున్నాడు. హాఫిజ్ ఇబ్నె కసీర్ మరియు ఇమామ్ షౌకాని గార్లు ఈ ఆయత్ నేపథ్యాన్ని వివరించడానికి జైద్ బిన్ అస్లం ఉల్లేఖనాన్ని నకలు చేశారు. దీనిని ఇబ్నె జరీర్, ఇబ్నె ఇస్‌హాఖ్, ఇబ్నె అబీ హాతిం వగైరాలు తమ తమ ఆధారాలతో ఇలా ఉల్లేఖించారు. షాస్ బిన్ ఖైస్ అనే యూదుడు ముస్లింల బద్ధ విరోధి. ఒకనాడు మదీనా అన్సారుల సమావేశం సమీపం నుండి వాడు వెళ్లడం జరిగింది. ముస్లింల పరస్పర ప్రేమాభిమానాలను చూసి వాడిలో ద్వేషం, వైరం మేల్కొంది. వాడు ఒక యూదు యువకుడ్ని అన్సారుల సమావేశానికి పంపాడు. వారికి బఆస్ యుద్ధాన్ని గుర్తుచేసి ఔస్, ఖజ్‌రజ్ తెగల ముస్లింల మధ్య యుద్ధాగ్నిని రగల్చమని అతడ్ని పురిగొల్పాడు. అదే జరిగింది. వారి జాత్యభిమానం మేల్కొంది. పరస్పరం దుర్భాషలకు దిగారు. యుద్ధానికి సిద్ధమయ్యారు. దైవప్రవక్త (స)కు ఈ విషయం తెలిసి అక్కడకు వచ్చారు. వారికి అల్లాహ్‌ను గుర్తు చేశారు. అజ్ఞానపు విరోధం, దాని ప్రమాదకర పరిణామాలను గురించి భయపెట్టారు. దానితో జగడం సమసిపోయింది. ప్రజలు ఆయుధాలను విసర్జించారు. దుఃఖంతో విలపించారు. పరస్పరం కౌగిలించుకున్నారు. (సూరయె ఆలి ఇమ్రాన్ 196వ పేజి) తయసీరుర్రహ్మాన్ లి బయానుల్ ఖుర్‌ఆన్)

ముస్లింలు ఒక్కటవలేరా?

ముస్లింలలో ఐకమత్యం, ఏకాభిప్రాయం సాధ్యమే. ముస్లింలు ఒక్కటవకపోతే, ముస్లింలలో ఐక్యత, ఏకాభిప్రాయం సాధ్యం కాకపోయినట్లయితే మరి అల్లాహ్ ఖుర్‌ఆన్‌లో ముస్లింలలో పరస్పరం ఏకాభిప్రాయం, ఐక్యత సాధించమని ఎందుకు ఆదేశిస్తున్నాడు?

وَلۡتَكُنۡ مِّنۡكُمۡ اُمَّةٌ يَّدۡعُوۡنَ اِلَى الۡخَيۡرِ وَيَاۡمُرُوۡنَ
بِالۡمَعۡرُوۡفِ وَيَنۡهَوۡنَ عَنِ الۡمُنۡكَرِؕ وَاُولٰٓـئِكَ
هُمُ ﴿104﴾
وَلَا تَكُوۡنُوۡا كَالَّذِيۡنَ تَفَرَّقُوۡا وَاخۡتَلَفُوۡا مِنۡۢ بَعۡدِ
مَا جَآءَهُمُ الۡبَيِّنٰتُؕ وَاُولٰٓـئِكَ لَهُمۡ عَذَابٌ
عَظِيۡمٌ ۙ﴿105﴾
يَّوۡمَ تَبۡيَضُّ وُجُوۡهٌ وَّتَسۡوَدُّ وُجُوۡهٌ ۚ فَاَمَّا الَّذِيۡنَ
اسۡوَدَّتۡ وُجُوۡهُهُمۡ قف اَكَفَرۡتُمۡ بَعۡدَ اِيۡمَانِكُمۡ
فَذُوۡقُوا الۡعَذَابَ بِمَا كُنۡتُمۡ تَكۡفُرُوۡنَ ﴿106﴾

(104) మేలు వైపు పిలిచేవారు, మంచి పనులను చెయ్యమని ఆజ్ఞాపించేవారూ, చెడు పనుల నుండి నిరోధించేవారుగా మీలో కొందరు తప్పక ఉండాలి. ఇలాంటివారే సాఫల్యం పొందుతారు. (105) స్పష్టమయిన నిదర్శనాలు వచ్చిన తర్వాత కూడా వర్గాలుగా విడిపోయి, పరస్పరం విభేదించుకున్నవారి వలె అయిపోకండి. ఇటువంటి వారికే పెద్ద శిక్ష ఉంటుంది. (106) ఆనాడు కొన్ని ముఖాలు ప్రకాశవంతమవుతూ, మరల కొన్ని ముఖాలు నల్లగా అవుతూ ఉంటాయి. (వారితో అనబడుతుంది) విశ్వసించిన తరువాత తిరస్కరించిన వారు మీరేనా, అయితే మీరు తిరస్కరిస్తూ వచ్చిన ఫలితంగా శిక్షను చవిచూడండి.

ముస్లింలారా! మీరంతా కలసి అల్లాహ్ త్రాటిని అంటే ఖుర్ఆన్‌ను దృఢంగా పట్టుకోండి. పరస్పరం విభేదాలు, చీలికలు కల్పించుకోకండి. గుర్తు తెచ్చుకోండి, మీరు ఒకరికొకరు శత్రువులుగా ఉన్నప్పుడు ఆయన మీ హృదయాలను ప్రేమతో నింపాడు. తర్వాత మీరు ఆయన కృప వలన అన్నదమ్ములయ్యారు.

విభేదాలు చీలికల నుండి అల్లాహ్ ఆపాడు :

విభేదాలు, చీలికలు గనక మంచివి అయితే అల్లాహ్ ముస్లింలను విభేదాల నుండి ఎందుకు ఆపుతాడు?

“విశ్వాసులారా! వర్గాలుగా చీలిపోయిన, స్పష్టమైన నిదర్శనాలు వచ్చేసిన తర్వాత పరస్పరం విభేదించుకోసాగిన వారి వలె అయిపోకండి. ఇటువంటి వారి కోసం అతి పెద్ద శిక్ష ఉంది.” (ఆలి ఇమ్రాన్ : 105)

అంటే ముస్లింలు ఒక్కొక్కరుగానే కాక సామూహిక స్థాయిలో కూడా ఖుర్ఆన్‌ను దృఢంగా హత్తుకోవాలి. సమాజంలో ఈ గ్రంథానికే కేంద్రీకృత స్థాయి ఉండాలి. దానితో ప్రగాఢ సంబంధాన్ని అవలంబించాలి.

దైవగ్రంథంతో సంబంధం బలహీనపడినప్పుడే విభేదాలు తలెత్తుతాయి. విశ్వాసం వెల్లడించే పరంపర కొనసాగుతుంది. దైవగ్రంథంపై శ్రద్ధను కేంద్రీకరించే బదులు వ్యక్తుల సూక్తులు, వారి గ్రంథాలకు అవసరానికి మించిన ప్రాముఖ్యత నివ్వడం జరుగుతోంది. ఇంకా విశ్వాస కూటములు ఉనికిలోకి వస్తాయి. తమ తమ ఇమాములు, సూఫీల, తమ తమ పెద్దల, తమ తమ నాయకుల, తమ తమ విద్వాంసుల త్రాటిని ఎంత గట్టిగా పట్టుకొంటారంటే, దేవుని త్రాడు అంటే ఖుర్ఆన్ వారి చేతి నుండి జారిపోతుంది. ఈ విషయం వారి ఊహకు అందనిదయిపోతుంది. ఫలితంగా తీవ్ర విభేదాలు, వర్గ కూటములు సమాజంలో తలెత్తనారంభిస్తాయి. ముస్లింల ఐక్యత ఛిన్నాభిన్నమయిపోతుంది.

ఈ పర్యవసానం తర్వాత కూడ సమాజంలో కూటములు ఏర్పడటం విచారకరం. ముస్లింలలో మతాల, అభిమతాల విచక్షణ లేకుండా దైవగ్రంథానికి అర్హమయిన స్థాయిని ఇచ్చి, దానితో ప్రగాఢ సంబంధం కలిగి ఉన్నప్పుడే ఈ వర్గ విభేదాలు అంతం కాగలవు.

وَاَمَّا الَّذِيْنَ ابْيَضَّتْ وُجُوْهُهُمْ فَفِيْ رَحْمَةِ اللّٰهِ ؕ
هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿107﴾
تِلْكَ اٰيٰتُ اللّٰهِ نَتْلُوْهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ ؕ وَمَا اللّٰهُ
يُرِيْدُ ظُلْمًا لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿108﴾
وَلِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ وَاِلَى اللّٰهِ
تُرْجَعُ الْاُمُوْرُ ﴿109﴾ ع 11 8 2
كُنْتُمْ خَيْرَ اُمَّةٍ اُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَاْمُرُوْنَ
بِالْمَعْرُوْفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُوْنَ
بِاللّٰهِ ؕ وَلَوْ اٰمَنَ اَهْلُ الْكِتٰبِ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ؕ
مِنْهُمُ الْمُؤْمِنُوْنَ وَاَكْثَرُهُمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿110﴾
لَنْ يَّضُرُّوْكُمْ اِلَّاۤ اَذًى ؕ وَاِنْ يُّقَاتِلُوْكُمْ
يُوَلُّوْكُمُ الْاَدْبَارَ ۟ ثُمَّ لَا يُنْصَرُوْنَ ﴿111﴾
ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ اَيْنَ مَا ثُقِفُوْۤا اِلَّا بِحَبْلٍ
مِّنَ اللّٰهِ وَحَبْلٍ مِّنَ النَّاسِ وَبَآءُوْ بِغَضَبٍ مِّنَ
اللّٰهِ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الْمَسْكَنَةُ ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ
كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ وَيَقْتُلُوْنَ الْاَنْۢبِيَآءَ
بِغَيْرِ حَقٍّ ؕ ذٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَّكَانُوْا
يَعْتَدُوْنَ ﴿112﴾

(107) ఇక ముఖాలు ప్రకాశవంతం అయినవారు అల్లాహ్ కారుణ్యఛాయలలో ఉంటారు. అక్కడ వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. (108) మేము మీకు సరిగ్గా వినిపిస్తూ ఉండిన ఆయత్‌లు ఇవే. అల్లాహ్‌కు ప్రపంచ ప్రజలపై దౌర్జన్యం చేసే ఉద్దేశం లేదు. (109) భూమీ ఆకాశాలలో ఉన్నదంతా అల్లాహ్‌దే. ఇంకా అన్ని వ్యవహారాలు ఆయన వైపునకే మరలింపబడతాయి. (110) ముస్లింలారా! ప్రజలకు సంస్కరణ, హితబోధ కోసం పుట్టించబడిన ఉత్తమ సమాజం మీరే. మీరు ప్రజలకు మంచి పనులు చేయమని ఆజ్ఞాపించేవారు, చెడు పనుల నుండి నిరోధించేవారు, అల్లాహ్‌ను విశ్వసించేవారు. ఇంకా గ్రంథం కలవారు కూడా విశ్వసిస్తే అది వారికోసం ఉత్తమం అవుతుంది. వారిలో కొందరు విశ్వాసులే. కాని వారిలో అధిక భాగం ఫాసిఖ్‌లు (పాపులు). (111) వీరు మామూలు ఇబ్బందులు కలిగించడమే తప్ప నీకేమీ నష్టం కలిగించలేరు. వీరు గనక నీతో యుద్ధం చేసినట్లయితే తోక ముడుచుకు పారిపోతారు. ఇక వారికి సహాయం ఎక్కడ నుండీ లభించదు. (112) వీరు ఎక్కడకు వెళ్ళినా పరాభవమే వారికి రాసి పెట్టబడి ఉంది. అయితే వీరు అల్లాహ్ లేక ఇతరుల బాధ్యతలో ఆశ్రయం పొందాలి. వీరు అల్లాహ్ ఆగ్రహంలో చిక్కుకున్నారు. పరాభవానికి గురవడమే వీరికి పట్టిన గతి, ఇందుకు కారణం అల్లాహ్ ఆయత్‌లను వీరు తిరస్కరించి దైవప్రవక్తలను అన్యాయంగా చంపేవారు. వీరు అవిధేయులు మరియు అల్లాహ్ నిర్ణయించిన హద్దులను దాటిపోయినవారు కావడమే.

104 – 112 ఆయత్‌ల వివరణ:

మునుపటి ఆయత్‌లలో యూదులు మీలో విభేదాలు కల్పించ చూస్తున్నారు. కనుక జాగరూకులు కండి అని అల్లాహ్ ముస్లింలను హెచ్చరించాడు.

لَيْسُوْا سَوَآءً ؕ مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ اُمَّةٌ قَآئِمَةٌ
يَّتْلُوْنَ اٰيٰتِ اللّٰهِ اٰنَآءَ الَّيْلِ وَهُمْ يَسْجُدُوْنَ ﴿113﴾
يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَيَاْمُرُوْنَ
بِالْمَعْرُوْفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسَارِعُوْنَ فِى
الْخَيْرٰتِ ؕ وَاُولٰٓئِكَ مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿114﴾
وَمَا يَفْعَلُوْا مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُّكْفَرُوْهُ ؕ وَاللّٰهُ
عَلِيْمٌ بِالْمُتَّقِيْنَ ﴿115﴾
اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَنْ تُغْنِىَ عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ وَلَآ
اَوْلَادُهُمْ مِّنَ اللّٰهِ شَيْئًا ؕ وَاُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ
النَّارِ ۚ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُوْنَ ﴿116﴾
مَثَلُ مَا يُنْفِقُوْنَ فِىْ هٰذِهِ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ
رِيْحٍ فِيْهَا صِرٌّ اَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوْٓا
اَنْفُسَهُمْ فَاَهْلَكَتْهُ ؕ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللّٰهُ وَلٰكِنْ
اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿117﴾

(113) ఈ గ్రంథం కలవారంతా ఒక్కలాంటి వారు కాదు. వారిలో కొందరు ధర్మానికి కట్టుబడి ఉండేవారూ ఉన్నారు. వారు రాత్రింబగళ్ళు అల్లాహ్ ఆయత్‌లను పఠిస్తారు. సాష్టాంగపడి పోతారు. (114) వారు అల్లాహ్ మరియు పరలోక దినాన్ని విశ్వసిస్తారు. మంచి పనులను ఆజ్ఞాపిస్తారు. చెడు పనుల నుండి నిరోధిస్తారు. సత్కార్యాలలో ముందు ఉంటారు. సదాచారులయిన వారు వీరే. (115) వారు చేసిన ఏ మంచి పని అయినా గౌరవనీయమవుతుంది. అల్లాహ్ దైవభక్తిపరులను బాగా ఎరుగు. (116) నిస్సందేహంగా తిరస్కారులు అయిన వారి సంపద, వారి సంతానం అల్లాహ్ సమక్షంలో ఏమీ పనికి రాజాలవు. నరక నివాసులు వీరే. అందులో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. (117) ఈ అవిశ్వాసులు ప్రాపంచిక జీవితంలో ఖర్చుచేసే (సదఖా, దానాలు) దాని ఉదాహరణ పొగమంచుతో ఉన్న గాలి లాంటిది. ఆ గాలి తమపై తాము దౌర్జన్యం చేసుకున్నవారి పంట భూములపై వీచి ఆ పంటను ధ్వంసం చేసివేస్తుంది. ఇటువంటి వారిపై అల్లాహ్ దౌర్జన్యం చేయడు. కాని స్వయంగా వారే తమపై దౌర్జన్యం చేసుకుంటారు.

ఆయత్ నెం. 111 – 112 : ఆయత్‌లు గ్రంథం కలవారిపై మీకు విజయం ప్రాప్తం కానున్నదని అల్లాహ్ తెలియజేశాడు. నాస్తికులు, తిరస్కారులు అయిన ఈ గ్రంథ ప్రజలు అంటే యూదులు తిట్లు తిట్టగలరు. కుట్రలు పన్నగలరు. కాని మీకూ – వారికీ యుద్ధం జరిగినప్పుడు, వారు వెన్ను చూపి పారిపోతారు. ఇలాగే జరిగింది. ఖైబర్ యుద్ధంలో అల్లాహ్ యూదులకు పరాభవం కలిగించాడు. మదీనాలోనూ పరాభవం పాలుచేశాడు. ఇక సిరియాలోని నస్రానీలనయితే సహాబాక్రామ్ నడ్డి విరిచారు. వారి దేశం శాశ్వతంగా వారి చేజారిపోయింది. అల్లాహ్ ఆజ్ఞతో ఇప్పుడు సిరియాలో ముస్లింలకే ఆధిక్యత ఉంది. ఉంటుంది. అంతేకాక అంతిమ దిన సమీప కాలంలో మరియం కుమారుడు హజ్రత్ ఈసా (అ) అక్కడకు దిగి వస్తారు. షరీఅతె ముహమ్మదీ విధింపజేస్తారు. అల్లాహ్ యూదులకు అవమానం, పరాభవాలను రాసి పెట్టాడు. వారు ఏకాలంలో ఎక్కడున్నా అవమానితులు, పరాభవం చెందిన వారుగానే ఉంటారు. చరిత్ర సాక్షిగా ప్రపంచంలోని ఏ ప్రాంతంలోనయినా ఏ కాలంలోనయినా వారికి గౌరవమర్యాదలు దక్కలేదు. వారికి తాత్కాలిక సుఖశాంతులు కేవలం రెండింటిలో ఒక రూపంలోనే లభిస్తాయి. జిజియా చెల్లించి జిమ్మీలుగా గడపగలరు లేదా ఏదయినా పెద్ద శక్తిమంతమైన ఇస్లామేతర ప్రభుత్వం సపోర్టు లభించగలదు. ఈనాడు పాలస్తీనాలోని యూదుప్రభుత్వం, అమెరికా, బ్రిటన్, రష్యా, ఫ్రాన్స్ తదితర ముస్లిమేతర రాజ్యాల దయాదాక్షిణ్యాలపై నిలబడి ఉంది. (తైసిరుర్రహ్మాన్ లి బయానుల్ ఖుర్ఆన్ 20).

(118) విశ్వాసులారా! తమ వారిని తప్ప ఇతరుల్ని తమ ఆంతరంగికులుగా చేసుకోకండి. మీ వినాశం కోసం వారు ఎటువంటి లోటూ చెయ్యరు. నీవు కష్టాలపాలు కావాలని వారు కోరుతున్నారు. వారి అక్కసు వారి నోట అప్రయత్నంగా వెలువడుతుంది. ఇంకా వారు తమ మనసులలో దాచుకున్నది అంతకన్నా ఎక్కువే. మేము మీకు స్పష్టమయిన సూచనలు ఇస్తున్నాము. మీరు గనక ఆలోచించినట్లయితే. (119) వినండి! మీరు వారి (యూదుల) పట్ల ప్రేమను కలిగి ఉన్నారు. కాని వారు మీపై ప్రేమను కలిగి ఉండరు. వాస్తవానికి మీరు అన్ని గ్రంథములనూ విశ్వసిస్తున్నారు. వారు మిమ్మల్ని కలిసినప్పుడు "మేము విశ్వసించాం" అంటారు. కాని మీకు దూరంగా ఉన్నప్పుడు మీ మీద కోపంతో వాళ్ళు తమ వ్రేళ్ళు కోసుకుంటారు. మీరు వారితో "మీ కోపంలో మీరు మాడి చావండి" అని అనండి. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ మనస్సుల లోని రహస్యాలను బాగా ఎరుగు.	يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَتَّخِذُوا۟ بِطَانَةً مِّن دُونِكُمْ لَا يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا ط وَدُّوا۟ مَا عَنِتُّمْ ج قَدْ بَدَتِ ٱلْبَغْضَآءُ مِنْ أَفْوَٰهِهِمْ صلے وَمَا تُخْفِى صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ ط قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ ٱلْءَايَٰتِ إِن كُنتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿118﴾ هَٰٓأَنتُمْ أُو۟لَآءِ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ بِٱلْكِتَٰبِ كُلِّهِۦ ج وَإِذَا لَقُوكُمْ قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا صلے وَإِذَا خَلَوْا۟ عَضُّوا۟ عَلَيْكُمُ ٱلْأَنَامِلَ مِنَ ٱلْغَيْظِ ط قُلْ مُوتُوا۟ بِغَيْظِكُمْ ط إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿119﴾
(120) మీకేదయినా మేలు కలిగితే వారికి చెడుగా అనిపిస్తుంది. మీకేగనక ఏదయినా కష్టం కలిగితే వారు సంతోషిస్తారు. మీరు గనక ఓర్పు వహించి, అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉన్నట్లయితే వారి కుటిలత్వం మీకు ఏ విధమయిన చెరుపూ చేయజాలదు. వీరు చేస్తున్న దాన్నంతటినీ నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ చుట్టుముట్టి ఉన్నాడు.	إِن تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ز وَإِن تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا۟ بِهَا ط وَإِن تَصْبِرُوا۟ وَتَتَّقُوا۟ لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْـًٔا ط إِنَّ ٱللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ع ﴿120﴾ ع 12 11 3

వివరణ: 113 - 120

ఆయత్‌ల సంబంధం : మునుపటి ఆయత్‌లలో గ్రంథ ప్రజల అవిధేయత, తలబిరుసుతనం, దుర్నడత ప్రస్తావించబడ్డాయి. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో గ్రంథ ప్రజలలో కొందరు మంచివారు కూడ ఉన్నారని తెలుపబడుతోంది. అబ్దుల్లా బిన్ సలామ్, అదీ బిన్ హాతిమ్ ఇటువంటి వారే. వీరు ఆ తర్వాత ముస్లింలయ్యారు. తిరిగి అల్లాహ్ అవిశ్వాసుల గురించి సెలవిస్తూ వారి కోసం బాధాకరమైన శిక్ష ఉందని, వారి సంపద, వారి సంతానం ఖియామత్ నాడు వారికి ఏ విధంగానూ ఉపయోగపడదని తెలిపాడు. ఇంకా ఇస్లాం విరోధులతో స్నేహంగా మెలగవద్దని అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు. దాని వలన జాతికీ సమాజానికీ గొప్ప నష్టం కలుగుతుంది.

(121) గుర్తుకు తెచ్చుకోండి. మీరు తెల్లవారు ఝాముననే ఇంటి నుండి బయలుదేరి ముస్లింలను (ఉహద్) యుద్ధం కోసం మోర్చాలలో నియమిస్తూ ఉన్నప్పుడు, అల్లాహ్ అంతా వినేవాడూ ఎరిగిన వాడూను.	وَاِذْ غَدَوْتَ مِنْ اَهْلِكَ تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِيْنَ مَقَاعِدَ لِلْقِتَالِ ؕ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ۙ ﴿121﴾
(122) మీలోని రెండు వర్గాలు పిరికితనం చూపడానికి సిద్ధపడ్డారు. వాస్తవానికి అల్లాహ్ వారికి సహాయపడేందుకు అక్కడ ఉన్నాడు. విశ్వాసులు అల్లాహ్‌పై నమ్మకం ఉంచాలి.	اِذْ هَمَّتْ طَّآئِفَتٰنِ مِنْكُمْ اَنْ تَفْشَلَا ۙ وَاللّٰهُ وَلِيُّهُمَا ؕ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿122﴾

117 ఆయత్ వివరణ : ప్రళయం నాడు అవిశ్వాసులకు వారి సొమ్ముగాని, వారి సంతానం గాని ఏమీ పనికి రాకుండాపోతాయి. చివరకు సంక్షేమం మరియు ప్రత్యక్షంగా మేలు కలిగించే పనులలో వారు ఖర్చు చేస్తున్నదంతా వ్యర్థమయి పోతుంది. వారి ఉదాహరణ, పచ్చని చేలను కాల్చి బూడిద చేసివేసే పిడుగు లాంటిది. దుష్టులు పచ్చని పంటను చూసి సంబరపడుతూ ఉంటారు. దాని మీద వచ్చే లాభాన్ని గురించి ఆశాభావం కలిగి ఉన్నప్పుడు అకస్మాత్తుగా వారి ఆశలు మట్టిలో కలుస్తాయి. దీనినిబట్టి విశ్వాసం లేనంతవరకూ సంక్షేమ కార్యాలలో డబ్బు ఖర్చుచేసే వారికి ప్రపంచంలో ఎంత ప్రఖ్యాతి లభించినా, పరలోకంలో వారికి దాని ప్రతిఫలం ఏదీ లభించదు అని తెలుస్తోంది. అక్కడయితే వారికి శాశ్వతమయిన నరక యాతన ఉంది.

118 ఆయత్ : దాని ప్రాముఖ్యతను దృష్టిలో ఉంచుకుని తిరిగి మరోసారి పునరుక్తం చేయబడుతోంది. (బితానతున్) అంటే, వలీ, మిత్రుడు, ఆంతరంగికుడు. అవిశ్వాసులు, ముష్రికులు (బహుదైవారాధకులు) ముస్లింల పట్ల కలిగి ఉండే భావాలూ, ఉద్దేశాలలో వేటిని వారు ప్రకటిస్తున్నారో, తమ హృదయాలలో వేటిని దాచి ఉంచుకున్నారో, వాటన్నింటినీ అల్లాహ్ ఎత్తి చూపాడు. ఇవి ఇంకా ఇటువంటి ఆయత్‌లను దృష్టిలో ఉంచుకున్న తర్వాతే పండితులు ఫికహ్‌వేత్తలు ఒక ఇస్లామీ రాజ్యంలో ముస్లిమేతరుల్ని ముఖ్యమయిన పెద్ద హోదాలలో నియమించడం భావ్యం కాదు అని వ్రాశారు. హజ్రత్ అబూ మూసా అష్అరీ (రజి) ఒక జిమ్మీని (ముస్లిమేతరుడు) సెక్రటరీగా ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. హజ్రత్ ఉమర్ (రజి)కు ఈ విషయం తెలిసి ఆయన్ని గట్టిగా గద్దించి పలికారు – "అల్లాహ్‌యే వారిని దూరంగా ఉంచాడు, నీవు వారిని దగ్గర కానీయకు. అల్లాహ్‌యే వారికి అవమానం కలిగించాడు. వారిని అమీనుగా, ఆంతరంగికులుగా చేసుకోకు. అల్లాహ్‌యే వారిని పరాభవంపాలు చేశాడు. కనుక వారిని గౌరవించకు." హజ్రత్ ఉమర్ (రజి) ఈ ఆయత్‌నే రుజువుగా చేసుకొని ఇలా చెప్పారు : ఇమామ్ ఖుర్తుబీ సెలవిస్తున్నారు : "ఆ కాలంలో గ్రంథ ప్రజలను సెక్రటరీ, అమీన్‌గా చేయడం వలన పరిస్థితులు మారిపొయ్యాయి. ఈ కారణం చేతనే బుద్ధితక్కువ గలవాళ్ళు సర్దారులు, అమీరులూ అయిపోయారు." (తఫ్సీరె ఖుర్తుబీ)

దురదృష్టవశాత్తు నేటి ముస్లిం దేశాలలో, ఖుర్ఆన్ యొక్క ఈ ముఖ్య ఆదేశానికి ప్రాముఖ్యత ఇవ్వబడటం లేదు. అందుకు భిన్నంగా ముస్లిమేతరులు, పెద్ద పెద్ద ముఖ్య హోదాలలో, కీలక పదవులలో నియమించబడివున్నారు. పర్యవసానం సుస్పష్టమే. ఇస్లామీ దేశాలు దేశీయాంగ, విదేశాంగ పాలసీలలో ఈ ఆదేశాన్ని పాటిస్తే ఎన్నో ఉపద్రవాలు, నష్టాల నుండి సురక్షితంగా ఉండగలవు. (తఫ్సీర్ అహ్సనుల్ బయాన్ 195వ పేజీ)

(132) అల్లాహ్ మరియు ప్రవక్తకు విధేయత చూపండి. తద్వారా మీరు కరుణింపబడే అవకాశం ఉంది.	وَاَطِيۡعُوا اللّٰهَ وَالرَّسُوۡلَ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُوۡنَ ۚ ﴿132﴾

121 - 132 వివరణ

ఆయత్‌ల సంబంధం : మునుపటి ఆయత్‌లలో ధర్మాధర్మాల గురించిన చర్చ, దృశ్యం వివరించబడ్డాయి. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో ధర్మాధర్మాల మధ్య యుద్ధం గురించిన ప్రస్తావన ముక్తసరిగా ఉంది. అందులో ముస్లింలకు ఆధిక్యత, విజయం లభించాయి. ఉహద్ యుద్ధం గురించి సవివరంగా వచ్చింది. ఆ యుద్ధంలో ముస్లింలు విజయానికి చేరువగా వచ్చారు. తిరస్కారులు, ముష్రికులు యుద్ధభూమి నుండి పలాయనం ఆరంభించారు. పర్వత మార్గంలో దైవప్రవక్త (సల్లం) 50 మంది విలుకాండ్రను నియమించారు. ఈ చోటునుండి ఎంతమాత్రం తొలగవద్దని వారికి తాకీదు చేశారు. పర్వత మార్గంలో నియమితులయిన ముస్లింలు, యుద్ధభూమిని వదలి పారిపోతున్న అవిశ్వాసులను చూశారు. (వారు వదలివెళ్ళిన) యుద్ధప్రాప్తి (మాలె గనీమత్)ను స్వాధీనం చేసుకోవాలని వారిలోని 40 మంది పర్వతంపై నుండి క్రిందకు దిగి వచ్చారు. కేవలం పదిమంది మాత్రమే మిగిలారు. ఆ దారి ఖాళీగా ఉండటాన్ని చూసిన అవిశ్వాసులు అటు ప్రక్క నుండి ముస్లింలపై మెరుపు దాడిచేశారు. దానితో ముస్లింల విజయం కాస్తా అపజయంగా మారిపోయింది.

మునుపటి ఆయత్‌లలో అవిశ్వాసులను, మునాఫిక్ (కపటు)లను తమ ఆంతరంగికులుగా చేసుకోవద్దని అల్లాహ్ ముస్లింలను ఆదేశించాడు. వారిపై భరోసా ఉంచవద్దని, గాఢ స్నేహం కలిగి ఉండవద్దని, శత్రువులతో స్నేహం వలన ముస్లింలలో పిరికితనం, విభేదాలు జనిస్తాయని హెచ్చరించాడు. బనూ హారిస, బనూ సల్మాలు మునాఫిక్‌లతో పాటు యుద్ధ భూమిని విడిచిపోవాలని అనుకున్నారు. కపటులతో వారి స్నేహం ఉండింది. ప్రత్యేకించి కపటుల సర్దారు అయిన ఉబీ బిన్ సలూల్‌తో వారికి గాఢ స్నేహం ఉండేది.

ఆయత్‌ల వివరణ : బదరు, ఉహద్ యుద్ధాల అనుభవాల నుండి, సహనం, తఖ్వా (దైవభీతి) లేకుండా ఎన్నటికీ విజయం లభించదన్న విషయం నిరూపించబడింది. సహనం అంటే కష్టాలు, బాధలలో ధైర్యంగా ఎదిరించాలి. నిష్ఠా జాగ్రత్తలు ఆత్మలో జనించడం తఖ్వా వాస్తవికత. బదరు యుద్ధ సమయంలో ఈ రెండు శక్తులు మీలో వచ్చాయి. అందువల్ల గుప్పెడు మంది ఉన్న మీ సైన్యం శత్రువుల పెద్ద సంఖ్యను ఓడించింది. కాని ఉహద్ మైదానంలో మీరు బలహీనత చూపారు. సహనం, తఖ్వాల పరీక్షలలో పూర్తిగా నెగ్గలేదు. ఫలితంగా నష్టపొయ్యారు, శత్రువును ఓడించలేకపొయ్యారు.

ఈ సందర్భంగా అనేక సాహస కార్యాలు స్పష్టం చేయబడ్డాయి

(1) ఉహద్ యుద్ధ సందర్భంగా మెజారిటీ అభిప్రాయం ప్రకారం, నగరం వెలుపలికి వచ్చి శత్రువును ఎదుర్కోవాలి అని తీర్మానించబడింది. కనుక ముస్లింలు బయలుదేరారు. కాని మునాఫిఖ్‌లు ప్రజలను చెదరగొట్ట నారంభించారు. ఫలితంగా ఆ జాతుల వారి మనస్సులు విరిగిపోయాయి. ఈ విధంగా మొదటి నుండే సహనం, తఖ్వాల స్పిరిట్ బలహీనపడిపోయింది. ఫలితంగా ఏదయితే జరగాలో చివరకు అదే జరిగింది.

ఆయత్ 29 - 128 :

(2) సందర్భానుసారం ఈ వాస్తవం సూచించబడుతుంది. అన్యాయం, తిరస్కారం చేసేవారి దుష్కార్యాలు ఎంత కఠినంగా ఉన్నప్పటికీ, హితబోధ వైపు పిలిచేవాడు, సంస్కర్త అయినవాడు, వారు హితవు గ్రహించనందుకు

నిరాశ చెందకూడదు. ఇంకా, కారుణ్యం, మన్నింపు కోరడం తప్ప మరే ఆసక్తి తనలో జనింపనీయ కూడదు. క్షమించడం, క్షమించకపోవడం దైవం చేయవలసిన పని. ఆయనకే దాన్ని వదలివేయాలి. ఉహద్ యుద్ధంలో స్వయంగా దైవప్రవక్త (స)పై శత్రువులు దాడుల పరంపర కొనసాగించారు. ఆయన్ని హతమార్చి వేయాలనుకున్నారు. అయినా శత్రువులకు హితబోధ, మన్నింపు కోరడం తప్ప మరే కోరికా ఆయన పవిత్ర హృదయంలో జనించడం అల్లాహ్‌కు ఇష్టం లేదు. (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం)

ఆయత్ నెం.130 : ఓ సత్య సందేశదాతలారా! ఉహద్ యుద్ధంలో మీకు తగిలిన ఎదురుదెబ్బల నుండి గుణపాఠం గ్రహించదలచుకుంటే మీ హృదయాలలో బలహీనతా రోగాన్ని పుట్టించే ఆ భోగభాగ్యాలను దరికి రానివ్వకండి.

సిరిసంపదల దురాశ హృదయాలలో ఉన్నంత వరకూ ప్రాణాలకు తెగించే స్ఫూర్తి జనించదు.

ఇస్లాం ప్రవక్త (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) ఒక నిర్ణీత పర్వత కనుమ (ఘాట్) దగ్గర పన్నిన వ్యూహం గొప్ప ప్రాముఖ్యత గలది. ఒక జమాఅత్ నియమితమయింది. ఈ చోటు నుండి కదలవద్దని ఆజ్ఞాపించబడింది. కాని, శత్రువులు వెన్నుచూపినప్పుడు ఈ జమాఅత్ (పదిమంది తప్ప) యుద్ధప్రాప్తిని చేజిక్కుంచుకునే ఆశలో వశం తప్పింది.

తమ మోర్చాను వదలి విజయధనం కోసం ఎగబడింది. శత్రువులు ఈ పరిస్థితిని గమనించి తిరగబడ్డారు. ఊహించని విధంగా దాడి చేశారు. ఈ సంఘటనయే ముస్లింలకు గొప్ప నష్టం కలిగించింది.

మోర్చాను వదలి వెళ్ళినవారు పొరబడటానికి అసలు కారణం సిరిసంపదలు పేరాశ, సిరిసంపదలకు ఆశపడటానికి పెద్ద కారణం వడ్డీ లావాదేవీలు. అందుచేత ప్రత్యేకించి ఇక్కడ ప్రస్తావించబడింది. వడ్డీ మీద వడ్డీ కారణంగా పెద్ద మొత్తాలు రుణగ్రహీతల నెత్తిన పడ్డాయి. సహజంగానే వాటిని వదులుకోవడం ప్రజలకు కష్టతరం, కనుక మీ హృదయాల ప్రక్షాళన కోసం ఈ విషయాలలో గొప్ప పరీక్ష ఉంది.

వడ్డీ మీద వడ్డీ కారణంగా ఎంత పెద్ద మొత్తం అప్పుల వాళ్ళ నెత్తిన పడినప్పటికీ దాన్ని వెంటనే వదలుకోండి.

దీనితో పాటు ఉహద్ యుద్ధంలో పరాజయానికి అసలు కారణం జమాఅత్ క్రమశిక్షణా (డిసిప్లిన్) స్ఫూర్తి పూర్తిగా జనించలేదు. అందుచేత వెంటనే క్రమశిక్షణ పాటించడం ద్వారా విధేయత, ఆజ్ఞాపాలన పూర్తిగా పరీక్షించబడగల విషయం నొక్కి వక్కాణించడం అవసరం అయింది. ఈ పరీక్ష, వడ్డీ తీసుకోవడాన్ని నిరోధించడంలో కన్నా మరే విషయంలోనూ సాధ్యం కాదన్నది సుస్పష్టం. వడ్డీ నిషేధించబడటం వలన అప్పులిచ్చే వారికి, శతాబ్దాలుగా తమ హక్కు అని భావిస్తూ వచ్చిన, తమ సంపదల వృద్ధీ వికాసాలకు అతి పెద్ద ఆధారమయిన విషయాన్ని (వడ్డీ తీసుకోవడాన్ని) మానుకోవలసి వస్తుంది.

ఆయత్ నెం. 132 : ఈ కారణం చేతనే సెలవియ్యబడింది. వఅతీ ఉల్లాహ వర్రసూల లఅల్లకుం తుర్హమూన్ (మీపై కరుణింపబడటం కోసం అల్లాహ్ మరియు ప్రవక్తకు విధేయత చూపండి).

ఈ సందర్భంగానే ముత్తఖీల గుణగణాలు ప్రస్తావించబడ్డాయి :

1. వారు కలిమిలోనూ, లేమిలోనూ అన్ని పరిస్థితులలోనూ దైవం ప్రసాదించిన సొమ్మును దైవమార్గంలో ఖర్చుచేస్తారు.

2. కోపంలో అదుపు తప్పిపోరు.

3. ప్రజల తప్పిదాలను క్షమించివేస్తారు.

4. పాపంలో పడిపోతే వెంటనే తెలుసుకుంటారు. అల్లాహ్ సమక్షంలో తౌబా ఇస్తిగ్‌ఫార్ (మన్నింపు కోసం దుఆ) చేస్తారు.

(తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్ , మౌలానా అబుల్ కలాం ఆజాద్, రెండవ భాగం, 341 – 345 పేజీలు)

(133) మీ ప్రభువు మన్నింపు, ఆయన స్వర్గం వైపు పరుగెత్తండి. దాని వెడల్పు భూమీ ఆకాశాలకు సమానం. అది భయభక్తులు కల వారికోసం తయారు చెయ్యబడింది.

(134) వారు కలిమిలోనూ, లేమిలోనూ, (అన్ని పరిస్థితులలోనూ) ఖర్చు చేస్తారు. కోపాన్ని దిగమ్రింగుతారు, ప్రజలను క్షమించివేస్తారు. అల్లాహ్ ఇటువంటి పుణ్యశీలురనే ప్రేమిస్తాడు. (135) ఇటువంటి వారి వలన ఏదయినా పాపకార్యం జరిగిపోతే లేక వారు తమ ఆత్మలకు అన్యాయం చేసుకుంటే వెంటనే వారికి అల్లాహ్ గుర్తుకువస్తాడు. వారు తమ పాపాల క్షమాభిక్ష కోరనారంభిస్తారు. పాపాలను క్షమించగలవాడు అల్లాహ్ తప్ప మరెవ్వరున్నారు? వారు కావాలని తాము చేసిన దానిపై పట్టుపట్టరు.

(136) ఇటువంటి వారి ప్రతిఫలం వారి ప్రభువు వద్ద ఎలా ఉంటుందంటే ఆయన వారిని క్షమించివేసి క్రింద కాలువలు ప్రవహిస్తూ ఉండే వనాలలో వారిని ప్రవేశింపజేస్తాడు. అందులో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. మంచి పనులు చేసేవారికి ఇది ఎంత మంచి ప్రతిఫలం! (137) మీకు పూర్వం ఎన్నో సంఘటనలు అల్లాహ్ నియమం ప్రకారం గతించి పొయ్యాయి. ధిక్కరించిన వారి పర్యవసానం ఎలా అయిందో కాస్త తిరిగి చూడండి.

(138) ఈ సంఘటనలు ప్రజల కోసం స్పష్టమయిన హెచ్చరిక, మరియు భయపడే వారికి హితబోధ మరియు గుణపాఠం. (139) ముస్లింలారా! మీరు కుంగిపోవడంగానీ, విచారంలో మునిగిపోవడం గానీ చేయకూడదు. మీరే గనక విశ్వాసులు అయితే మీరే ఆధిక్యత సాధించగలరు.

وَسَارِعُوْٓا اِلٰى مَغْفِرَةٍ مِّنْ رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ
عَرْضُهَا السَّمٰوٰتُ وَالْاَرْضُ ۙ اُعِدَّتْ
لِلْمُتَّقِيْنَ ۙ ﴿133﴾
الَّذِيْنَ يُنْفِقُوْنَ فِى السَّرَّآءِ وَالضَّرَّآءِ
وَالْكٰظِمِيْنَ الْغَيْظَ وَالْعَافِيْنَ عَنِ النَّاسِ ۗ
وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ۚ ﴿134﴾
وَالَّذِيْنَ اِذَا فَعَلُوْا فَاحِشَةً اَوْ ظَلَمُوْٓا
اَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللّٰهَ فَاسْتَغْفَرُوْا
لِذُنُوْبِهِمْ ۖ وَمَنْ يَّغْفِرُ الذُّنُوْبَ اِلَّا اللّٰهُ ۖ۫
وَلَمْ يُصِرُّوْا عَلٰى مَا فَعَلُوْا وَهُمْ
يَعْلَمُوْنَ ﴿135﴾
اُولٰٓئِكَ جَزَآؤُهُمْ مَّغْفِرَةٌ مِّنْ رَّبِّهِمْ وَجَنّٰتٌ
تَجْرِىْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا ۗ وَنِعْمَ
اَجْرُ الْعٰمِلِيْنَ ۗ ﴿136﴾
قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَنٌ ۙ فَسِيْرُوْا فِى
الْاَرْضِ فَانْظُرُوْا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الْمُكَذِّبِيْنَ ﴿137﴾
هٰذَا بَيَانٌ لِّلنَّاسِ وَهُدًى وَّمَوْعِظَةٌ
لِّلْمُتَّقِيْنَ ﴿138﴾
وَلَا تَهِنُوْا وَلَا تَحْزَنُوْا وَاَنْتُمُ الْاَعْلَوْنَ اِنْ
كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿139﴾

اِنۡ يَّمۡسَسۡكُمۡ قَرۡحٌ فَقَدۡ مَسَّ الۡقَوۡمَ قَرۡحٌ
مِّثۡلُهٗ ‌ؕ وَتِلۡكَ الۡاَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيۡنَ النَّاسِ‌ۚ
وَلِيَـعۡلَمَ اللّٰهُ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَيَتَّخِذَ مِنۡكُمۡ
شُهَدَآءَ ‌ؕ وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الظّٰلِمِيۡنَ ۙ ﴿140﴾
وَلِيُمَحِّصَ اللّٰهُ الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا وَيَمۡحَقَ
الۡكٰفِرِيۡنَ ﴿141﴾
اَمۡ حَسِبۡتُمۡ اَنۡ تَدۡخُلُوا الۡجَـنَّةَ وَلَمَّا يَعۡلَمِ
اللّٰهُ الَّذِيۡنَ جَاهَدُوۡا مِنۡكُمۡ وَيَعۡلَمَ
الصّٰبِرِيۡنَ ﴿142﴾
وَلَقَدۡ كُنۡتُمۡ تَمَنَّوۡنَ الۡمَوۡتَ مِنۡ قَبۡلِ اَنۡ
تَلۡقَوۡهُ ۖ فَقَدۡ رَاَيۡتُمُوۡهُ وَاَنۡتُمۡ تَنۡظُرُوۡنَ ﴿143﴾ ع 14 14 5
وَمَا مُحَمَّدٌ اِلَّا رَسُوۡلٌ‌ ۚ قَدۡ خَلَتۡ مِنۡ قَبۡلِهِ
الرُّسُلُ‌ ؕ اَفَا۟ٮِٕنْ مَّاتَ اَوۡ قُتِلَ انْقَلَبۡتُمۡ
عَلٰٓى اَعۡقَابِكُمۡ‌ ؕ وَمَنۡ يَّنۡقَلِبۡ عَلٰى عَقِبَيۡهِ
فَلَنۡ يَّضُرَّ اللّٰهَ شَيۡـــًٔا ‌ؕ وَسَيَجۡزِى اللّٰهُ
الشّٰكِرِيۡنَ ﴿144﴾
وَمَا كَانَ لِنَفۡسٍ اَنۡ تَمُوۡتَ اِلَّا بِاِذۡنِ اللّٰهِ
كِتٰبًا مُّؤَجَّلًا ‌ؕ وَمَنۡ يُّرِدۡ ثَوَابَ الدُّنۡيَا نُؤۡتِهٖ
مِنۡهَا ‌ۚ وَمَنۡ يُّرِدۡ ثَوَابَ الۡاٰخِرَةِ نُؤۡتِهٖ مِنۡهَا ‌ؕ
وَسَنَجۡزِى الشّٰكِرِيۡنَ ﴿145﴾

(140) మీకు గాయాలు తగిలినట్లే అవిశ్వాసులకూ గాయాలయ్యాయి. ఈ దినాలను మేము ప్రజలలో త్రిప్పుతూ ఉంటాము. మనస్ఫూర్తిగా విశ్వసించిన వారెవరో కూడ అల్లాహ్ తెలుసుకోగోరుతున్నాడు. ఇంకా మీలో నుండియే కొందరిని సాక్షులుగా కూడ చేయగోరుతున్నాడు. అల్లాహ్ దుర్మార్గులను ఇష్టపడడు.

(141) ఈ పరీక్ష ద్వారా ఆయన విశ్వాసులను పవిత్రులుగా చేసి ఏరివేసి అవిశ్వాసులను సర్వనాశనం చేయాలని కూడ కోరుతున్నాడు. (142) స్వర్గంలో ఊరికే ప్రవేశించగలమని భావిస్తున్నారా? మీలో జిహాద్ చేసేవారెవరో, ఓపికపట్టేవారెవరో ఇంకా అల్లాహ్ చూడలేదే? (143) ఇంతకు పూర్వం అయితే మీరు మరణం (షహాదత్ – అమరగతి) మీకు దక్కాలని కోరుతూ ఉండేవారు. కనుక ఇప్పుడు మీరు దానిని (ఉహద్ యుద్ధంలో) కళ్ళారా చూశారు.

(144) ముహమ్మద్ (స) ఒక ప్రవక్తయే కదా! ఆయనకు పూర్వం కూడా ఎందరో ప్రవక్తలు గతించారు. ఆయన మరణిస్తే లేక చంపబడితే మరి మీరు వెనుదిరుగుతారా? ఇస్లాంను విడిచిపెడతారా? ఎవరయినా వెనుదిరిగి పోయినందువల్ల అల్లాహ్‌కు ఏమీ నష్టం కలిగించలేడు. కృతజ్ఞులయిన వారికి అల్లాహ్ మంచి ప్రతిఫలం అనుగ్రహిస్తాడు.

(145) ఏ వ్యక్తి అయినా అల్లాహ్ అనుమతి లేనిదే ఎన్నటికీ మరణించలేడు. మరణ సమయం వ్రాసిపెట్టి ఉంది. ప్రపంచంలోనే ప్రతిఫలం ఆశించి పనిచేసిన వానికి మేము ప్రపంచంలోనే ప్రతిఫలం ఇచ్చేస్తాము. ఇక పరలోకంలో ప్రతిఫలం కోరే వానికి పరలోకంలో ఇస్తాము. కృతజ్ఞులయిన వారికి అతి త్వరలో మేము మంచి ప్రతిఫలం ఇస్తాము.

وَكَاَيِّنْ مِّنْ نَّبِيٍّ قٰتَلَ ۙ مَعَهٗ رِبِّيُّوْنَ كَثِيْرٌ ۚ
فَمَا وَهَنُوْا لِمَاۤ اَصَابَهُمْ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَمَا
ضَعُفُوْا وَمَا اسْتَكَانُوْا ۗ وَاللّٰهُ يُحِبُّ
الصّٰبِرِيْنَ ﴿146﴾
وَمَا كَانَ قَوْلَهُمْ اِلَّاۤ اَنْ قَالُوْا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا
ذُنُوْبَنَا وَاِسْرَافَنَا فِيْۤ اَمْرِنَا وَثَبِّتْ اَقْدَامَنَا
وَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكٰفِرِيْنَ ﴿147﴾
فَاٰتٰىهُمُ اللّٰهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ
الْاٰخِرَةِ ۗ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿148﴾ 15 ع 5 6

(146) ఎందరో ప్రవక్తలు గతించారు. వారితో పాటు ఎందరో దైవభక్తులు జిహాద్‌లో పాల్గొన్నారు. దైవమార్గంలో వారికి ఎదురయిన కష్టాలకు వారు ధైర్యం కోల్పోనూ లేదు, బలహీనతా ప్రదర్శించలేదు. అధర్మం ముందు తలదించుకోనూ లేదు. ఇటువంటి నిలకడ చూపేవారినే అల్లాహ్ ఇష్టపడతాడు. (147) వారి దుఆ ఇదే, "ఓ మా ప్రభూ! మా పాపాలను క్షమించు. మా పనులలో పొరపాటు జరిగితే దానిని మన్నించు. మాకు నిలకడ ప్రసాదించు. అవిశ్వాసులకు వ్యతిరేకంగా మాకు సహాయం చెయ్యి." అందుకు వారికి ప్రపంచంలోనూ ప్రతిఫలం ఇచ్చాడు. ఇక పరలోకంలోని ప్రతిఫలం అయితే ఎంతో మంచిది. (148) అల్లాహ్ ఇటువంటి సదాచరణ చేసేవారిని ప్రేమిస్తాడు.

133 – 148 వివరణ :

ఆయత్‌ల సంబంధం : మునుపటి ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ సహనం, తఖ్వాలను ప్రోత్సహించి బదరు యుద్ధంలో సహనం, తఖ్వాల కారణంగా విజయం లభించిందని అన్నాడు. ఇప్పుడు ఈ ఆయత్‌లలో ఉహద్ యుద్ధం గురించి ప్రస్తావించబడుతోంది. ఈ యుద్ధంలో ముస్లింలు విజయం అంచుల వరకూ చేరుకున్నారు. సహనం, తఖ్వాల లోటు కారణంగా ప్రవక్త, అమీరు (నాయకుని) అవిధేయత కారణంగా విజయం కాస్తా అపజయంగా మారిపోయింది.

మరో విషయం కూడ స్పష్టం చెయ్యబడింది. ప్రవక్త ఒక మానవుడే. అందువలన అతడు హత్య చేయబడనూవచ్చు. ఆయన మరణించనూవచ్చు. ప్రవక్త హత్య చేయబడినందువల్ల లేక మరణించినందువల్ల ముస్లింలు నిరాశచెంది పిరికితనం చూపకూడదు. దైవమార్గంలో జిహాద్‌ను కొనసాగించాలి. ఇస్లాం ధర్మాన్ని ఉన్నతం చేస్తూ ఉండాలి.

"వల్ కాజిమీనల్ గైజ వల్ ఆఫీన అనిన్నాస్". ఆయన (సల్లం) సెలవిచ్చారు : "పహిల్వాన్ (బలవంతుడు) అంటే ఒకరిని చిత్తుచేసేవాడు కాదు. వాస్తవంలో బలవంతుడు ఎవరంటే కోపం వచ్చినప్పుడు తనను తాను (తన స్వయాన్ని) అదుపులో ఉంచుకునేవాడే" (ముస్నద్ అహ్మద్ – హ.నెం. 3444). సహీహ్ బుఖారీ, సహీహ్ ముస్లిం గ్రంథాలలో ఉంది – దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు. "తన వారసుడి సొమ్మును తన సొమ్ము కంటే ఎక్కువ ప్రియతమంగా భావించేవాడు మీలో ఉన్నారా?" "ఎవరూ లేరు ప్రవక్తా!" అని ప్రజలు అన్నారు. దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, "మీరు మీ సొమ్ముకంటే మీ వారసుడి సొమ్ము కోరటం నేను గమనిస్తున్నాను. దైవమార్గంలో మీరు మీ జీవితకాలంలో ఖర్చు చేసినదే మీ సొమ్ము. మీరు వదలి వెళ్ళే సొమ్ము మీది కాదు. మీ వారసులది. కనుక మీరు దైవమార్గంలో తక్కువ ఖర్చు చేయడం, ఎక్కువ జమచేయడం, మీరు మీ సొమ్ముకంటే మీ వారసుల సొమ్మును అధికంగా ప్రేమిస్తున్నారనడానికి రుజువు." తిరిగి సెలవిచ్చారు, "మీరు ఎవరిని బలవంతునిగా భావిస్తున్నారు?" ప్రజలు అన్నారు, "హుజూర్, ఎవరినయితే కుస్తీలో చిత్తు చేయలేమో అతడే." ఆయన (స) సెలవిచ్చారు, "కాదు, కోపం వచ్చినప్పుడు తన

(149) విశ్వాసులారా! మీరు గనక అవిశ్వాసుల మాట వింటే వారు మిమ్మల్ని (ఇస్లాం నుండి) వెనక్కి మరలిస్తారు. మీరు నష్టపోతారు. (150) వాస్తవానికి అల్లాహ్‌యే మీ రక్షకుడు. ఆయన అందరికన్నా గొప్ప సహాయకుడు. (151) అతి త్వరలో మేము అవిశ్వాసుల హృదయాలలో మీ పట్ల భయం కలిగిస్తాము. ఎందుకంటే వారు ఎటువంటి ఆధారమూ చూపని వారిని అల్లాహ్‌కు సాటి కల్పించారు. వారి నివాసం నరకం. ఆ దుష్టుల నివాసం బహుచెడ్డది.	يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اِنْ تُطِيْعُوا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يَرُدُّوْكُمْ عَلٰٓى اَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوْا خٰسِرِيْنَ﴿149﴾ بَلِ اللّٰهُ مَوْلٰىكُمْ ۚ وَهُوَ خَيْرُ النّٰصِرِيْنَ﴿150﴾ سَنُلْقِيْ فِيْ قُلُوْبِ الَّذِيْنَ كَفَرُوا الرُّعْبَ بِمَآ اَشْرَكُوْا بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهٖ سُلْطٰنًا ۚ وَمَاْوٰىهُمُ النَّارُ ۭ وَبِئْسَ مَثْوَى الظّٰلِمِيْنَ﴿151﴾

ఆవేశాన్ని అదుపులో ఉంచుకునేవాడే వాస్తవానికి పహిల్వాన్.” (ముస్లిం – హ.నెం.4724) ఒక ఉల్లేఖనంలో ఇలానూ ఉంది, ఆయన (స) “నిరుపేద ఎవరో తెలుసా?” అని దర్యాప్తు చేశారు. ప్రజలు జవాబిచ్చారు, “తమ దగ్గర సొమ్ము లేనివాడే నిరుపేద” అన్నారు. దానికి ఆయన (స) “తన సొమ్మును తన జీవిత కాలంలో దైవమార్గంలో ఖర్చు చెయ్యనివాడే” అని అన్నారు. (ముస్నద్ అహ్మద్)

హజ్రత్ హారిస బిన్ ఖుదామ (రజి), సాదీ (రజి) దైవప్రవక్త (స) సమక్షంలో హాజరయి, “హుజూర్! నాకు లాభం కలిగించే విషయం చెప్పండి, దానిని నేను గుర్తుంచుకునేలా అది ముక్తసరిగా ఉండాలి” అని విన్నవించుకున్నారు. ఆయన సల్లం పలికారు, “కోపగించుకోకు” తిరిగి అతడు అడిగాడు, ఆయన (స) తిరిగి ఇదే జవాబు ఇచ్చారు. ఎన్నోసార్లు అడిగాడు, అదే సమాధానం వచ్చింది. (ముస్నద్ అహ్మద్)

ఒక వ్యక్తి దైవప్రవక్త (స) తో, “నాకు నసియ్యత్ (ఉపదేశం) చెయ్యండి” అన్నాడు. ఆయన (స) సెలవిచ్చారు, “కోపగించుకోకు”. ఆయన చెబుతున్న దానిపై నేను శ్రద్ధగా గమనిస్తే అన్ని చెడులకూ కేంద్రం కోపమేనని నాకు అర్థమయ్యింది (ముస్నద్ అహ్మద్). ఒక ఉల్లేఖనంలో ఉంది, అబూజర్ (రజి)గారికి కోపం వస్తే ఆయన (స) కూర్చుండిపొయ్యారు. తర్వాత శరీరాన్ని నేలకు వాల్చారు. ఆయనకు ఇదేమిటి అని అడిగినప్పుడు ఆయన బదులిచ్చారు. “నేను దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం నుండి విన్నాను, “కోపం వచ్చినప్పుడు నిలబడి ఉంటే కూర్చుండిపో, దానివల్ల కూడా కోపం తగ్గకపోతే పడుకో” అని అన్నారు. (ముస్నద్ అహ్మద్)

ముస్నద్ అహ్మద్‌లోని ఒక ఉల్లేఖనంలో ఉంది, “ఉర్వ బిన్ ముహమ్మద్‌కు కోపం వచ్చింది. ఆయన ఉజూ చేయడానికి కూర్చున్నారు. నేను నా గురువుల ద్వారా ఈ హదీసు విన్నాను. దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు – “కోపం షైతాను తరపు నుండి ఉంది. షైతాను అగ్నితో పుట్టించబడ్డాడు. నిప్పుని ఆర్పేది నీరు, కనుక నీవు కోపం వచ్చినప్పుడు ఉజూ చెయ్యడానికి కూర్చో.” దైవప్రవక్త (స) ఈ విధంగా కూడా సెలవిచ్చారు, “చేతిలో డబ్బులేనివాడికి వ్యవధి నిచ్చినా లేక తన అప్పును మాఫీ చేసేసిన వానికి అల్లాహ్ నరకం నుండి విముక్తి ప్రసాదిస్తాడు.” (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్ నాలుగవ పారా 1వ భాగం, 36వ పేజీ, ఆలి ఇమ్రాన్)

وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللّٰهُ وَعْدَهٗٓ اِذْ تَحُسُّوْنَهُمْ
بِاِذْنِهٖ ۚ حَتّٰٓى اِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَازَعْتُمْ فِى
الْاَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَآ اَرٰىكُمْ مَّا
تُحِبُّوْنَ ؕ مِنْكُمْ مَّنْ يُّرِيْدُ الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ
مَّنْ يُّرِيْدُ الْاٰخِرَةَ ۚ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ
لِيَبْتَلِيَكُمْ ۚ وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ ؕ وَاللّٰهُ ذُوْ
فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿152﴾

(152) నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ మీకు చేసిన వాగ్దానాన్ని నిజం చేసి చూపాడు. మీరు (ఉహద్ మైదానంలో) అల్లాహ్ ఆదేశం ప్రకారం కాఫిర్లను బాగా అంతం చేస్తున్నప్పుడు, మీరు పిరికితనం చూపారు. (ప్రవక్త) ఆదేశం విషయంలో కలహించుకోసాగారు. మీకు ఇష్టమైన వస్తువు (యుద్ధప్రాప్తి) కంటబడిన తర్వాత మీరు (ఆయన) పట్ల అవిధేయులయ్యారు. మీలో కొందరు ప్రపంచాన్ని కోరేవారు ఉన్నారు. మరికొందరు పరలోకాన్ని కోరేవారు ఉన్నారు. అల్లాహ్ మిమ్మల్ని పరీక్షించాలని అవిశ్వాసులకు బదులుగా మీకు ఓటమినిచ్చాడు, నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ మీ తప్పిదాన్ని మన్నించాడు. ఆయన విశ్వాసుల పట్ల గొప్ప దయగలవాడు.

اِذْ تُصْعِدُوْنَ وَلَا تَلْوٗنَ عَلٰٓى اَحَدٍ وَّالرَّسُوْلُ
يَدْعُوْكُمْ فِىْٓ اُخْرٰىكُمْ فَاَثَابَكُمْ غَمًّاۢ بِغَمٍّ
لِّكَيْلَا تَحْزَنُوْا عَلٰى مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَآ
اَصَابَكُمْ ؕ وَاللّٰهُ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿153﴾

(153) ఉహద్ యుద్ధం నుండి మీరు పారిపోతున్నప్పుడు, ఎవరి వంకా తిరిగి చూడకుండా ఉన్నారు. వాస్తవానికి దైవప్రవక్త మీ వెనుక నుండి మిమ్మల్ని పిలుస్తున్నాడు. తిరిగి అల్లాహ్ మీకు దుఃఖంపై దుఃఖం కలిగించాడు. మీ చేతి నుండి జారిపోయే దాని విషయంలో దుఃఖించరాదనీ మీపై వచ్చిపడే ఆపద విషయంలో దుఃఖించరాదని. మీరు చేసే ఏ పనినయినా అల్లాహ్ బాగుగా ఎరిగి ఉన్నాడు.

149 – 158 వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : మునుపటి వాక్యాలలో ఉహద్ యుద్ధం గురించి చెప్పబడింది. ఇప్పుడీ ఆయత్‌లలో ముస్లింల వైఫల్యానికి కారణాలు విశ్లేషించబడుతున్నాయి.

వివరణ : ఇక్కడ అల్లాహ్ తెలియజేస్తున్నాడు – ఉహద్ యుద్ధ సందర్భంలోనూ అల్లాహ్ వాగ్దానం సత్యమయినదే. ఆయన విశ్వాసులయిన తన దాసులకు సహాయం చేస్తాడు. కాఫిర్లపై వారికి ఆధిక్యతనిస్తాడు. కనుక ఆయన మీకు మీ విరోధులపై ఆధిక్యత నిచ్చాడు. మీరు గనక విధేయత, ఆజ్ఞాపాలనకు కట్టుబడి ఉంటే, ప్రవక్తను అనుసరిస్తే అల్లాహ్ సహాయం చివరి వరకూ మీ వెంట మిగిలి ఉంటుంది. కాని, మీరు అవిధేయత చూపి మీ కేంద్రాన్ని విడిచిపెడితే అందుకు గద్దింపుగా దైవ సహాయం మీ నుండి లాక్కోబడుతుంది. పాచిక తిరగబడింది. (దాని వివరణ 121వ ఆయత్‌లో వచ్చింది. చూడగలరు). (తయ్‌సీరుర్రహ్మాన్ లిబయానుల్ ఖుర్‌ఆన్ 214వ పేజీ)

ثُمَّ اَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِّنْۢ بَعْدِ الْغَمِّ اَمَنَةً
نُّعَاسًا يَّغْشٰى طَآئِفَةً مِّنْكُمْ ۙ وَطَآئِفَةٌ قَدْ
اَهَمَّتْهُمْ اَنْفُسُهُمْ يَظُنُّوْنَ بِاللّٰهِ غَيْرَ الْحَقِّ
ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِ ؕ يَقُوْلُوْنَ هَلْ لَّنَا مِنَ الْاَمْرِ
مِنْ شَيْءٍ ؕ قُلْ اِنَّ الْاَمْرَ كُلَّهٗ لِلّٰهِ ؕ يُخْفُوْنَ فِيْۤ
اَنْفُسِهِمْ مَّا لَا يُبْدُوْنَ لَكَ ؕ يَقُوْلُوْنَ لَوْ كَانَ
لَنَا مِنَ الْاَمْرِ شَيْءٌ مَّا قُتِلْنَا هٰهُنَا ؕ قُلْ لَّوْ
كُنْتُمْ فِيْ بُيُوْتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِيْنَ كُتِبَ
عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ اِلٰى مَضَاجِعِهِمْ ۚ وَلِيَبْتَلِيَ
اللّٰهُ مَا فِيْ صُدُوْرِكُمْ وَلِيُمَحِّصَ مَا فِيْ
قُلُوْبِكُمْ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌۢ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ﴿154﴾
اِنَّ الَّذِيْنَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعٰنِ ۙ
اِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطٰنُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوْا ۚ
وَلَقَدْ عَفَا اللّٰهُ عَنْهُمْ ؕ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ
حَلِيْمٌ ﴿155﴾ 16 ع 7 7
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَكُوْنُوْا كَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا
وَقَالُوْا لِاِخْوَانِهِمْ اِذَا ضَرَبُوْا فِي الْاَرْضِ اَوْ
كَانُوْا غُزًّى لَّوْ كَانُوْا عِنْدَنَا مَا مَاتُوْا وَمَا
قُتِلُوْا ۚ لِيَجْعَلَ اللّٰهُ ذٰلِكَ حَسْرَةً فِيْ قُلُوْبِهِمْ ؕ
وَاللّٰهُ يُحْيٖ وَيُمِيْتُ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ
بَصِيْرٌ ﴿156﴾

(154) తిరిగి ఆ దుఃఖం తర్వాత అల్లాహ్ మీలో కొందరిపై ప్రశాంతతను ప్రసాదించే కునికిపాటు కలిగించాడు. కొందరు తమ ప్రాణాలు దక్కించు కుంటే చాలని భావించిన వారు ఉన్నారు. వారు అల్లాహ్ గురించి అధర్మముగా అజ్ఞానకరమయిన అనుమానంలో పడ్డారు. “ఈ వ్యవహారంలో మా ప్రమేయం కూడా ఏదయినా ఉందా?” అని వారు అడుగుతూ ఉండేవారు. నిస్సందేహంగా అన్ని అధికారాలు అల్లాహ్ వద్ద ఉన్నాయి అని మీరు చెప్పివేయండి. వారు తమ మనస్సులలో దాచిపెట్టు కున్న దానిని మీ ముందు బహిర్గతం చేయరు. “ఈ వ్యవహారంలో మా ప్రమేయం ఉండి ఉంటే మేమిక్కడ దెబ్బతినే వాళ్ళం కాము” అని అంటారు. చెప్పండి, మీరు మీ ఇళ్ళల్లో ఉండి ఉన్నప్పటికీ చావు రాసి పెట్టబడి ఉన్నవాళ్ళు తప్పక వధ్యస్థలాలకు బయలుదేరి వస్తారు. మీ హృదయాలలో గుప్తంగా ఉన్న దాని నుండి, మీ మనస్సులలోని లోపాన్నుండి అల్లాహ్ వారిని పరీక్షించాలని, మిమ్మల్ని శుభ్రం చేయాలని. అల్లాహ్ మనసులలోని భావాలను సయితం బాగా ఎరుగు. (155) ఇరు సైన్యాలూ ఢీకొన్న నాడు మీలో ఓటమి చెందినవారి కొన్ని తప్పుల కారణంగా షైతాను వారి పాదాలను తడబడ చేశాడు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ ఎంతో క్షమించేవాడు, మృదుస్వభావి. కనుక అల్లాహ్ వారిని క్షమించాడు. (156) విశ్వాసులారా! తమ సోదరులు ప్రయాణం లేక జిహాద్ కోసం బయలుదేరినప్పుడు, “వారు గనక మాతో ఉండి ఉంటే చనిపోయేవారూ కాదు, చంపబడేవారూ కాదు” అనే అవిశ్వాసుల మాదిరిగా అయిపోకండి. వారి ఇటువంటి మాటలను అల్లాహ్ వారి హృదయాలకు విచార కారకాలుగా చేసివేస్తాడు. అల్లాహ్‌యే సజీవులను మరణింప జేస్తాడు. మీరు చేస్తున్న పనులను అల్లాహ్ చూస్తూ ఉన్నాడు.

(157) మీరు గనక అల్లాహ్ మార్గంలో చంపబడితే లేక మీరే చనిపోతే మొత్తం మీద అల్లాహ్ మన్నింపు ఆయన కారుణ్యం, మీరు ప్రోగు చేస్తున్న వస్తువులన్నింటికంటే ఉత్తమం.	وَلَئِن قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ مُتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿157﴾
(158) మీరు చనిపోయినా, చంపబడినా మొత్తానికి మీరంతా అల్లాహ్ వైపునకే సమీకరించబడతారు.	وَلَئِن مُّتُّمْ أَوْ قُتِلْتُمْ لَإِلَى اللَّهِ تُحْشَرُونَ ﴿158﴾

ఈ బాధాకర సంఘటనల తర్వాత అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకు తప్పక సహాయం చేస్తాడనీ వారి ఆశలన్నింటినీ తప్పక నెరవేరుస్తాడనీ నమ్మకం గల చిత్తశుద్ధిగల ముస్లింలపై శాంతి సూచకంగా ఒక కునుకును ఆవరింపజేశాడు. ఇమామ్ బుఖారీ, అబూ తల్హా (రజి) మాటను నకలు చేశారు. ఉహద్ మైదానంలో ప్రజలు బారులు తీరి ఉన్నారు. మాకు కునికిపాట్లు బాగా వచ్చాయి. నా కరవాలం నా చేతి నుండి జారిపోతుంటే తిరిగి దానిని పట్టుకున్నాను. తిర్మిజీ మాటలలో, అబూ తల్హా (రజి) అన్నారు, "నేను ఉహద్ మైదానంలో తల పైకెత్తి చూశాను. ప్రతి మనిషీ కునుకుపాటు కారణంగా వాలిపోయి ఉన్నాడు."

ఫఖ్రుద్దీన్ రాజీ వ్రాశారు, కునికిపాట్ల వల్ల ఎన్నో లాభాలున్నాయి. ఒక ముఖ్య లాభం ఇస్లాం శత్రువులు ముస్లింలను ఒక్కసారిగా అంతం చేయడానికి సమాయత్తమయ్యారు. అందువల్ల నిద్రావస్థలో భద్రంగా, ప్రశాంతంగా ఉండటం అంటే అల్లాహ్ ఈ స్థితిలో కూడా వారికి సహాయకుడు అనడానికి అన్నింటికన్నా ముఖ్య సాక్ష్యం అయింది. దీని తప్పనిసరి పర్యవసానంగా అల్లాహ్ వాగ్దానంపై వారి నమ్మకం పెరిగిపోయింది. శత్రుభయం వారి హృదయాల నుండి తొలగిపోయింది.

కాని మునాఫిఖ్‌లకు కునికిపాటు రాలేదు. వారికి కేవలం తమను గురించి బెంగ మాత్రమే ఉంది. వారికి తమ ధర్మం గురించి పట్టలేదు, తమ ప్రవక్త గురించీ పట్టలేదు. సహాబాక్రామ్ గురించీ పట్టలేదు. భయం, కలవరం, బెంగ కారణంగా వారికి నిద్ర ఎలా పడుతుంది? వారు అల్లాహ్ గురించి దురనుమానాలు ఆరంభించారు. ఇక ఇస్లాం మరియు ముస్లింల పని అయిపోయిందన్న దురభిప్రాయానికి లోనయ్యారు. మునాఫిక్‌ల నుండి అనుమానం, అపోహ తప్ప మరేమీ ఆశించబడలేదు. మునాఫిఖ్‌లు తమ అపోహను వ్యక్తం చేస్తూ అన్నారు, "మా మాట ఎక్కడ చెలామణి అవుతుంది? మా మాట విని ఉండి వుంటే ఈ రోజు ఈ పరిస్థితి దాపురించేది కాదు."

ఇది అబ్దుల్లా బిన్ ఉబై బిన్ సలూల్‌ను దృష్టిలో పెట్టుకుని చెప్పబడింది. యుద్ధానికి మదీనా నుండి బయలుదేరడానికి ముందు, నగరంలోపలే ఉండి శత్రువుల నుండి రక్షించుకుందాం అని అతను సలహా ఇచ్చాడు. అందుచేత ఖజ్‌రజ్‌కు చెందిన చాలామంది వధించబడ్డారన్న కబురు అందినప్పుడు, వాడు ముస్లింలలో గందరగోళం వ్యాపింప చేయడానికి అన్నాడు, "మా మాట ఎవరు పట్టించుకుంటారు? ముహమ్మద్ గనుక మా మాట విని ఉంటే ఇంతమంది వధింపబడేవారు కాదు." దీనికి అల్లాహ్ జవాబిచ్చాడు, "మీరూ వధించబడిన వారందరూ ఇళ్ళనుండి బయలుదేరకూడదన్న విషయాన్ని ఒప్పుకుంటే, లౌహెమహ్‌ఫూజ్ (ఆకాశంలో ఒక సురక్షిత స్థానం)లో వధించబడటం (ఎవరి చావు) వ్రాసిపెట్టబడి ఉందో వారు తమ ఇళ్ళను వదలి వధ్యస్థానాలకు తప్పక చేరుకుంటారు. మరణం విధింపచేయడానికి అల్లాహ్ వారిని వారి ఇళ్ళ నుండి బయలుదేరి అక్కడకు చేరుకోవాలన్న అభిప్రాయాన్ని వారికి కలిగిస్తాడు.

ఇంతవరకూ జరిగిన ఈ విషయంలో ఎన్నో మర్మాలు ఉన్నాయి. వాటిని అల్లాహ్‌యే బాగా ఎరుగు. ఒక

فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ لِنْتَ لَهُمْ ۚ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيْظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوْا مِنْ حَوْلِكَ ۖ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْاَمْرِ ۚ فَاِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ ۗ اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِيْنَ ﴿159﴾

اِنْ يَّنْصُرْكُمُ اللّٰهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ ۚ وَاِنْ يَّخْذُلْكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِيْ يَنْصُرُكُمْ مِّنْۢ بَعْدِهٖ ۗ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿160﴾

وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ اَنْ يَّغُلَّ ۗ وَمَنْ يَّغْلُلْ يَاْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۚ ثُمَّ تُوَفّٰى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿161﴾

اَفَمَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللّٰهِ كَمَنْۢ بَآءَ بِسَخَطٍ مِّنَ اللّٰهِ وَمَاْوٰىهُ جَهَنَّمُ ۗ وَبِئْسَ الْمَصِيْرُ ﴿162﴾

هُمْ دَرَجٰتٌ عِنْدَ اللّٰهِ ۗ وَاللّٰهُ بَصِيْرٌۢ بِمَا يَعْمَلُوْنَ ﴿163﴾

(159) (ఓ ప్రవక్తా!) వారి పట్ల మీరు మృదు స్వభావి కావటం ఎంత గొప్ప అల్లాహ్ కారుణ్యం. మీరు గనక కఠిన స్వభావి, కరకు హృదయం కలవారు అయినట్లయితే వీరంతా మీ వద్ద నుండి చెల్లాచెదురు అయిపోయేవారే. కాబట్టి వీరిని క్షమించండి. వారి క్షమాభిక్ష కోసం అర్థించండి. పనులలో వారిని సంప్రదించండి. ఇక మీరు పక్కా నిర్ణయం తీసుకుంటే అల్లాహ్‌పై దృఢ నమ్మకం ఉంచండి. నిస్సందేహంగా ఆయన దృఢ నమ్మకం ఉంచేవారిని ఇష్టపడతాడు. (160) అల్లాహ్ గనుక మీకు సహాయపడితే మీపై ఎవరూ ఆధిక్యత పొందలేరు. ఆయనే గనుక మిమ్మల్ని పట్టించుకోకపోతే ఆయన తర్వాత మీకు సహాయం చేయగల వారెవ్వరు? కనుక విశ్వాసులు అల్లాహ్‌నే నమ్ముకోవాలి. (161) ఒక ప్రవక్త నమ్మకద్రోహం చేయటమనేది జరగని పని. ద్రోహం చేసినవాడు ఖియామత్ రోజున తాను అపహరించిన వస్తువుతో సహా హాజరవుతాడు. ఇంకా ప్రతి వ్యక్తికీ అతడి సంపాదన యొక్క పూర్తి ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది. ఎవరిపైనా దౌర్జన్యం చేయబడదు. (162) దైవసమ్మతి ప్రకారం నడుచుకునేవాడు, దైవాగ్రహంలో చుట్టుముట్టబడి, నరకం నివాసం కాగల వాని వలె అవుతాడా? ఆ నరకం బహుచెడ్డ నివాసం.

(163) వారికోసం అల్లాహ్ వద్ద వివిధ తరగతులు ఉన్నాయి. వారు అమలు చేస్తున్నదంతా ఆయన బాగా చూస్తున్నాడు.

మర్మం ఏమిటంటే చిత్తశుద్ధి గల ముస్లింల నిస్వార్థత, కపటుల (మునాఫిఖ్‌ల) కాపట్యం వెల్లడి కావటం. ఇటువంటి పరిస్థితులను అధిగమించిన తర్వాత విశ్వాసిలోని విశ్వాసం పెరిగిపోతుంది. కపటుల శరీరం మరియు వారి నోటి నుండి అసహనం, కలవరం, ఆందోళనలే వ్రెళ్ళగ్రక్కబడతాయి.

ఇందులో మరొక మర్మం ఇది కూడ ఉంది. పరీక్షా దశలను దాటుకుని విశ్వాసి షైతానీ దురాలోచనలను ప్రతిఘటించాలి. మత్తు వదలాలి. ఈమాన్, ఇస్లాం, తఖ్వాలకు వ్యతిరేకమయిన వాతావరణాన్ని వదలిపెట్టాలి.

لَقَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ اِذْ بَعَثَ فِيْهِمْ
رَسُوْلًا مِّنْ اَنْفُسِهِمْ يَتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِهٖ
وَيُزَكِّيْهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ ۚ
وَاِنْ كَانُوْا مِنْ قَبْلُ لَفِيْ ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿164﴾

(164) నిస్సందేహంగా విశ్వాసులకు అల్లాహ్ ఎంతో మేలు చేశాడు. వారి మధ్యకు వారిలో నుండి ఒక ప్రవక్తను ప్రభవింపజేశాడు. ఆయన వారికి అల్లాహ్ ఆయత్‌లను చదివి వినిపిస్తాడు. వారిని సంస్కరిస్తాడు. వారికి గ్రంథం, వివేకాల శిక్షణనిస్తాడు. వీరయితే ఇంతకు ముందు స్పష్టమయిన అజ్ఞానంలో పడి ఉండేవారు.

اَوَلَمَّآ اَصَابَتْكُمْ مُّصِيْبَةٌ قَدْ اَصَبْتُمْ
مِّثْلَيْهَا ۙ قُلْتُمْ اَنّٰى هٰذَا ۭ قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ
اَنْفُسِكُمْ ۭ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰي كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿165﴾

(165) మీపై విపత్తు వచ్చినప్పుడు, "ఇది ఎక్కడ్నించి వచ్చింది" అని గగ్గోలు పెడతారు. వాస్తవానికి ఇంతకు రెట్టింపు ప్రతాపాన్ని అవిశ్వాసులపై మీరు ప్రదర్శించి ఉన్నారు. ఈ విపత్తు మీరు స్వయంగా తెచ్చుకున్నదే. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ ప్రతి దానిపై అధికారం గలవాడు.

وَمَآ اَصَابَكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعٰنِ فَبِاِذْنِ اللّٰهِ
وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۙ ﴿166﴾

(166) ఇరు సైన్యాల మధ్య తీవ్ర పోరాటం జరిగిన రోజు మీకు కలిగిన నష్టం అల్లాహ్ ఆజ్ఞతోనే కలిగింది. అల్లాహ్ విశ్వాసులను గుర్తించాలని,

وَلِيَعْلَمَ الَّذِيْنَ نَافَقُوْا ښ وَقِيْلَ لَھُمْ تَعَالَوْا
قَاتِلُوْا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اَوِ ادْفَعُوْا ۭ قَالُوْا لَوْ
نَعْلَمُ قِتَالًا لَّااتَّبَعْنٰكُمْ ۭ ھُمْ لِلْكُفْرِ
يَوْمَىِٕذٍ اَقْرَبُ مِنْھُمْ لِلْاِيْمَانِ ۚ يَقُوْلُوْنَ
بِاَفْوَاهِھِمْ مَّا لَيْسَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ ۭ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ
بِمَا يَكْتُمُوْنَ ﴿167﴾

(167) కపటులెవరో కూడా తెలుసుకోదలిచాడు. "రండి, దైవమార్గంలో జిహాద్ చేయండి లేక (మదీనా పట్టణాన్ని) రక్షించుకోండి" అని అనబడినప్పుడు వారు, "మాకు పోరాటమే గనుక తెలిస్తే తప్పక మిమ్మల్ని అనుసరించేవాళ్ళం" అన్నారు. ఆ రోజున వారు విశ్వాసానికంటే తిరస్కారానికే బాగా దగ్గరయ్యారు. వారు తమ హృదయాలలో లేని విషయాన్ని నోటితో పలికేవారు. వాస్తవానికి వారు దాచిపెడుతున్న దానిని అల్లాహ్ బాగా ఎరుగు.

اَلَّذِيْنَ قَالُوْا لِاِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوْا لَوْ اَطَاعُوْنَا
مَا قُتِلُوْا ۭ قُلْ فَادْرَءُوْا عَنْ اَنْفُسِكُمُ
الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿168﴾

(168) తాము వెనుక ఉండిపోయినది గాక, తమ సోదరులతో, "మా మాట గనక వినివుంటే దెబ్బతినే వారు కాదు" అని అనసాగినవారు వీరే. చెప్పండి మీరీ విషయంలో సత్యవంతులు అయినట్లయితే మరణాన్ని తప్పించుకొని చూపండి.

159 – 168 వివరణ

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం :

మునుపటి ఆయత్‌లలో ఉహద్ యుద్ధం గురించిన ప్రస్తావన ఉంది. ఈ ఆయత్‌లలో ముస్లింలకు, దైవప్రవక్త (స)కు కలిగిన దుఃఖం, విచారాలను గురించి వివరించబడింది. ఇంకా దైవప్రవక్త (స) మృదువైఖరి, ఆయన (స) గుణగణాలు వివరించబడ్డాయి.

161వ ఆయత్ వివరణ : ముస్లిం సమాజాన్ని సంబోధించినప్పుడు ఇస్లాం ప్రవక్త అవలంబించే విధానం, ప్రతి విషయంలో మీతో సంప్రదిస్తున్నప్పుడు ఆ ఆదేశాలను నిర్ణయాలను తు.చ. తప్పకుండా అనుసరించడం మీ బాధ్యత కావాలి. ఆయన దైవప్రవక్త, అల్లాహ్ సృష్టితాల నాయకత్వ బాధ్యతలు నెరవేర్చడంలో దైవప్రవక్త ఎన్నటికీ ఎటువంటి లోటూ చేయదు.

ప్రపంచంలో సత్యవంతుడయిన వ్యక్తి జీవితం అసత్యవంతునితో పోల్చినప్పుడు వింతగా ఉంటుంది. ఒక దుర్వర్తనుడయిన వ్యక్తి తనను తాను ఎంత సచ్ఛీలుడుగా ప్రదర్శించుకున్నప్పటికీ కల్పితం ఎన్నటికీ కల్పితమే. ఏదో ఒక మాటలో వాడి అసలు రూపం బయటపడుతుంది. ఆయత్‌ల పఠనం, హృదయాల సంస్కరణ, గ్రంథం వివేకాల శిక్షణ ఏ వ్యక్తిలో వుంటాయో, నాయకత్వ బాధ్యతల నిర్వహణలో ఆయన వల్ల ఏదయినా లోటు జరగటం ఎలా సాధ్యం?

ఆయత్ 165 : ఉహద్ యుద్ధ వ్యవహారంలో చిత్తశుద్ధిగల ముస్లింలతో మునాఫిఖ్ (కపటు)లు కలిసి మెలిసే జీవించడం, కపటులకు ఒక నిర్ణయాత్మక పరీక్ష. ఈ సందర్భంగా వారి కాపట్యం పూర్తిగా బహిరంగమయిపోయింది. యుద్ధం ఆరంభంలో సలహా సంప్రదింపులు మొదలుకొని యుద్ధం తర్వాత వరకు వారు కుటిలత్వానికి లోను కాకుండా ఉన్న సందర్భం ఏదీ లేదు. నగరం వెలుపలికి వచ్చి, శత్రువులను ఎదుర్కోవాలని మెజారిటీ అభిప్రాయంతో నిర్ణయించబడినప్పుడు వీరు ప్రజలను తప్పుదోవ పట్టించనారంభించారు, నగరం వెలుపలకు వచ్చి పోరాడటం మృత్యుముఖంలోకి వెళ్ళడమే అన్నారు. సరే నగరాన్ని రక్షించుకోండి అని అనబడినప్పుడు రకరకాల సాకులు చూపనారంభించారు. “యుద్ధం చేయవలసిన పరిస్థితి వస్తుందని మేము అనుకోవడం లేదు. మేము గనక ఈ అభిప్రాయంతో ఉంటే తప్పక సన్నాహాలు చేసేవాళ్ళం.” ఆ తర్వాత ప్రజల బలహీనత, అవిధేయత కారణంగా విజయం లభించబోతూ అపజయం కలిగినప్పుడు వారికి దుర్మార్గం, ద్రోహం తలపెట్టడానికి క్రొత్త అవకాశం చేతికొచ్చింది. ఇదంతా మామాట వినకపోవడం వల్లనే వచ్చిందని ఒకసారి, ప్రతి నిత్యం పోరాటాల వల్ల ప్రయోజనం ఏముంది? శత్రువులతో రాజీ పడటంలోనే మేలు ఉందని మరోసారి చెప్పేవారు. అంటే ఏదోవిధంగా ముస్లింలలో నిరాశ, భయం పుట్టించడం, వారు ఏ విషయాన్నీ, సరిగ్గా నిర్ణయించుకోలేక పోయేలా చేయడం వీరి ఉద్దేశ్యం. ఉహద్ మైదానం నుండి వెనుతిరిగి పోతూ పోతూ వారు, “వచ్చే సంవత్సరం తిరిగి వస్తాం, అంతిమ నిర్ణయం చేసి మరీ వెళ్తాం” అన్నారు. మరుసటి సంవత్సరం ఆ సమయం వచ్చినప్పుడు ముస్లింలు సన్నాహాలతో బయటికి వచ్చారు. కాని శత్రువుల జాడలేదు. వారికి మక్కా నుండి బయలుదేరడానికి ధైర్యం చాలలేదు. ముస్లింలు కొన్నాళ్ళు వేచి ఉండి నిండు హృదయంతో విజయులయి తిరిగి వచ్చారు. కాని అవకాశం చిక్కినప్పుడల్లా కపటులు శత్రువులతో కలిసి అన్నివిధాలా దుర్మార్గాలకు పాల్పడ్డారు. భయపడిపోయిన కారణంగా అవమానం తమ భాగంలో రాకూడదని, ముస్లింల భాగంలో రావాలని, ముస్లింలు యుద్ధానికి సిద్ధపడే పరిస్థితి రాకూడదని శత్రువులు కోరుతున్నారు.

కాబట్టి ముస్లింలను భయభ్రాంతులకు గురిచేయడానికి మనుషులు పంపబడ్డారు. ఎన్నో పుకార్లను ప్రచారం చేశారు. కపటులు వాటిని వ్యాపింపచేయడానికి, ముస్లింలను యుద్ధ సన్నాహాలకు దూరంగా ఉంచాలనుకున్నారు.

وَلَا تَحۡسَبَنَّ الَّذِيۡنَ قُتِلُوۡا فِىۡ سَبِيۡلِ اللّٰهِ
اَمۡوَاتًا ؕ بَلۡ اَحۡيَآءٌ عِنۡدَ رَبِّهِمۡ يُرۡزَقُوۡنَ ۙ ﴿169﴾
فَرِحِيۡنَ بِمَآ اٰتٰهُمُ اللّٰهُ مِنۡ فَضۡلِهٖ ۙ
وَيَسۡتَبۡشِرُوۡنَ بِالَّذِيۡنَ لَمۡ يَلۡحَقُوۡا بِهِمۡ مِّنۡ
خَلۡفِهِمۡ ۙ اَلَّا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ
يَحۡزَنُوۡنَ ۘ ﴿170﴾
يَسۡتَبۡشِرُوۡنَ بِنِعۡمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ وَفَضۡلٍ ۙ وَّاَنَّ
اللّٰهَ لَا يُضِيۡعُ اَجۡرَ الۡمُؤۡمِنِيۡنَ ۚ ﴿171﴾ 17 ع 16 8
اَلَّذِيۡنَ اسۡتَجَابُوۡا لِلّٰهِ وَالرَّسُوۡلِ مِنۡۢ بَعۡدِ مَآ
اَصَابَهُمُ الۡقَرۡحُ ۛؕ لِلَّذِيۡنَ اَحۡسَنُوۡا مِنۡهُمۡ
وَاتَّقَوۡا اَجۡرٌ عَظِيۡمٌ ۚ ﴿172﴾
اَلَّذِيۡنَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ اِنَّ النَّاسَ قَدۡ
جَمَعُوۡا لَـكُمۡ فَاخۡشَوۡهُمۡ فَزَادَهُمۡ اِيۡمَانًا ۖ
وَّقَالُوۡا حَسۡبُنَا اللّٰهُ وَنِعۡمَ الۡوَكِيۡلُ ﴿173﴾

(169) అల్లాహ్ మార్గంలో (షహీద్) అమరులయిన వారిని మృతులుగా భావించకండి. వారు సజీవులుగా ఉన్నారు. తమ ప్రభువు వద్ద నుండి ఉపాధి పొందుతున్నారు. (170) వారిపై కలుగుతున్న దైవానుగ్రహం పట్ల వారు ఎంతో సంతోషిస్తున్నారు. ఇంకా వారి వెనుక ఉన్నవారు, (అమరగతులయిన తర్వాత) ఇంకా తమను కలుసుకోని వారిపట్ల చాలా సంతోషిస్తారు. వారికి భయం కలుగదు. విచారానికీ గురి కారు. (171) వారిపై అల్లాహ్ తరపు నుండి లభిస్తున్న కారుణ్యం, బహుమానాలకు వారు సంతోషిస్తారు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ విశ్వాసుల ప్రతిఫలాన్ని వృధా చెయ్యడు. (172) దెబ్బతిన్న తర్వాత కూడ దైవం మరియు దైవప్రవక్త ఆదేశానికి బద్ధులయినవారు, వారిలో సదాచార పరాయణులు, దైవభీతి కలవారు ఉన్నారు. వారికోసం బహు గొప్ప ప్రతిఫలం ఉంది. (173) వీరి (విశ్వాసుల)కి ప్రజలు "నిస్సందేహంగా మిమ్మల్ని ఎదిరించడానికి ప్రజలు ఒక పెద్ద సైన్యాన్ని తయారుచేశారు. కనుక వారికి భయపడండి" అని అన్నప్పుడు వారి విశ్వాసం మరింత పెరిగిపోయింది. "మాకయితే అల్లాహ్‌యే చాలు. ఆయన ఎంతో మంచి కార్యసాధకుడు" అని చెప్పసాగారు.

ఇక్కడ ఈ విషయాలన్నింటినీ సూచించడం జరిగింది. తమ కపట వైఖరిని విడనాడాలని, లేకుంటే అల్లాహ్ వారి ముఖాల నుండి కాపట్యపు ముసుగు తొలగించే పరిస్థితి వచ్చిపడిందని హెచ్చరిస్తూ కపటులకు ఆఖరి ఛాన్సు ఇవ్వబడింది.

ఈ ఆయత్‌లలో చూపబడిన కపటుల మానసిక స్థితి ఏమంత ప్రత్యేక స్థితి కాదు. సమాజంలోని బలహీనులు, కలవరపాటుకు గురయినవారు ఇటువంటి పరిస్థితినే కల్పిస్తారని శ్రద్ధగా గమనిస్తే తెలిసిపోతుంది.

ఆయత్ 168 : కపటుల కాపట్యం పూర్తిగా బట్టబయలైపోయింది. వారితో, "రండి, దైవమార్గంలో యుద్ధం చెయ్యండి లేదా నగరంలోనే ఉండి శత్రువుల దాడిని నిరోధించండి" అని చెప్పబడినప్పుడు, "యుద్ధం తప్పక జరుగుతుందని మాకు తెలిసి ఉంటే తప్పక మీకు తోడ్పడే వాళ్ళం" అని అనసాగారు. వారీ మాటలు అంటున్నప్పుడు వారు విశ్వాసానికన్నా తిరస్కారానికి బాగా చేరువలో ఉన్నారు. వాస్తవంగా, వారు తమ హృదయాలలో లేని విషయాన్ని నోటితో చెబుతున్నారు, వారు మనసులలో దాచుకున్న దానిని దైవం ఎరుగని వాడు కాదు.

కాని తమ సోదరుల పక్షంలో అంటారు, "మేం చెప్పినట్లు విని ఉంటే ఎన్నటికీ దెబ్బతినే వారు కాదు." (ఓ

فَانْقَلَبُوْا بِنِعْمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ وَفَضْلٍ لَّمْ
يَمْسَسْهُمْ سُوْٓءٌ ۙ وَّاتَّبَعُوْا رِضْوَانَ اللّٰهِ ؕ
وَاللّٰهُ ذُوْ فَضْلٍ عَظِيْمٍ ﴿174﴾
اِنَّمَا ذٰلِكُمُ الشَّيْطٰنُ يُخَوِّفُ اَوْلِيَآءَهٗ ۪ فَلَا
تَخَافُوْهُمْ وَخَافُوْنِ اِنْ كُنْتُمْ
مُّؤْمِنِيْنَ ﴿175﴾
وَلَا يَحْزُنْكَ الَّذِيْنَ يُسَارِعُوْنَ فِى الْكُفْرِ ۚ
اِنَّهُمْ لَنْ يَّضُرُّوا اللّٰهَ شَيْـًٔا ؕ يُرِيْدُ اللّٰهُ اَلَّا
يَجْعَلَ لَهُمْ حَظًّا فِى الْاٰخِرَةِ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ
عَظِيْمٌ ﴿176﴾
اِنَّ الَّذِيْنَ اشْتَرَوُا الْكُفْرَ بِالْاِيْمَانِ لَنْ يَّضُرُّوا
اللّٰهَ شَيْـًٔا ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿177﴾
وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْٓا اَنَّمَا نُمْلِىْ لَهُمْ خَيْرٌ
لِّاَنْفُسِهِمْ ؕ اِنَّمَا نُمْلِىْ لَهُمْ لِيَزْدَادُوْٓا اِثْمًا ۚ
وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِيْنٌ ﴿178﴾

(174) వీరు దైవకృప, ఆయన వరాన్ని పొంది తిరిగి వచ్చారు. వారికి ఎటువంటి కష్టమూ కలుగలేదు. వారు దైవామోదాన్ని అనుసరించారు. అల్లాహ్ ఎంతో గొప్ప కృపాశీలి. (175) ఈ షైతానేకదా మిమ్మల్ని తన మిత్రుల (తిరస్కారుల సైన్యం) నుండి భయపెడుతూ ఉన్నాడు. కనుక మీరు విశ్వాసులు అయితే వాడికి భయపడకండి. కేవలం నాకు మాత్రమే భయపడండి. (176) (ఓ ప్రవక్తా!) తిరస్కారంలో వీరు కృషి చేస్తున్నారు. వీరి కార్యకలాపాలు నీకు విచారం కలిగించకూడదు సుమా! వీరు అల్లాహ్‌కు ఏమాత్రం నష్టం కలిగించలేరు. ఇటువంటి వారికి పరలోకంలో ఎటువంటి భాగమూ ఉండకూడదని అల్లాహ్ కోరుతున్నాడు. వారికోసం ఘోరాతి ఘోరమైన శిక్ష ఉంది. (177) విశ్వాసానికి బదులు తిరస్కారాన్ని ఖరీదు చేసినవారు అల్లాహ్ ధర్మానికి ఏమీ నష్టం కలిగించలేరు. వారి కోసం బాధాకరమైన శిక్ష ఉంటుంది. (178) మేము వారిపై పట్టును సడలిస్తున్నామని, ఇది వారికి ఉత్తమమని తిరస్కారులు ఎంతమాత్రం భావించకూడదు. నిస్సందేహంగా వారు అత్యధికంగా పాపాలు కూడగట్టుకోవాలని మాత్రమే వారిపై పట్టును సడలిస్తున్నాము. వారికి అవమానకరమయిన శిక్ష ఉంటుంది.

ప్రవక్తా! నీవు చెప్పేయి) సరే! మీరు నిజంగా (ఈ ఉద్దేశ్యంలో) సత్యవంతులు అయితే మీకు ఎదురుగా మరణం వచ్చి నిల్చున్నప్పుడు దానిని బయటికి పంపెయ్యాలి. శాశ్వతంగా బ్రతికి ఉండాలి. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్, మౌలానా అబుల్ కలాం ఆజాద్, 4వ పార, 392, 396వ పేజీలు)

169 – 180 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం:

మునుపటి ఆయత్‌లలో ఉహద్ యుద్ధం గురించిన వివరణ ఉంది. ఈ ఆయత్‌లలో షహీదుల (అమరగతి పొందినవారి) ప్రస్తావన ఉంది. వారు స్వర్గంలో ఎంత సుఖంగా ఉన్నారో, ఏమి కోరుతున్నారో వివరించబడింది.

(179) ఇప్పుడు మీరు ఉన్న స్థితిలో అల్లాహ్ విశ్వాసులను ఉంచడు. పవిత్రులను అపవిత్రుల నుండి వేరుపరుస్తాడు. మీకు అగోచరముల గురించి తెలియజేయడం అల్లాహ్ విధానం కాదు. పైగా (ఇందుకోసం) తన ప్రవక్తల నుండి తాను కోరిన వారిని ఎన్నుకుంటాడు. కనుక అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తను విశ్వసించండి. మీరు గనక విశ్వసించి, అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉండినట్లయితే మీకు గొప్ప ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. (180) అల్లాహ్ తన కృపవల్ల (సొమ్ము) ప్రసాదించినప్పటికీ, అందులో పిసినారితనం వహిస్తే, ఈ పిసినారితనం వారికి మంచిదని భావించకూడదు. పైగా అది వారికోసం ఎంతో చెడ్డది. వారు చూపుతున్న పిసినారితనం అంతిమ దినాన వారి పాలిట కంఠపాశం అవుతుంది. భూమీ ఆకాశాల వారసత్వం అల్లాహ్‌దే. మీరు చేస్తున్న దానిని అల్లాహ్ బాగుగా ఎరుగు.

مَا كَانَ اللّٰهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِيْنَ عَلٰى مَآ اَنْتُمْ
عَلَيْهِ حَتّٰى يَمِيْزَ الْخَبِيْثَ مِنَ الطَّيِّبِ ؕ وَمَا
كَانَ اللّٰهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ وَلٰكِنَّ اللّٰهَ
يَجْتَبِيْ مِنْ رُّسُلِهٖ مَنْ يَّشَآءُ ۪ فَاٰمِنُوْا بِاللّٰهِ
وَرُسُلِهٖ ۚ وَاِنْ تُؤْمِنُوْا وَتَتَّقُوْا فَلَكُمْ اَجْرٌ
عَظِيْمٌ ﴿179﴾

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ يَبْخَلُوْنَ بِمَآ اٰتٰىهُمُ اللّٰهُ
مِنْ فَضْلِهٖ هُوَ خَيْرًا لَّهُمْ ؕ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ ؕ
سَيُطَوَّقُوْنَ مَا بَخِلُوْا بِهٖ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ؕ وَلِلّٰهِ
مِيْرَاثُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَاللّٰهُ بِمَا
تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ۧ ﴿180﴾ ع 18 9 9

169వ ఆయత్ : అమరగతి పొందినవారి ఈ జీవితం వాస్తవమైనదే. కాని, దాని గురించిన అవగాహన ప్రపంచ ప్రజలకు లేదు. (ఖుర్ఆన్ విశదపర్చినట్లుగా) మరి ఆ జీవితం యొక్క మతలబు ఏమిటి? కొందరేమో "గోరీలలో వారి ఆత్మలు త్రిప్పిపంపబడతాయి. అక్కడ వారు దైవానుగ్రహాల మాధుర్యాన్ని ఆస్వాదిస్తూ ఉంటారని" అంటారు. మరికొందరు "స్వర్గంలోని పూల సువాసనలు వారికి అందుతాయి. వాటివల్ల వారి శరీరాలు సువాసనలతో ఉంటాయి" అని అంటారు. అయితే హదీసు ద్వారా మరొక వైనం తెలియవస్తోంది.

అదే నిజం. అదేమంటే, వారి ఆత్మలు పచ్చని పక్షుల శరీరాలలో ప్రవేశపెట్టబడతాయి. అవి స్వర్గంలో తింటూ, తిరుగుతూ ఉంటాయి. స్వర్గంలోని అనుగ్రహాలతో లబ్ది పొందుతూ ఉంటాయి. (సూరయె బఖర, ఆయత్ నె.154) ఫత్‌హుల్ ఖదీర్, సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.3500)

ఆయత్ 170 వివరణ : అంటే వారి తర్వాత ప్రపంచంలో బ్రతికి ఉండి లేక జిహాద్‌లో నిమగ్నులయివున్న వారి గురించి వీరు, వారు కూడా అమరగతి పొంది ఇక్కడ మనలాంటి మధుర జీవితం పొందితే బాగుండునని వారు కాంక్షిస్తుంటారు. ఉహద్‌లో అమరగతులయిన వారు అల్లాహ్ సమక్షంలో విన్నవించుకుంటారు, "ప్రపంచంలో ముస్లిం సోదరులు బ్రతికి ఉన్నారు. వారికి మా పరిస్థితులు, సంతోషభరిత జీవితం గురించి ఎవరయినా వారికి తెలియజేస్తే వారు యుద్ధం, జిహాద్ పట్ల విముఖులు కారు." అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు, "మీ ఈ మాటను వారికి నేను అందజేస్తాను." ఈ సందర్భంగా అల్లాహ్ ఈ ఆయత్‌ను అవతరింపజేశాడు.

ఇంతేకాక అనేక హదీసులలో షహాదత్ (అమరగతి) విశిష్ఠత విశదపరచబడింది. ఉదాహరణకు ఒక హదీసులో సెలవియ్యబడింది. "అల్లాహ్ వద్ద మంచి స్థానం గల మరణించే ప్రాణం, తిరిగి ప్రపంచానికి వెళ్ళడానికి ఇష్టపడదు. అయితే అమరగతి పొందినవాడు తిరిగి ప్రపంచంలోకి రావడానికి ఇష్టపడతాడు. తద్వారా మరోసారి దైవమార్గంలో

لَقَدْ سَمِعَ اللّٰهُ قَوْلَ الَّذِيْنَ قَالُوْٓا اِنَّ اللّٰهَ فَقِيْرٌ
وَّنَحْنُ اَغْنِيَآءُ ۘ سَنَكْتُبُ مَا قَالُوْا وَقَتْلَهُمُ
الْاَنْۢبِيَآءَ بِغَيْرِ حَقٍّ ۙ وَّنَقُوْلُ ذُوْقُوْا عَذَابَ
الْحَرِيْقِ ﴿181﴾
ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ اَيْدِيْكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ لَيْسَ
بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيْدِ ۚ ﴿182﴾
اَلَّذِيْنَ قَالُوْٓا اِنَّ اللّٰهَ عَهِدَ اِلَيْنَآ اَلَّا نُؤْمِنَ
لِرَسُوْلٍ حَتّٰى يَاْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ تَاْكُلُهُ النَّارُ ۗ
قُلْ قَدْ جَآءَكُمْ رُسُلٌ مِّنْ قَبْلِيْ بِالْبَيِّنٰتِ
وَبِالَّذِيْ قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوْهُمْ اِنْ كُنْتُمْ
صٰدِقِيْنَ ﴿183﴾

(181) “అల్లాహ్ పేదవాడు, మేము ధనికులం” అని అన్నవారి మాటను నిశ్చయంగా అల్లాహ్ విన్నాడు. వారు చెప్పిన దానిని మేము వ్రాసివుంచుతాము. వారు ప్రవక్తలను అన్యాయంగా చంపుతున్నారు. (దానిని కూడ మేము వ్రాస్తున్నాము). అంతిమ దినాన మేము అంటాము, “ఇక భగ భగ మండే నరకాగ్నిని చవిచూడండి.” (182) ఇది మీరు చేతులారా సంపాదించుకున్నదే. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ తన దాసులకు అన్యాయం చేయడు. (183) “ఏ ప్రవక్త అయినా మా దగ్గరకు ఖుర్బానీని తెచ్చి, దానిని అగ్ని భక్షించి వేయాలి. ఈ అద్భుతం జరగనంతవరకూ మేము ఏ ప్రవక్తనూ విశ్వసించరాదు అని నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ మాతో వాగ్దానం తీసుకున్నాడు” అన్నవారు వీరే. మీరు వారికి చెప్పండి : నాకంటే ముందు మీ దగ్గరకు ఎందరో ప్రవక్తలు వచ్చారు. వీరు స్పష్టమయిన నిదర్శనాలను తెచ్చారు. మీరు ఇప్పుడు చెబుతున్న నిదర్శనం కూడా. మరి మీరే గనక సత్యవంతులు అయితే మీరు వారిని ఎందుకు హత్యచేశారు?

చంపబడాలని కోరుకుంటాడు. అమరగతి పొందటంలోని శ్రేష్ఠతను అతడు కళ్ళారా చూశాడు కనుక ఇలా కోరుకుంటాడు.” (ముస్నద్ అహ్మద్, సహీహ్ ముస్లిం, కితాబుల్ ఆరా)

దైవప్రవక్త (స) తనతో అన్నారని హజ్రత్ జాబిర్ (రజి) తెలియజేస్తున్నారు, “నీకు తెలుసా? అల్లాహ్ నీ తండ్రిని బ్రతికించాడు. నీ కోరిక ఏదయినా ఉంటే చెప్పు, నేను దానిని నెరవేరుస్తాను” అని అతనితో అన్నాడు. నీ తండ్రి జవాబిచ్చాడు, “నా కోరిక అయితే ఇదే. నన్ను మరోసారి ప్రపంచానికి పంపించాలి. తద్వారా మరోసారి నీమార్గంలో చంపబడాలి.” అల్లాహ్ ఇలా చెప్పాడు, “ఇదయితే కుదరదు. ఇక్కడకు వచ్చినవాడు ఎవరూ మరోసారి ప్రపంచానికి వాపసు పోకూడదు అన్నది నా నిర్ణయం.” (ముస్నద్ అహ్మద్ – హ.నెం.11825, సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.3488)

ఆయత్ 178 : ఇందులో దైవచట్టం గురించి చెప్పబడింది. (అమ్హాల్ అంటే గడువు ఇవ్వడం అని అర్థం). అంటే అల్లాహ్ తన వివేచన, తన ఇచ్ఛను అనుసరించి కాఫిర్లకు (తిరస్కారులకు) గడువు ప్రసాదిస్తాడు. తాత్కాలికంగా వారికి సమృద్ధినీ, సంపన్నతనూ, సిరిసంపదలూ, సంతానంతో అనుగ్రహిస్తాడు. తమపై దైవకృప ప్రసరింపబడుతోందని వారు భావిస్తారు. కాని దైవానుగ్రహాలతో కటాక్షించబడినవారు పుణ్యం, దైవవిధేయతా మార్గం అవలంబించక పోయినట్లయితే ఈ ప్రాపంచిక అనుగ్రహాలు దైవకృప కావు. దైవమిచ్చిన వ్యవధి మాత్రమే. దీనివలన వీరి తిరస్కారం,

فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَ رُسُلٌ مِّنْ قَبْلِكَ
جَآءُو بِالْبَيِّنٰتِ وَالزُّبُرِ وَالْكِتٰبِ الْمُنِيْرِ ﴿184﴾
كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ الْمَوْتِ ط وَإِنَّمَا تُوَفَّوْنَ
أُجُوْرَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ط فَمَنْ زُحْزِحَ عَنِ
النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ ط وَمَا الْحَيٰوةُ
الدُّنْيَآ إِلَّا مَتَاعُ الْغُرُوْرِ ﴿185﴾
لَتُبْلَوُنَّ فِيْٓ أَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ قف
وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ الَّذِيْنَ أُوْتُوا الْكِتٰبَ مِنْ
قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِيْنَ أَشْرَكُوْٓا أَذًى كَثِيْرًا ط
وَإِنْ تَصْبِرُوْا وَتَتَّقُوْا فَإِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ
الْأُمُوْرِ ﴿186﴾
وَإِذْ أَخَذَ اللّٰهُ مِيْثَاقَ الَّذِيْنَ أُوْتُوا الْكِتٰبَ
لَتُبَيِّنُنَّهٗ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُوْنَهٗ ز فَنَبَذُوْهُ
وَرَآءَ ظُهُوْرِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهٖ ثَمَنًا قَلِيْلًا ط
فَبِئْسَ مَا يَشْتَرُوْنَ ﴿187﴾
لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِيْنَ يَفْرَحُوْنَ بِمَآ أَتَوْا وَّيُحِبُّوْنَ
أَنْ يُّحْمَدُوْا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوْا فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ
بِمَفَازَةٍ مِّنَ الْعَذَابِ ج وَلَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيْمٌ ﴿188﴾

(184) ఇక వారు మిమ్మల్ని ధిక్కరించినట్లయితే మీరు ఓర్పు వహించండి. మీకు పూర్వం స్పష్టమయిన ఆధారాలు సహీఫాలు వెలుగును ప్రసాదించే గ్రంథం తెచ్చిన ఎందరో ప్రవక్తలు ధిక్కరించబడ్డారు.

(185) ప్రతి ప్రాణీ మరణాన్ని చవిచూడవలసి ఉంది. అంతిమ దినంనాడు మీ కర్మలకు పూర్తి ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. ఇక నరకం నుండి కాపాడబడి, స్వర్గంలో ప్రవేశింపచేయబడినవాడు సఫలుడు అయ్యాడు. ఈ ప్రాపంచిక జీవితం అయితే కేవలం మోసపు తడిక మాత్రమే. (186) ముస్లింలారా! మీకు, మీ సంపదకు, మీ ప్రాణాలకు పరీక్ష వచ్చి తీరుతుంది. ఇంకా మీకు పూర్వం గ్రంథం ఇవ్వబడిన వారిచేత, ముష్రికుల చేత ఎంతో బాధాకరమైన మాటలు వినవలసి వస్తుంది. మీరు గనక ఓర్పు వహిస్తే, అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉంటే, నిశ్చయంగా ఇది ఎంతో సాహసంతో కూడిన పని.

(187) ఇంకా అల్లాహ్ గ్రంథం ఇవ్వబడిన వారి నుంచి, ప్రజల ఎదుట గ్రంథాన్ని వివరంగా స్పష్టం చేయాలనీ, ఏమీ దాచిపెట్టరాదనీ వీరి చేత గట్టి వాగ్దానం తీసుకున్నారు. ఇక వారు గ్రంథాన్ని విస్మరించారు. కొద్దిపాటి విలువకు బదులుగా అమ్మివేశారు. వారు వసూలు చేస్తూ ఉన్న మూల్యం ఎంత చెడ్డది!

(188) తమ చేతలకు సంబరపడేవారు, వారు చేయని పనులకు కూడా ప్రశంసింపబడాలని కోరుకునేవారి విషయంలో వారు శిక్ష నుండి తప్పించుకుంటారని ఏమాత్రం అనుకోకు. వారికోసం అయితే బాధాకరమైన శిక్ష ఉంది.

పాపం పెరిగిపోతాయి. చివరకు వారు నరకంలోని శాశ్వత శిక్షకు పాత్రులుగా నిర్ణయించబడతారు. ఈ విషయాన్ని అల్లాహ్ మరెన్నో చోట్ల వివరించాడు. ఉదా : సూరతుల్ మోమినూన్, 55 – 56 పేజీలలో చూడగలరు. (తఫ్సీర్ అహ్సనుల్ బయాన్ : 213వ పేజీ)

(189) భూమీ ఆకాశాల యజమాని అల్లాహ్‌యే. అల్లాహ్ ప్రతి దానిపై శక్తి గలవాడు.	وَلِلّٰهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ؕ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَیْءٍ قَدِیْرٌ ؑ ﴿189﴾

19 ع 9 10

181 – 189 ఆయత్‌ల వివరణ

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం :

మునుపటి ఆయత్‌లలో కపటుల (మునాఫికీన్) గురించి చెప్పబడింది. వారు ఇస్లాంలో ప్రవేశించి ఇస్లాంకు, ముస్లింలకు ఎంత నష్టం కలిగించారో తెలియజేయబడింది. ఇక ఈ ఆయత్‌లలో యూదుల దుర్గుణాలు, విశ్వాసరాహిత్యం గురించి చెప్పబడింది.

వారు అల్లాహ్‌ను లోభి అనీ, ఫకీరు అని అన్నారు. అల్లాహ్‌తో చేసిన వాగ్దానాన్ని భంగం చేశారు. ప్రవక్తలను హత్య చేశారు. అమానతు (అప్పగింత)లో ఖియానత్ (ద్రోహం) చేశారు. మీరు ఇలా చేయకండి అనీ, మీలో ఈ అలవాట్లు ఉండకూడదనీ ముస్లింలకు చెప్పబడుతోంది.

వివరణ : ఒక వచనాన్ని ప్రత్యక్షంగా పలికి ఒక మనిషి విశ్వాసి అయిపోతాడు. కాని అల్లాహ్ దృష్టిలో, అతడు అల్లాహ్ మార్గంలో తన ప్రాణాల్ని, తన సొమ్మును ఇచ్చి వేసినప్పుడే విశ్వాసికాగలడు. ధన ప్రాణాల త్యాగం చేయకుండా ఎవరి విశ్వాసమూ విశ్వసనీయం కాజాలదు. తాను తన ప్రాపంచిక భవిష్యత్తును భద్రం చేసుకుంటున్నానని అతడు భావిస్తున్న కారణంగానే మనిషి తన సొమ్మును మిగులుస్తాడు. కాని మనిషికి పరలోకంలో ఎదురయ్యే వాస్తవమైన భవిష్యత్తు పరలోక ప్రపంచంలో ఈ విధంగా మిగుల్చుకున్న సొమ్ము మనిషికి కేవలం పీడగా రుజువు అవుతుంది. ఏ సొమ్ము అయితే ప్రపంచంలో అలంకారం, గర్వాలకు అధారంగా కనబడుతున్నదో, ఆ సొమ్మే పరలోకంలో దైవాదేశంతో సర్ప రూపం దాలుస్తుంది. అతడ్ని శాశ్వతంగా కాటువేస్తుంటుంది.

ఖుర్బానీ (త్యాగం) గల ధర్మాన్ని అవలంబించని వారు తమను తాము నిజమయిన వారుగా రుజువు చేసుకోవాలని రకరకాల మాటలు చెబుతారు. ఉదాహరణకు ఈ సొమ్మును దైవం మన అవసరం నిమిత్తం పుట్టించాడు. మరి మనం మన అవసరాల కోసం ఖర్చుచేసి దానిని మన ప్రాపంచిక సుఖాల కోసం వినియోగించవచ్చు కదా అనుకుంటారు. ఒక్కోసారి వారి నిశ్చలత వారిని ఎంతవరకు తీసుకుపోతుందంటే వారు ఏకంగా సందేశదాతనే సందేహాస్పదుడుగా చేయడానికి రకరకాల సాకులు వెదుకుతారు. తద్వారా తమ జీవితం, తమ సొమ్ము త్యాగం చేసి అతడికి తోడ్పడటానికి ఆ వ్యక్తి నిజమయిన సందేశదాత కాదని రుజువుపర్చే ప్రయత్నం చేస్తారు. ఇటువంటి వారు చెప్పేమాటలు పైకి రుజువు రూపంలో ఉంటాయి. కాని, వాస్తవానికి విశ్వాసం కోరే దాని నుండి పరారు కావడం కోసమే ఉంటాయి. అందుకోసం వారు ఎటువంటి ఆధారం వారికి చూపినా వారు దానిని తిరస్కరించడానికి ఏవయినా సాకులు వెదుక్కుంటారు. తమ ఆఖరి పర్యవసానం మరణమేనన్న విషయం మర్చిపోయిన వారు వీరే. మరణ దశ ఎదుటికి రాగానే పరిస్థితి పూర్తిగా మారిపోతుంది. మరణం, అబద్ధపు ఆశ్రయాల్ని పనికి మాలినవిగా చేసివేస్తుంది. ఆ తర్వాత మనిషి తనను తాను వ్యక్తం చేస్తూ ఉన్న స్థానంలో కాక వాస్తవంగా అతడు ఉన్న స్థానంలోనే తనను తాను చూసుకుంటాడు. ప్రస్తుత ప్రపంచంలో ఒకరు అభివృద్ధి సాధించడం, లేక ప్రస్తుత ప్రపంచంలో ఒకరికి పేరు ప్రఖ్యాతులు రావడం రెండూ కూడ వాస్తవపరంగా ఒకేస్థాయి విషయాలు. ఇక్కడి అనుగ్రహాలు అతడు ధర్మంపై ఉన్నాడనడానికి రుజువూ కాదు. మరి ఇక్కడ ఎవరైనా కష్టాలకు లోను కావడం అతడు అధర్మంపై ఉన్నాడనడానికి రుజువు కాదు. ఈ రెండూ పరీక్షా పత్రాలే కాని పర్యవసానానికి చిహ్నాలు కావు. (తజ్‌కీరుల్ ఖుర్ఆన్, మౌలానా వహీదుద్దీన్ ఖాన్)

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ
الَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَاٰيٰتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿190﴾
الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللّٰهَ قِيٰمًا وَّقُعُودًا وَّعَلٰى
جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمٰوٰتِ
وَالْأَرْضِ ۚ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هٰذَا بَاطِلًا ۚ
سُبْحٰنَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿191﴾
رَبَّنَآ إِنَّكَ مَنْ تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهٗ ۖ
وَمَا لِلظّٰلِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿192﴾
رَبَّنَآ إِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُّنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ
اٰمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَاٰمَنَّا ۖ رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا
ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّاٰتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ
الْأَبْرَارِ ﴿193﴾
رَبَّنَا وَاٰتِنَا مَا وَعَدْتَّنَا عَلٰى رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا
يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۗ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿194﴾
فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَآ أُضِيعُ عَمَلَ
عَامِلٍ مِّنْكُمْ مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثٰى ۚ بَعْضُكُمْ
مِّنْ بَعْضٍ ۚ فَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِنْ
دِيَارِهِمْ وَأُوذُوا فِي سَبِيلِي وَقٰتَلُوا وَقُتِلُوا
لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّاٰتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ
جَنّٰتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهٰرُ ۚ ثَوَابًا مِّنْ
عِنْدِ اللّٰهِ ۗ وَاللّٰهُ عِنْدَهٗ حُسْنُ الثَّوَابِ ﴿195﴾

(190) నిశ్చయంగా భూమీ ఆకాశాల పుట్టుకలో,
రాత్రీ పగళ్ళు ఒక దాని తరువాత మరొకటి
రావడంలో బుద్ధిగలవారికి ఎన్నో నిదర్శనాలున్నాయి.
(191) వారు లేస్తూ, కూర్చుంటూ, పడుకుంటూ
అన్ని స్థితులలోనూ అల్లాహ్‌ను స్మరిస్తారు. భూమీ
ఆకాశాల పుట్టుక గురించి చింతన చేస్తారు.
(ఎలుగెత్తి చెబుతారు) "ఓ మా ప్రభూ! ఇదంతా
నీవు వ్యర్థంగా పుట్టించలేదు. నీవు పవిత్రుడవు. మరి
మమ్మల్ని నరక బాధ నుండి కాపాడు. (192) ఓ
మా ప్రభూ! నీవు నరకంలో వేసినవాడు గొప్ప
అవమానంలో పడవేయబడ్డాడు. (అక్కడ)
దుర్మార్గులకు సహాయకారి ఎవరూ ఉండరు. (193)
ఓ మా ప్రభూ! మేమొక పిలుపునిచ్చే వాని పిలుపు
విన్నాము. మీ ప్రభువును విశ్వసించండి అని అతడు
విశ్వాసం వైపునకు ఆహ్వానిస్తున్నాడు. కనుక మేము
విశ్వసించాము. మా ప్రభూ! మా పాపాలను
క్షమించు. మా తప్పులను మా నుండి దూరం చెయ్యి.
మాకు సదాచారులతో పాటు మరణాన్ని ఇవ్వు.
(194) ఓ ప్రభూ! నీవు నీ ప్రవక్తల ద్వారా మాకు
చేసిన వాగ్దానాన్ని మాకు ప్రసాదించు. పరలోక దినం
నాడు మమ్మల్ని పరాభవించకు. నిశ్చయంగా నీవు
వాగ్దానభంగం చెయ్యవు. (195) కనుక వారి ప్రభువు
వారి మొరలను అంగీకరిస్తూ అన్నాడు, "మేము
ఆచరించే వారి కర్మలను, పురుషుడయినా, స్త్రీ
అయినా, వృధా చేయము. మీరంతా ఒకే కోవకు
చెందినవారు. కనుక హిజ్రత్ చేసినవారు, తమ
ఇళ్ళ నుండి వెళ్ళగొట్టబడినవారు, నా మార్గంలో
కష్టాలు అనుభవించినవారు, జిహాద్ చేసినవారు
అమరగతులయిన వారి చెడుగులను వారి నుండి
దూరం చేస్తాను. వారిని క్రింద కాలువలు ప్రవహించే
స్వర్గవనాలలో ప్రవేశింపచేస్తాను." అల్లాహ్ వద్ద వారికి
ప్రతిఫలం ఇదే. అల్లాహ్ దగ్గర మంచి ప్రతిఫలం
ఉంది.

لَا يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا فِي
الْبِلَادِ ۗ﴿196﴾
مَتَاعٌ قَلِيْلٌ ۫ ثُمَّ مَاْوٰىهُمْ جَهَنَّمُ ۗ وَبِئْسَ
الْمِهَادُ ﴿197﴾
لٰكِنِ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنّٰتٌ تَجْرِيْ
مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا نُزُلًا مِّنْ عِنْدِ
اللّٰهِ ۗ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ لِّلْاَبْرَارِ ﴿198﴾
وَاِنَّ مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ لَمَنْ يُّؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَمَآ
اُنْزِلَ اِلَيْكُمْ وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْهِمْ خٰشِعِيْنَ لِلّٰهِ ۙ
لَا يَشْتَرُوْنَ بِاٰيٰتِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِيْلًا ۗ اُولٰٓئِكَ
لَهُمْ اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۗ اِنَّ اللّٰهَ سَرِيْعُ
الْحِسَابِ ﴿199﴾
يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اصْبِرُوْا وَصَابِرُوْا
وَرَابِطُوْا ۫ وَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ۧ﴿200﴾ 20 ع 11 11

(196) (ఓ ప్రవక్తా!) తిరస్కారులు నగరంలో సంచరించడం నిన్ను మోసంలో పడవెయ్యకూడదు. (197) ఇది కొన్నాళ్ళ జీవితపు సంబరం. తర్వాత వారి నివాసం నరకం, అది బహుచెడ్డ నివాసం. (198) కాని తమ ప్రభువుకు భయపడేవారి కోసం కాలువలు ప్రవహించే తోటలు ఉన్నాయి. వాటిల్లో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. ఇది అల్లాహ్ దగ్గర వారికి ఆతిథ్యం అవుతుంది. అల్లాహ్ దగ్గర ఉన్నదంతా సదాచారులకు ఎంతో ఉత్తమం.

(199) గ్రంథం కలవారిలో కొందరు ఇటువంటి వారు కూడా ఉన్నారు. వారు అల్లాహ్‌ను విశ్వసిస్తారు. మీపై అవతరింపజేయబడిన దానినీ, వారిపై అవతరింపచేయబడిన దానిని కూడా విశ్వసిస్తారు. వారు దైవ సమక్షంలో వినయంగా మెలుగుతారు. స్వల్ప మూల్యానికి బదులుగా అల్లాహ్ ఆయత్‌లను అమ్ముకోరు. ఇటువంటి వారి ప్రతిఫలం వారి ప్రభువు దగ్గర ఉంది. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ లెక్క తీర్చడంలో ఆలస్యం చెయ్యడు. (200) విశ్వాసులారా! సహనం వహించండి. స్థయిర్యం చూపండి. అన్ని వేళలలో జిహాద్‌కు సిద్ధంగా ఉండండి. అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉండండి. తద్వారా మీరు సాఫల్యం పొందగలగాలి.

190 – 200 వివరణ :

ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం :

తౌహీద్ (ఏకేశ్వరోపాసన) గురించిన ప్రస్తావనతో ఈ సూరా ఆరంభమయింది. మధ్యలో కూడా దేవుని ఏకత్వానికి నిదర్శనాలు ఇవ్వబడ్డాయి. అల్లాహ్ ఒక్కడు. ఆయననే ఆరాధించాలి. ఆయనే మన ప్రభువు. ఆయనే సృష్టికర్త. ఆయనే యజమాని. మరణించిన తర్వాత మనం ఆయన వద్దకే వెళ్ళవలసి ఉంది. ఆయన మన లెక్క తీసుకుంటాడు. కృతజ్ఞులు, ఆరాధనాపరులు అయిన వారి కోసం స్వర్గం ఉంది. అవిధేయులు, తిరస్కారులు అయిన వారికోసం నరకం ఉంది. ఈసా (అలై)ను తమ ఆరాధ్యుడు, కోర్కెలను తీర్చేవాడుగా చెప్పేవారు తప్పిదం చేస్తున్నారు.

ఆయత్ 190 : ఇక్కడి నుండి సూరా చివరి వరకు ఆయత్‌లు చివరి మాటలుగా చెప్పబడ్డాయి.

హదీసులో వచ్చింది – దైవప్రవక్త (స) అర్ధరాత్రి గడిచిన తర్వాత మేల్కొనేవారు. ఆకాశం వైపు చూసి ఈ

ఆయత్‌లు పఠించేవారు. అంటే ధ్యానం, చింతనల కోసం రాత్రి చివరిభాగం ఉత్తమ సమయం. ఈ సమయంలో మనిషికి ఏకాగ్రత లభిస్తుంది గనుక.

భూమీ ఆకాశాల నిర్మాణం, రాత్రింబగళ్ళ ఈ వ్యవస్థ సాక్ష్యమిస్తోంది. ఈ సృష్టి దైవ రహితంగా ఉనికిలో లేదు. దానిని నడిపేవారూ బహుదైవాలు (అనేక దేవుళ్ళూ) కారు. ఇది ఏకైక దేవుని సృష్టి. ఒక గొప్ప వివేకి నిర్మించిన పథకం. ఒక న్యాయశీలుని న్యాయవంతమయిన వ్యవస్థ. కరుణించేవాడూ, కనికరించేవాడూ అయిన వాని కారుణ్యభరిత దృశ్యం. కనుక మనిషి మరియు ఈ లోకపు ఉనికి లక్ష్యరహితం ఎంతమాత్రమూ కాదు. అల్లాహ్ పవిత్రుడు. లక్ష్యరహితమయిన, వ్యర్థమయిన పని ఏదీ ఆయన వల్ల జరుగదు.

ఆయత్ 191 : అల్లాహ్‌ను స్మరించడానికి ఒక ప్రత్యేక సమయం పాటించాలన్న షరతు లేదు. అన్ని వేళలలో, అన్ని పరిస్థితులలో ఆ పని చేయాలి. ఆ మనిషి నిలబడి ఉన్నా, కూర్చొనివున్నా, ఏదయినా పనిలో నిమగ్నమయి ఉన్నా, విశ్రాంతి తీసుకుంటున్నా సరే. శ్వాసించడం మానవ జీవితానికి అవసరం అయినట్లే, అల్లాహ్ స్మరణ, ఆధ్యాత్మిక జీవితానికి అవసరం. తెలివిగలవారి లక్షణం. ఏ సమయంలోనూ అల్లాహ్‌ను స్మరించడం పట్ల ఏమరుపాటు వహించరు. తెలివిగల వారి మరో లక్షణం, వారి హృదయం స్మరణ, చింతనల నుండి ఖాళీగా ఉండదు. ఇస్లాంలో ఈ రెండు విషయాలు వాంఛనీయాలే. అంటే దైవనామ స్మరణతో పాటు పరలోక చింతన కూడ చేయాలి.

ఆయత్ నెం. 198 : సందర్భోచితంగా ఈ ఆయత్‌లో బలహీనులు, జులుంకు గురయిన ముస్లింలను ప్రోత్సహించడం జరిగింది. వారు గనక భయభక్తుల వైఖరిపై నిలకడగా ఉంటే పరలోకంలో ఎంతో ఘనంగా వారికి విందు ఏర్పాట్లు ఉంటాయి.

అల్లాహ్ తన విశ్వాసపాత్రులయిన దాసుల కోసం ఉత్తమమయిన వస్తువులు సిద్ధంగా ఉంచాడు.

ఆయత్ నెం. 200 : ఇది మిగతా వచనం. ఇందులో పరిస్థితుల మినహాయింపుతో ఇస్లాం వ్యతిరేక శక్తులతో తలపడటానికి అవసరమయిన సూచనలు ఇవ్వబడ్డాయి. అంటే ఇస్లాం వ్యతిరేక శత్రువులను ఎదిరించడానికి అన్నివిధాల తయారుగా ఉండండి. రాబితూ అనే పదంలో జిహాద్‌కోసం భౌతికపరమయిన ఏర్పాట్లు చేయడం, బలాన్ని అందించడం, రక్షణ కోసం చర్యలు తీసుకోవడం, కావలి కాయడం, పోరాడటానికి చావడానికి సంసిద్ధులు కావడం ఇవన్నీ చేరి ఉన్నాయి. హదీసులో రుబాత్, జిహాద్ కోసం తయారుగా ఉండటాన్ని కావలి కాయడాన్ని ఉత్తమ సేవగా అభివర్ణించబడింది (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 2678).

అల్లాహ్ మార్గంలో ఒక్క రోజు కావలి కాయడం (రుబాత్) ప్రపంచం మరియు దానిలో ఉన్నదానికంటే ఉత్తమం. (ఇబ్నె కసీర్, బుఖారీ సంపుటి 1, 445వ పేజీ ఆధారంగా)

సూరయె బఖరా ఆరంభంలో చెప్పబడింది, “ఇది దైవభీతిపరులకు హితబోధ.” ఇక్కడ ఆలి ఇమ్రాన్ సూరా అంతంలో, “మీరు సాఫల్యం పొందగలిగేందుకు అల్లాహ్ పట్ల భయభక్తుల వైఖరి అవలంబించండి” అని చెప్పబడింది. ఈ రెండు సూరాలలో వివరించబడిన ఆదేశాలు, సూత్రాలు, ఇవ్వబడిన సూచనల పర్యవేక్షణను అల్లాహ్‌కు భయపడేవారు, హృదయాలలో దైవభీతి కలవారు చేస్తారు అని స్పష్టం అవుతోంది. (దావతుల్ ఖుర్ఆన్ 1వ సంపుటి, 247 – 249వ పేజీలు)

4. అన్ నిసా పరిచయం

సూరతున్నిసా విశిష్ఠత

ఈ సూరా మదీనాలో అవతరించింది. ఇందులో 176 ఆయత్‌లు, 24 రుకూలు ఉన్నాయి. ఇతర సూరాలకన్నా ఈ సూరాలో ఎక్కువగా స్త్రీల సమస్యల ప్రస్తావన ఉంది. కనుక దీనికి నిసా సూరా అని పేరు పెట్టబడింది.

అవతరణ : (వ ఆతుల్ యతామా అమ్‌వాలహుమ్)

ఒక వ్యక్తి దగ్గర తన సోదరుడి కుమారుడు, అనాథ అయిన బాలుడి అమానత్ (అప్పగింత) సొమ్ము ఉంది. పిల్లవాడు యుక్త వయస్కుడయి తన సొమ్మును తనకివ్వమని అడిగినప్పుడు పిల్లవాడి బాబాయి అందుకు తిరస్కరించాడు. అతడి గురించి ఈ ఆయత్ అవతరించబడింది. (ముఆలిముల్ తన్‌జీల్) అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు, (వ ఇన్‌ఖిఫ్‌తుమ్ అల్లా తుఖ్‌సితూ ఫిల్‌యతామా) తనతో హ(జత్ ఉర్వ (రజి) ఈ ఆయత్ భావాన్ని గురించి దర్యాప్తు చేశారు, అని హ(జత్ ఆయిషా (రజి) చెప్పారు.

అనాథల పట్ల న్యాయం చేయలేమన్న సందేహం ఉంటే, మీకు ఇష్టం అయిన స్త్రీలలోని ఇద్దరేసి, ముగ్గురేసి, నలుగురేసి స్త్రీలను నికాహ్ చేసుకోండి అన్న సూక్తిలోని భావాన్ని విశ్వాసుల మాత హ(జత్ ఆయిషా (రజి) వివరిస్తూ ఇలా అన్నారు, మేనల్లుడా! దీని భావం, ఒక అనాథ బాలిక ఒక యజమాని పోషణలో ఉండి, అతడి ఆస్తిలోనూ హక్కుదారు కూడా అయి ఉందనుకో, ఆ యజమానికి ఈమె ఆస్తి, ఈమె అందచందాలు అతనికి నచ్చి ఈమెను నికాహ్ చేసుకోదలచాడు. కాని మహరు (స్త్రీధనం) చెల్లించే విషయంలో ఇతడి ఉద్దేశ్యం మరోలా ఉంది. ఈమె గనక మరో పురుషుని వివాహం చేసుకుంటే ఎంత మహరు లభిస్తుందో అంత మహరు చెల్లించడం ఇతడికి ఇష్టం లేదు. కనుక ఈ ఆయత్‌లో ఇటువంటి బాలికలతో మహరు విషయంలో న్యాయంగా వ్యవహరించకుండా వివాహం చేసుకోకూడదని వారించడం జరిగింది. ఒకవేళ యజమాని ఈమెను వివాహమాడదలిస్తే, ఆమెకు లభించగల అత్యధిక మహరు హక్కును చెల్లించాలి. అన్యథా ఆ బాలిక తప్ప నీకు నచ్చిన స్త్రీలు ఉంటే వారిని వివాహం చేసుకోవాలని ఆదేశించబడింది.

హ(జత్ ఆయిషా (రజి) సెలవిస్తున్నారు, "ఈ ఆయత్ అవతరించిన తర్వాత ప్రజలు తిరిగి దైవప్రవక్త (స)ను ఈ విషయంలో ఫత్వా కోరారు. అప్పుడు ఈ ఆయత్ అవతరించబడింది. "ఇంకా ప్రజలు మిమ్మల్ని స్త్రీల విషయంలో ఫత్వా అడుగుతున్నారు."

హ(జత్ ఆయిషా (రజి) సెలవిస్తున్నారు, రెండవ ఆయత్‌లో సెలవియ్యబడింది, మీరు ఎవరినయితే నికాహ్ చేసుకోరాదని భావిస్తున్నారో, లేక దురాశతో మీరే స్వయంగా వారిని వివాహమాడదలిచారో అంటే అర్థం ఎవరికయినా తమ సంరక్షణలో ఉన్న అనాథ బాలికకు ఆస్తి, అందం తక్కువ అయిన కారణంగా ఆమెను వివాహం చేసుకోవడానికి ఇష్టపడకపోతున్నట్లయితే, ఆస్తి అందం ఉండి మీరు

వివాహం పట్ల ఆసక్తి కలిగివున్న అనాథ బాలికను కూడా వివాహం చేసుకోరాదు. కాని న్యాయంగా పూర్తి మహర్ హక్కును చెల్లించిన పక్షంలో చేసుకోవచ్చు. (బుఖారీ సంపుటి 2, హదీస్ 4574, తఫ్సీర్ సూరతున్నిసా)

సూరతున్నిసా విశిష్ఠత :

హాకిమ్, అబ్దుల్లా బిన్ మసూద్ (రజి) నుండి ఉల్లేఖించారు : సూరయె నిసాలో ఐదు ఆయత్‌లు ఉన్నాయి. వాటికి బదులుగా నేను ప్రపంచాన్నీ ఇంకా అందులో ఉన్న దాన్నీ అంగీకరించను. అబ్దుర్రజాక్ ఆయన నుండి ఉల్లేఖించారు. సూరయె నిసాలో అయిదు ఆయత్‌లు ఉన్నాయి. అవి నా దృష్టిలో ప్రపంచం మొత్తంకన్నా ప్రియతమమయినవి.

ఈ రెండు ఉల్లేఖనాలలోనూ ఈ క్రింది ఆయత్‌ల ప్రస్తావన ఉంది:

1. ఇన్నల్లాహ లాయజ్‌లిము వమిస్‌ఖాల జర్రహ్ : నిశ్చయంగా అల్లాహ్ రవంత కూడా అన్యాయం చెయ్యడు. (ఆయత్ 40)

2. ఇన్‌తజ్‌తనిబూ కబాయిర మాతన్‌హౌన అన్‌హు : మిమ్మల్ని వారించబడిన పెద్ద పాపాలకు మీరంతా దూరంగా ఉండండి. (ఆయత్ 31)

3. ఇన్నల్లాహ లాయగ్‌ఫిరు అయ్యుష్‌రక బిహీ : నిశ్చయంగా ఆయనకు సాటి కల్పించిన వారిని అల్లాహ్ క్షమించదు. (ఆయత్ 48)

4. వలౌ అన్నహుమ్ ఇజ్‌జలమూ అన్ ఫుసహుమ్ – వారు గనక ఇలా చేసి ఉంటే, వారు తమ ఆత్మలపై అన్యాయం చేసుకున్నట్లే. (ఆయత్ 64)

5. వమయ్యమల్ సూఅన్ అవ్‌యజ్‌లిమ నఫ్‌సహూ సుమ్మ యస్తగ్‌ఫిరిల్లాహ యజిదిల్లాహ గఫూరర్రహీమా : దుష్కర్మకు పాల్పడిన వారు, లేక తమ ఆత్మలపై జులుం చేసుకున్నవారు, అల్లాహ్‌ను క్షమాభిక్షకై వేడుకుంటే అల్లాహ్ క్షమించేవాడూ, కరుణించేవాడూను. (ఆయత్ 110)

4. అన్ నిసా

ఆయత్‌లు : 176 **అవతరణ : మదీనాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

(1) ప్రజలారా! మిమ్మల్ని ఒకే ప్రాణి నుండి పుట్టించి తిరిగి దాని నుండే దాని జతను పుట్టించిన మీ ప్రభువుకు భయపడుతూ ఉండండి. ఆ ఇద్దరి ద్వారా (ప్రపంచంలో) ఎందరో స్త్రీ, పురుషులను వ్యాపింప జేశాడు. మీరు పరస్పరం ఒకరినొకరు మీ హక్కుల్ని ఎవరికోసం ఇమ్మని అడుగుతారో ఆ అల్లాహ్‌కు భయపడండి. దగ్గరి బంధుత్వాల విషయంలోనూ అల్లాహ్‌కు భయపడండి. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ మీపై కన్నేసి ఉంచాడు.

(2) అనాథలకు వారి సొమ్మును వాపసు చెయ్యండి. వారి ఏ మంచి వస్తువుకు బదులుగా నాసిరకం వస్తువును ఇవ్వకండి. వారి సొమ్మును మీ సొమ్ముతో కలిపి తినే ప్రయత్నం చేయకండి. ఇది మహా పాపం.

(3) అనాథ బాలికల పట్ల న్యాయంగా వ్యవహరించ లేమన్న భయం మీకు వుంటే, ఇతర స్త్రీలలో మీకు నచ్చిన వారిని ఇద్దరేసి, ముగ్గురేసి, నలుగురేసి స్త్రీలను నికాహ్ చేసుకోండి. కాని, వారి పట్ల న్యాయంగా వ్యవహరించలేమన్న భయం మీకు ఉంటే ఒక్కరే చాలు. లేదా అన్యాయాన్నుండి తప్పించుకోవడానికి కూడా మీ అధీనంలో ఉన్న బానిసరాలయినా ఫరవాలేదు.

(4) ఇంకా స్త్రీలకు వారి మహరు హక్కును సంతోషంగా చెల్లించండి. అయితే వారు తమ ఇష్టపూర్వకంగా అందులోని కొంత భాగాన్ని విడిచిపెడితే మీరు దానిని హాయిగా తినవచ్చు.

آیَاتُهَا 176 — 4 سُوْرَةُ النِّسَآءِ مَدَنِیَّةٌ — رُکُوْعَاتُهَا 24

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

یٰۤاَیُّهَا النَّاسُ اتَّقُوْا رَبَّكُمُ الَّذِیْ خَلَقَكُمْ
مِّنْ نَّفْسٍ وَّاحِدَةٍ وَّخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ
مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِیْرًا وَّنِسَآءً ۚ وَاتَّقُوا اللّٰهَ
الَّذِیْ تَسَآءَلُوْنَ بِهٖ وَالْاَرْحَامَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ
عَلَیْكُمْ رَقِیْبًا ﴿1﴾
وَاٰتُوا الْیَتٰمٰۤى اَمْوَالَهُمْ وَلَا تَتَبَدَّلُوا الْخَبِیْثَ
بِالطَّیِّبِ ۪ وَلَا تَاْكُلُوْۤا اَمْوَالَهُمْ اِلٰۤى
اَمْوَالِكُمْ ؕ اِنَّهٗ كَانَ حُوْبًا كَبِیْرًا ﴿2﴾
وَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا تُقْسِطُوْا فِی الْیَتٰمٰى فَانْكِحُوْا
مَا طَابَ لَكُمْ مِّنَ النِّسَآءِ مَثْنٰى وَثُلٰثَ
وَرُبٰعَ ۚ فَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا تَعْدِلُوْا فَوَاحِدَةً اَوْ مَا
مَلَكَتْ اَیْمَانُكُمْ ؕ ذٰلِكَ اَدْنٰۤى اَلَّا تَعُوْلُوْا ﴿3﴾
وَاٰتُوا النِّسَآءَ صَدُقٰتِهِنَّ نِحْلَةً ؕ فَاِنْ طِبْنَ
لَكُمْ عَنْ شَیْءٍ مِّنْهُ نَفْسًا فَكُلُوْهُ هَنِیْٓــًٔا
مَّرِیْٓــًٔا ﴿4﴾

(5) అల్లాహ్ మీ కోసం జీవనాధారం చేసిన అమాయకుల సొమ్మును వారి పరం చేయకండి. వారి సొమ్మునుండి వారికి తినిపించండి, తొడిగించండి. వారితో మాట్లాడేటప్పుడు (వారికి ప్రయోజనం కలిగించే) మంచి మాటను పలకండి.

(6) అనాథలను వారు పెళ్ళి ఈడుకు చేరుకునే వరకూ కనిపెట్టి ఉండండి. ఇంకా మీరు వారిలోని యోగ్యతను తెలుసుకుంటే, అవసరానికి మించి, యుక్తవయస్సుకు ముందే వారు పెద్దవారయిన తర్వాత దానిని అడుగుతారేమోనన్న ఉద్దేశ్యంతో వారి సొమ్మును తినకండి. సంరక్షకుడు తగు స్థోమత కలవాడయితే అతడు అనాథల సొమ్ము నుండి ఏమీ తీసుకోకూడదు. అతడే గనక అగత్యపరుడైతే తన సేవకు గల హక్కును న్యాయబద్ధంగా తినవచ్చు. ఇంకా మీరు అనాథలకు వారి సొమ్మును వాపసు చేసేటప్పుడు అందుకు సాక్షులను ఏర్పాటు చేసుకోండి, లెక్క తీసుకోవడానికి అల్లాహ్‌యే చాలు. (అన్న విషయం కూడా గుర్తుంచుకోండి).

(7) తల్లిదండ్రులు లేదా సమీపబంధువులు వదలి వెళ్ళిన ఆస్తిలో పురుషులకూ వాటా ఉంది. అదేవిధంగా స్త్రీలకూ అందులో వాటా ఉంది. ఈ తర్కా (భాగం) కొంచెం అయినా, ఎక్కువ అయినా ప్రతి ఒక్కరికీ నిర్ణీత వాటా ఉంది. (8) తర్కా పంపకం సమయంలో దగ్గర బంధువులు (వారసులు కాని వారైన) అనాథలు, నిరుపేదలు కూడా అక్కడ ఉండి ఉంటే వారికి కూడ అందులో నుండి ఎంతో కొంత ఇవ్వండి. వారితో సౌమ్యంగా మాట్లాడండి.

(9) వారే గనక వారి తదనంతరం చిన్ని చిన్న పిల్లలను వదలిపోతే వారికి తమ పిల్లల విషయంలో ఎంత భయం ఉంటుందో అదేవిధంగా ఈ విషయంలో ప్రజలు భయపడుతూ ఉండాలి. కనుక వారు అల్లాహ్‌కు భయపడాలి. ఏదయినా మాట్లాడినప్పుడు స్పష్టంగా, సూటిగా మాట్లాడాలి.

وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَآءَ اَمْوَالَكُمُ الَّتِىْ جَعَلَ اللّٰهُ لَكُمْ قِيٰمًا وَّارْزُقُوْهُمْ فِيْهَا وَاكْسُوْهُمْ وَقُوْلُوْا لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوْفًا ﴿5﴾

وَابْتَلُوا الْيَتٰمٰى حَتّٰٓى اِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ ۚ فَاِنْ اٰنَسْتُمْ مِّنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُوْٓا اِلَيْهِمْ اَمْوَالَهُمْ ۚ وَلَا تَاْكُلُوْهَآ اِسْرَافًا وَّبِدَارًا اَنْ يَّكْبَرُوْا ؕ وَمَنْ كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ ۚ وَمَنْ كَانَ فَقِيْرًا فَلْيَاْكُلْ بِالْمَعْرُوْفِ ؕ فَاِذَا دَفَعْتُمْ اِلَيْهِمْ اَمْوَالَهُمْ فَاَشْهِدُوْا عَلَيْهِمْ ؕ وَكَفٰى بِاللّٰهِ حَسِيْبًا ﴿6﴾

لِلرِّجَالِ نَصِيْبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدٰنِ وَالْاَقْرَبُوْنَ ۖ وَلِلنِّسَآءِ نَصِيْبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدٰنِ وَالْاَقْرَبُوْنَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ اَوْ كَثُرَ ؕ نَصِيْبًا مَّفْرُوْضًا ﴿7﴾

وَاِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ اُولُوا الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنُ فَارْزُقُوْهُمْ مِّنْهُ وَقُوْلُوْا لَهُمْ قَوْلًا مَّعْرُوْفًا ﴿8﴾

وَلْيَخْشَ الَّذِيْنَ لَوْ تَرَكُوْا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعٰفًا خَافُوْا عَلَيْهِمْ ۖ فَلْيَتَّقُوا اللّٰهَ وَلْيَقُوْلُوْا قَوْلًا سَدِيْدًا ﴿9﴾

(10) దౌర్జన్యంగా అనాధల సొమ్మును కబళించే వారు, వాస్తవానికి తమ కడుపులలో అగ్నిని నింపుకుంటున్నారు. అతి త్వరలో వారు నరకంలో ప్రవేశిస్తారు.	اِنَّ الَّذِيْنَ يَاْكُلُوْنَ اَمْوَالَ الْيَتٰمٰى ظُلْمًا اِنَّمَا يَاْكُلُوْنَ فِيْ بُطُوْنِهِمْ نَارًا ؕ وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيْرًا ۧ ﴿10﴾

ع 1 10 12

1 - 10 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఆయత్ నెం.1 : అల్లాహ్ ఈ సూరా ఆరంభంలో సకల మానవాళికీ, వారు విశ్వాసులు అయినా, అవిశ్వాసులు అయినా అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉండాలని, రక్తసంబంధం ద్వారా ఏర్పడిన బంధుత్వాలను దృష్టిలో ఉంచుకోవాలని ఆదేశించాడు. ఆ రెండూ అభిలషణీయము, తప్పనిసరి కావటానికి గల ఆ కారణాలనూ వివరించాడు. అల్లాహ్‌యే మానవుడి ప్రభువు. అతడిని పుట్టించినవాడు ఆయనే, అతనికి ఉపాధినిచ్చేదీ ఆయనే. అతడిపై ఆయన అంతులేని అనుగ్రహాలు ఉన్నాయి. కనుక అల్లాహ్‌కు భయపడాలని ఆదేశించాడు. ఆయనే ఆదమ్‌ను పుట్టించాడు, ఆదమ్ ఎడమ పార్శ్వాన్నుండి అతడి భార్య హవ్వాను పుట్టించాడు. మానవుడి భార్య అతడికి తగిన స్థితిలో ఉండాలని ఆమె సహచర్యంలో అతడికి ప్రశాంతతను, హాయిని లభింపజేయాలని, అల్లాహ్ అనుగ్రహం అతడిపై పరిపూర్తి కావాలని. అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు, (వమిన్ ఆయాతిహీ అన్ ఖలఖలకుమ్ మిన్ అన్ఫుసికుమ్ అజ్వాజన్‌ల్లి తస్‌కునూ ఇలైహా వజఅల బైనకుమ్ మవద్దతన్‌వ్వరహ్మహ్) ఆయన మీ నుండే మీ భార్యలను, వారి ద్వారా మీరు మనశ్శాంతి పొందాలని, మీ మధ్య ప్రేమానురాగాల అనుభూతి జనించాలని పుట్టించాడు. ఆయన నిదర్శనాలలో ఇది ఒక నిదర్శనం. (అర్‌రూమ్ - 21)

మనిషి, దేవుని పేరు చెప్పుకొనియే తన కోరిక దేన్నయినా ఎవరి ఎదుటనయినా వెల్లడిస్తాడు. అందువల్ల కూడా అల్లాహ్‌కు భయపడుతూ ఉండాలి. ఇచ్చేవాని దృష్టిలో అల్లాహ్ ఘనత, గొప్పతనాల భావన అతడి దృష్టిలో ఉన్న కారణంగా తన కోరిక తప్పక నెరవేరుతోందని అతడికి తెలుసు. అల్లాహ్ ఘనత గొప్పదనాలు, మనిషి ఆయననే ఆరాధించాలనీ, ఆయనకే భయపడాలనీ కోరతాయి.

బంధుత్వ సంబంధాల ప్రాముఖ్యతను మనిషి హృదయంలో నాటడానికే అల్లాహ్ తన హక్కుతో పాటు రక్త సంబంధమయిన హక్కును కూడ జోడించాడు. తద్వారా, అల్లాహ్ హక్కులను నెరవేర్చడం అవసరం అయినట్లే, బంధువుల హక్కులను నెరవేర్చడం కూడా అవసరం అని తెలియాలని, బంధుత్వంలో ఎంత దగ్గరగా ఉంటాడో అదే స్థాయిలో అతడి హక్కుకు గల ప్రాముఖ్యత కూడ పెరుగుతూ పోతుంది.

దివ్య ఖుర్ఆన్‌లో అల్లాహ్, తల్లిదండ్రుల హక్కుల ప్రాధాన్యతను వివరించడానికి, దాసులకు తనను ఆరాధించమనే ఆదేశం ఇచ్చిన తర్వాత ఎటువంటి జాప్యమూ చేయకుండా తల్లిదండ్రుల పట్ల సద్వ్యవహరణ చేయాలన్న ఆదేశాన్నీ ఇచ్చాడు. (సూరతున్నిసా 36) చూడండి. సహీహ్ హదీసుల్లో హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) ఉల్లేఖనం ప్రకారం, దైవప్రవక్త (స) ఇలా సెలవిచ్చారు, “రక్త సంబంధం దైవ పీఠానికి సంబంధించినది. నన్ను కలిపిన వాడిని అల్లాహ్ కలపాలి. నన్ను తెంచిన వాడిని అల్లాహ్ తన కారుణ్యంతో తెగతెంపులు చేసుకోవాలని అది (రక్త సంబంధం) అంటుంది.” (సహీహ్ ముస్లిం - హ.నెం.4635)

ఆయత్ చివర్లో అల్లాహ్ సెలవిస్తున్నాడు : అల్లాహ్ మీ పరిస్థితుల్నీ, మీ కర్మల్నీ ఎరిగి ఉన్నాడు. ఆయన నుండి రవ్వంత విషయం కూడా గోప్యంగా లేదు. కనుక మనిషి, అల్లాహ్ తనను చూస్తున్నాడనీ, తన కర్మలన్నీ ఆయన దృష్టిలో ఉన్నాయన్న భావన తన మనోమస్తిష్కాలలో హత్తుకుపోయిన విధంగా తన జీవితాన్ని గడపాలి.

يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ ۖ لِلذَّكَرِ مِثْلُ
حَظِّ الْأُنثَيَيْنِ ۚ فَإِن كُنَّ نِسَاءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ
فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ ۖ وَإِن كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا
النِّصْفُ ۚ وَلِأَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا
السُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِن كَانَ لَهُ وَلَدٌ ۚ فَإِن لَّمْ
يَكُن لَّهُ وَلَدٌ وَوَرِثَهُ أَبَوَاهُ فَلِأُمِّهِ الثُّلُثُ ۚ
فَإِن كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ السُّدُسُ ۚ مِن بَعْدِ
وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا أَوْ دَيْنٍ ۗ آبَاؤُكُمْ
وَأَبْنَاؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ
نَفْعًا ۚ فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا
حَكِيمًا ﴿11﴾

(11) మీ సంతానం విషయంలో అల్లాహ్ హెచ్చరికతో కూడిన ఆదేశం ఇస్తున్నాడు. పురుషుని భాగం ఇద్దరు స్త్రీల (భాగం)తో సమానం. సంతానంలో కేవలం కుమార్తెలే ఉండి వారు ఇద్దరికన్నా ఎక్కువ ఉంటే తర్కా (మృతుడు వదలి వెళ్ళిన ఆస్తి)లో వారి భాగం 2/3వ వంతు, ఒకవేళ ఒకే కుమార్తె ఉంటే ఆమెకు సగం వాటా ఉంది. మృతునికి సంతానమూ ఉండి, తల్లిదండ్రులు కూడ ఉండి ఉంటే, తల్లిదండ్రులలో ప్రతి ఒక్కరికీ ఆరవ వంతు ఉంది. మృతునికి సంతానం లేకుండ, వారసులు తల్లిదండ్రులే అయినప్పుడు ఆస్తిలో మూడవ భాగం వాటా ఉంది. ఒకవేళ మృతునికి సోదరులు, సోదరీమణులు కూడా ఉంటే ఆస్తిలో ఆరవ వంతు వాటా ఉంది. ఈ పంపకం మృతుని వీలునామా, అతని అప్పులు చెల్లించిన తర్వాత అమలు జరపబడుతుంది. లాభం దృష్ట్యా నీ తల్లిదండ్రులు, నీ సంతానంలో ఎవరు నీకు అత్యంత సమీపంగా ఉన్నారో నీవు గ్రహించలేవు. ఇవి అల్లాహ్ నిర్ణయించిన భాగాలు, నిశ్చయంగా అల్లాహ్ సర్వమూ ఎరిగినవాడు, వివేకం కలవాడు.

ఆయత్ నెం.2

పై ఆయత్‌లో భయభక్తుల జీవితం అవలంబించాలని అల్లాహ్ ఆదేశిస్తున్నాడు. దాని వివరణే ఇప్పుడు ఇవ్వబడుతోంది. అనాథల హక్కుల పరిరక్షణకు అల్లాహ్ ఇతర ఆదేశాలకన్నా పెద్ద పీట వేసి వారి హక్కులకు ప్రాధాన్యత ఉందన్న భావన కలిగించాడు. నోటి మాటగా తండ్రిలేనివాడ్ని అనాథ అంటారు. కాని షరీఅత్ పరిభాషలో యుక్త వయస్సుకు చేరక ముందే తండ్రి చనిపోయిన పిల్లవాడి కోసం కూడ ఈ పదం ప్రత్యేకమయి పోయింది.

అబూదావూద్, హజ్రత్ అలీ బిన్ అబీ తాలిబ్ (రజి) నుండి ఉల్లేఖించారు, దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు, "యుక్త వయస్సుకు చేరిన తర్వాత అనాథతనం మిగిలి ఉండదు." (అబూదావూద్ – హ.నెం.2873)

ఆయత్‌లో "అనాథలు" అంటే, ఇప్పుడిప్పుడే యుక్తవయస్సుకు చేరుకున్న యువకులు. వారిలో ప్రాజ్ఞులయిన లక్షణాలు వెల్లడి అయిన వారు అని అర్థం. అనాథలకు వారి సొమ్మును వారికివ్వడంలో తాత్సారం చేయవద్దని వారి సంరక్షకులను అల్లాహ్ ఆదేశించాడు.

దాని తర్వాత అల్లాహ్ ముస్లింలను మరో దుష్కృత్యం నుండి వారించాడు. అజ్ఞాన కాలంలో ప్రజలు ఆ పనికి పాల్పడేవారు. అదేమంటే, తమ సొమ్ముతో పాటు ఖర్చులలో విశాలత్వం కోసం అనాథల సొమ్ము కూడ కలుపుకునేవారు.

ఇది పెద్ద పాపం. కాని, అనాథల పట్ల మేలు కోసం అయితే ఫరవాలేదు అని అల్లాహ్ అన్నాడు. (సూరయె బఖరాలో చెప్పినట్లుగా) ఆయత్ నెం. 220 చూడండి.

ఆయత్ నెం. 3 : ఇక్కడ "యతామా" అంటే అర్థం అనాథ బాలికలు. "అనాథ బాలికల సంరక్షకులారా! ఆ అనాథ బాలికలను నికాహ్ చేసుకుని వారిపట్ల న్యాయంగా వ్యవహరించలేమన్న భయం మీకు ఉంటే, లేదా మహరును తగ్గించి వేస్తే, లేక వారిపట్ల సద్వ్యవహరణ చేయకపోతే, వారు తప్ప ఇతరులు, బంధువులు కాని వారు అయిన బాలికలను నికాహ్ చేసుకోండి." ప్రపంచంలో బాలికలకు కొదవలేదు. ఇంకా ఒక్కరినే కాక నలుగురు భార్యల్ని ఏకకాలంలో కలిగి ఉండవచ్చు.

ఇమామ్ బుఖారీ, హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) నుండి ఉల్లేఖనాన్ని పొందుపరిచారు : ఒక మనిషి సంరక్షణలో ఒక అనాథ బాలిక ఉండేది. ఆమెకు ఒక ఖర్జూరపు తోట ఉండేది. ఆ తోట పట్ల దురాశతో ఆమెపట్ల ఇష్టం లేకపోయినా ఆమెను పెళ్ళిచేసుకున్నాడు. ఆమె దగ్గరకు వెళ్ళేవాడు కాదు. ఆమెను విడిచిపెట్టేవాడూ కాదు. అప్పుడు ఈ ఆయత్ అవతరించింది. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 4207)

హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) ఉల్లేఖనమే మరొకటి ఉంది. దానిని బుఖారీ, ముస్లిం, అబూదావూద్ మరియు నసాయి ఉల్లేఖించారు. ఆయత్‌లో చెప్పబడిన దానిభావం ఇది : ఒక అనాథ బాలిక తన సంరక్షకుని వద్ద పెరుగుతోంది. ఆమె అతడి ఆస్తిలో భాగస్వామి, అందగత్తె కూడా. ఆమె సంరక్షకుడు ఆమెను పెళ్ళిచేసుకోగోరుతున్నాడు. కాని మహరు సక్రమంగా చెల్లించడు. అటువంటి వ్యక్తి, కావాలంటే తగిన మహరు చెల్లించి పెళ్ళి చేసుకోవాలి, లేదంటే ఇతర బాలికలను పెళ్ళి చేసుకోవాలి అని ఆదేశించబడింది. (బుఖారీ – 4208) మూడవ ఉల్లేఖనం హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) నుండియే బుఖారీ ఉల్లేఖించారు – ఆయత్‌లో ఒక సంరక్షకుని వద్ద పెరుగుతోన్న అనాథ బాలిక అని అర్థం. అతడి ఆస్తిలో వాటాదారు కూడా, కాని ఆమె సంరక్షకుడు ఆమెను పెళ్ళి చేసుకోదలచలేదు. ఇంకా అలా చేస్తే ఆమె భర్త తన ఆస్తిలో వాటాదారు అవుతాడన్న భయం వల్ల ఆమెను మరొకరికి ఇచ్చి పెళ్ళిచేయడానికీ ఇష్టపడడు. అల్లాహ్ ముస్లింలను ఇటువంటి చేష్టల నుండి వారించాడు.

ఆయత్‌లో అల్లాహ్ ముస్లింలకు వారు తమకు ఇష్టమయిన ఇతర స్త్రీలను వివాహమాడవచ్చని అనుమతించాడు. ఇంకా వారికి నలుగురు భార్యల వరకూ పెళ్ళి చేసుకునే అనుమతి ఇచ్చాడు. నలుగురి కన్నా ఎక్కువమంది భార్యలను కలిగి ఉండటాన్ని నిషేధించాడు.

ఇమామ్ షాఫయీ తెలియచేస్తున్నారు – దైవప్రవక్త (స) సున్నత్ (సంప్రదాయం) దీనినే రుజువు పరుస్తోంది. దైవప్రవక్త (స)కు తప్ప ఇతరులు ఎవ్వరికీ నలుగురు కన్నా ఎక్కువమంది భార్యలను కలిగి ఉండటం ధర్మసమ్మతం కాదు. ఈ విషయంలో ఉమ్మత్ ఏకాభిప్రాయం కలిగి ఉంది.

ఉమ్మత్‌లోని ఉలమాలు నలుగురి కన్నా ఎక్కువ అనే విషయంలో గీలాన్ సఖ్ఫీ వృత్తాంతంలో ఉటంకిస్తారు. అతడి వద్ద పదిమంది భార్యలు ఉన్నారు. ఆయన ఇస్లాం స్వీకరించాక దైవప్రవక్త (స) అతనితో, నలుగురిని తప్పించి మిగతా వారికి విడాకులు ఇవ్వమన్నారు. ఈ హదీసును ఇబ్నె ఉమర్ (రజి) నుండి అహ్మద్, తిర్మిజి, ఇబ్నుమాజ, దారెఖుత్నీ మరియు ఇబ్నె షైబ ఉల్లేఖించారు. అల్లామా అల్‌బానీ దీనిని సంస్కరించారు. నలుగురికన్నా ఎక్కువమంది భార్యలు కలిగి ఉండటం ఉమ్మత్‌లోని ఏ వ్యక్తికీ ధర్మసమ్మతం కాదు అనడంలో ఉమ్మత్‌లో ఏకాభిప్రాయం ఉంది. ఇది దైవప్రవక్త (స) కు ప్రత్యేకించబడింది. అయితే ఖుర్ఆన్ మరియు సహీహ్ హదీసుల వెలుగులో నలుగురు భార్యలు కలిగి ఉండటం ధర్మసమ్మతం అనే విషయంలో ఎటువంటి సందేహమూ లేదు.

ఖుర్ఆన్‌లో దీని స్వభావం వివరించబడింది. ఇక్కడ ఆజ్ఞావాచకం ఉపయోగించబడింది. పైకి అది వాజిబ్‌ను రుజువు చేస్తుంది. కాని ఆజ్ఞావాచకం తర్వాత అల్లాహ్ "మాతాబు" అనే పదం వాడాడు. దానినిబట్టి ఇక్కడ ఆజ్ఞ వాజిబ్ కోసం కాదు.

కాని ఒకరికన్నా ఎక్కువమంది భార్యలు కలిగి ఉండటం హలాల్ (ధర్మసమ్మతం) అనే విషయంలో ఎటువంటి సందేహమూ లేదు. దైవప్రవక్త (స) మరియు సహాబాక్రామ్ (రజి) దాని ప్రకారం అమలుచేశారు. నేటికీ ప్రతి యుగంలో ముస్లింలు ఈ భావం కలిగి ఉన్నారు. దీని ప్రకారం అమలుచేస్తూ ఉన్నారు. ఖుర్ఆన్ బోధించినట్లుగా, వారి మధ్య న్యాయంగా వ్యవహరించలేమన్న భయం ఉంటే ఒక్క భార్యనే కలిగి ఉండమని చెప్పబడింది. ఇది ఎటువంటి షరతు అంటే ఇది ప్రతి మనిషి హృదయానికి సంబంధించినది, పెళ్ళిచేసుకునేవాడు, తాను న్యాయం చేయలేను అని గ్రహిస్తే, ఒక్క భార్యను కలిగి ఉండటమే ఉత్తమం. వివరణ మరియు చట్ట నిర్మాణంతో దీనికి సంబంధం లేదు.

బహుభార్యాత్వం

బహుభార్యాత్వాన్ని తిరస్కరించే వారు ఖుర్ఆన్‌లోని ఆయత్ (వలన్ తస్‌తతీఉ అన్ త దిలూబైనన్నిసాఇ వలవ్ హరస్‌తుమ్)తో 'ఏ మనిషీ న్యాయబద్ధంగా వ్యవహరించలేడని' అల్లాహ్‌యే స్వయంగా వ్యతిరేకించాడు అని రుజువుపర్చే ప్రయత్నం చేశారు. కాని ఇదే ఆయత్ యొక్క తరువాతి భాగాన్ని వారు కావాలనే విడిచిపెట్టారు. అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు, (ఫలాతమీలూ కుల్లల్ మయ్‌లి ఫతజరూహా కల్‌ముఅల్లఖహ్) మీరు పూర్తి న్యాయం చేకూర్చలేరు. కాని ఏదో ఒక వైపు పూర్తి మొగ్గు చూపకండి. అంటే ఏదో ఒక వైపు పూర్తి మొగ్గు చూపనట్లయితే ధర్మసమ్మతం అని తెలుస్తోంది.

పైన తెలియచేయబడినట్లుగా, ఒకవేళ ఎవరయినా తన వల్ల అన్యాయం జరుగుతుందని భయపడితే ఒక్క భార్యనే చేసుకోవాలి. దాని తర్వాత అల్లాహ్ సెలవిస్తున్నాడు, ఒకరితో సరిపెట్టుకోవాలి. లేదా బానిస స్త్రీలతో పని గడుపుకోవాలి. అందువల్ల నీ వలన అన్యాయం జరిగిపోవడంకన్నా ఇది ఉత్తమం.

కొందరు ఇతర వ్యాఖ్యాతలు (అల్లా తఊలూ)కు ఇలా అర్థం చెప్పారు : "మీ సంతానం ఎక్కువ కాకూడదని, వారి ఖర్చుల ఏర్పాటు నిమిత్తం అనాథల సొమ్మును కబళించడానికి" జైద్ బిన్ అస్లమ్, సుఫ్యాన్ బిన్ అయ్‌నియ, ఇమామ్ షాఫయి నుండి ఇదే వ్యాఖ్యానం చెయ్యబడింది. ఆయిషా ఇబ్నె అబ్బాసీ, ముజాహిద్, హాఫిజ్ ఇబ్నె కసీర్ (రహ్మలై) దీనికి ప్రాముఖ్యతనిచ్చారు.

మొత్తం మీద మొదటి మరియు రెండవ వ్యాఖ్యానం ప్రకారం, ఒక వ్యక్తి తాను న్యాయం చెయ్యలేనని భయపడుతూ ఉన్నట్లయితే ఒకే భార్యతో సరిపెట్టుకోవడం ఉత్తమం అన్న విషయం చెప్పబడుతూ ఉంది. కాని ఈ ఆయత్ నుండి ఒకరికన్నా ఎక్కువ భార్యల్ని కేవలం తప్పనిసరి పరిస్థితులలో మాత్రమే చేసుకోవాలి, తప్పనిసరి పరిస్థితులు లేకుండా ఇలా చేసుకోవడం సరయినది కాదు, ప్రమాదకరం అనేది అస్సలు అర్థం కాని విషయం. కొందరి అభిప్రాయంలో, ఆ విషయం ఈ ఆయత్‌లో ప్రస్తావించబడని వ్యాఖ్యానం. ఇంకా దైవప్రవక్త (స) మరియు సహాబాక్రామ్ (రజి) మాటల ద్వారాగాని, చేతల ద్వారాగాని, కేవలం తప్పనిసరి అవసరం దృష్ట్యా మాత్రమే రెండవ భార్యను చేసుకోవడం ధర్మసమ్మతం అన్న విషయం రుజువు కాలేదు.

దివ్య ఖుర్ఆన్, దైవప్రవక్త (స) హదీసులు, మరియు సహాబాక్రామ్ (రజి), పవిత్ర జీవితం ద్వారా అర్థమయ్యే విషయం ఏమిటంటే, ఒక ముస్లింకు ఒకరికన్నా ఎక్కువ మంది భార్యలు ఉండటం ధర్మసమ్మతం, ఇందులో ఏ విధమైన ధార్మిక, నైతిక అభ్యంతరం కనబడదు. (తైసీరుర్రహ్మాన్ లిబయానుల్ ఖుర్ఆన్ 4వ భాగం, సూరయె నిసా)

ఆయత్ నెం.6 : అనాథల సొమ్ము విషయంలో ముఖ్య సూచనలు – అనాథల యజమాని విషయంలో ముఖ్య సూచనలు ఇచ్చిన తర్వాత ఇలా సెలవియ్యడంలోని భావం : నీ దగ్గర అనాథల సొమ్ము ఉన్నన్నాళ్ళు నీవు దానిని ఎలా భద్రపర్చావు? వారికి అప్పగించినప్పుడు ఎక్కువ తక్కువలు ఏమయినా చేశావా లేక ఏమయినా మార్పు చేశావా? లేదా? సాధారణ ప్రజలకు నీ అమానతుదారీ, న్యాయబద్ధవైఖరిగానీ, నీ నమ్మకద్రోహం గురించి గానీ

బహుశా తెలిసుండక పోవచ్చు. కాని అల్లాహ్ నుండి ఏ విషయమూ దాగి ఉండలేదు కదా! నీవు ఆయన సమక్షంలోకి వెళ్ళినప్పుడు నీ లెక్క తప్పక తీసుకుంటాడు. కనుక హదీసులో వచ్చింది, ఇది చాలా బాధ్యతతో కూడిన పని. దైవప్రవక్త (స) హ్జ్రత్ అబూజర్ (రజి) తో అన్నారు, "అబూజర్ నీలో బలహీనతను చూస్తున్నాను. నాకు ఇష్టమయిన దానినే నీ కోసం ఇష్టపడుతున్నాను. నీవు ఇద్దరు మనుషులకయినా అమీరు (నాయకుడు) కారాదు. అనాథల సొమ్ముకు సంరక్షకుడు కారాదు." (సహీహ్ ముస్లిం : కితాబుల్ అమారహ్ – హ.నెం.3405)

మహరు చెల్లించడం తప్పనిసరి - మహరు స్త్రీ హక్కు

స్త్రీలకు వారి మహరు చెల్లించండి అని చెప్పబడింది. మహర్ విధి, లేదా నిర్ణయించబడిన బాధ్యత లేక వాజిబ్. స్త్రీల మహరు వాజిబ్ లేక ఫర్జ్, కానుక. సంతోషంగా మహరును చెల్లించండి. ఇక స్త్రీ మహరు మొత్తాన్ని లేదా కొంత భాగాన్ని క్షమించివేస్తే అది భర్తకు హలాల్ (ధర్మసమ్మతం) మరియు పవిత్రమైనది. పేరుకు మాత్రం మహరు నిర్ణయించడం, దానిని చెల్లించకపోవడం ధర్మసమ్మతం కాదు.

అబ్దుర్రహ్మాన్ బిన్ మాలిక్ తెలియజేశారు : ఒకసారి కారుణ్యమూర్తి (స) ఈ ఆయత్ పఠించినప్పుడు సహాబా (రజి) అడిగారు, స్త్రీల మహరు ఏమయి ఉండాలి? అని. దానికి ఆమె ఇంటివారు అంగీకరించినది అని సెలవిచ్చారు. (ఇబ్నె అబీ సాలిహ్) (అల్ ఫజ్‌లుల్ కబీర్ బఇఖ్తిసార్ ఇబ్నె కసీర్ పేజి 313, 4వ భాగం సూరయె నిసా)

వారసత్వం

ఆయత్ నెం.7, 8 : ఇకపై చెప్పబడనున్న వారసత్వ చట్టానికి ఇది పీఠిక. అనాథల తర్వాత మరొక బలహీన వర్గం స్త్రీలు, వారిని వారసత్వం నుండి తప్పించడం కొనసాగింపబడుతుండేది. అజ్ఞాన కాలంలో స్త్రీలకు వారసత్వ హక్కు ఏమాత్రం ఉండేది కాదు. పిల్లలను వారసత్వంలో చేర్చడమూ జరిగేది కాదు. కేవలం పురుషులు మాత్రమే వారసులుగా పరిగణింపబడేవారు. పురుషులు మాత్రమే యుద్ధం చేయగల సామర్థ్యం కలిగి ఉన్నారు. కనుక వారే వారసత్వానికి హక్కుదారులు అన్న భావన వారికి వారసత్వం విషయంలో ఉండేది. స్త్రీలు, పిల్లలు యుద్ధానికి తగినవారు కాదు.

కనుక వారసత్వంలో వారికి భాగం ఏమీ ఉండకూడదు. ఈ అధర్మ భావన, దుర్మార్గపు చట్టం, విధవలు, అనాథ బాలబాలికలను వారసత్వం నుండి దూరం చేసింది.

ఇస్లాం ఈ అజ్ఞాన చట్టాన్ని (Customary Law) ను అధర్మంగా ప్రకటిస్తూ పురుషులతో పాటే స్త్రీలు కూడ వారసత్వంలో చేరి ఉన్నారని వెల్లడించింది. అదేవిధంగా ఇస్లాం పిల్లలను కూడ వారసులుగా ఖరారు చేసింది. వారందరి భాగాలను నిర్ణయించింది. సమాజం మరియు చట్టాల సంస్కరణలో ఇస్లాం చేపట్టిన ఈ కార్యం ప్రపంచ చరిత్రలోనే గొప్ప ఘనకార్యం, ప్రపంచ మానవుల సామాజిక జీవితంపై ఇది గొప్ప ప్రభావం కలిగించింది. లేకుంటే అరబ్బులే కాక ఇతరుల జాతీయ భావన కూడ స్త్రీల విషయంలో దీనికన్నా భిన్నంగా లేదు. చివరకు అనాగరిక జాతులలో స్త్రీ స్థానం కూడా స్థిరాస్తి వంటిదే. వారినే వారసత్వంగా భావించబడుతూ ఉండటం వలన ఇక వారసత్వంలో భాగమివ్వడం అనే ప్రశ్నే తలెత్తదు.

ఈ ఆయత్ పిత్రార్జితం లేక పూర్వీకుల ఆస్తి విషయంలో, తర్కా (ఆస్తి) మొత్తం మీద అది పరిమాణంలో కొంచెం అయినప్పటికీ విభజింపబడాలన్న చట్టాన్ని కూడా స్పష్టం చేస్తోంది. ఇది స్థిరాస్తి, చరాస్తి (అన్ని రకాల ఆస్తికీ) వర్తిస్తుంది. ఒకవేళ ఏదయినా ఆస్తి, విభజించడానికి యోగ్యం కానిదయితే దాన్ని అమ్మివేసి దాని మూల్యాన్ని వారసులందరికీ వారి వాటా నిష్పత్తి ప్రకారం పంచాలి.

ఆయత్‌లో "అఖ్‌రబూన్" అనే పదం వాడబడింది. అంటే అతి సమీప బంధువులు అని అర్థం. దానినిబట్టి సమీప బంధువులు ఉన్నప్పుడు, దూరపు బంధువులు వారసులు కాజాలరని అర్థం వస్తుంది.

సంబోధించబడిన వారు వారసులు. వారికి ప్రోత్సాహమివ్వబడింది. బంధువులలో, షరీఅత్ ప్రకారం ఆస్తిలో వాటా లేకపోయినా పేదలు, అగత్యపరులు అయిన వారు ఉంటారు. ఇదేవిధంగా అనాథలు, నిరుపేదలు వచ్చి వుండి ఉంటే వారికి ఆస్తిలో ఎంతో కొంత ఇవ్వండి. ఒకవేళ అందుకు అవకాశం లేకపోయినట్లయితే, వారి పట్ల సానుభూతి తప్పక వ్యక్తం చెయ్యాలి.

ఈ సూచన ద్వారా వెల్లడయ్యే విషయం, ఒకవేళ అనాథ అయిన మనవడు వారసుడుగా ఖరారు కాకపోయి, తాత (తండ్రికి తండ్రి) అతడి కోసం వసియ్యత్ (మరణశాసనం, లేక వీలునామా) కూడా ఏమీ వ్రాయకపోయినప్పుడు, అతడు దగ్గరవాడు, అనాథ అయిన కారణంగా వారసులు అతడికి అతడి తాత వారసత్వం నుండి ఎంతో కొంత ఇవ్వాలి. అతని మనస్సును ఊరడించాలి. (దావతుల్ ఖుర్ఆన్)

ఆయత్ నెం.9 :

షరీఅత్ వ్యతిరేక కార్యాన్ని సంస్కరించడం

ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఒక వ్యక్తి మరణించే సమయంలో ఒకని ఎదుట వారసులకు నష్టం కలిగించే విధంగా వీలునామా ప్రకటించినప్పుడు, అతడ్ని వారించని ఆ వ్యక్తి విషయంలో ఈ ఆదేశం ఉంది. అతడికి (మరణించే వానికి) ఇతడు సరయిన మార్గం చూపి, దాని ప్రకారం అతడిని అనుసరింపజెయ్యాలి.

అతడు తన వారసులను ఏ దృష్టితో చూడటానికి ఇష్టపడతాడో (చనిపోనున్న) అతని వారసులను కూడా అదే దృష్టితో చూడాలి. అతడు మరణించనున్నాడని సందేహం కలిగినప్పుడు ఇలా చెయ్యాలి అని అల్లాహ్ ఆదేశిస్తున్నాడు. ఒకసారి దైవప్రవక్త (స), సాద్ బిన్ అబీ వఖాస్ (రజి) జబ్బు పడినప్పుడు పరామర్శకు వేంచేశారు. సాద్ (రజి) అడిగారు, "దైవప్రవక్తా! నాకు ఆస్తి ఉంది. నాకు ఒక కుమార్తె కూడా ఉంది. ఆ ఆస్తిలో 2/3వ వంతు దానం చెయ్యనా?" ఆయన (స) "వద్దు" అని చెప్పారు. సాద్ (రజి) తిరిగి అడిగారు, "1/3వ వంతు చెయ్యనా?" ఆయన (స) చెప్పారు, "మూడవ వంతు కూడా ఎక్కువే, నీ వారసులను సంపన్నులుగా వదలి వెళ్ళడం, వారు ఇతరుల ముందు చెయ్యిచాపవలసి వచ్చేలా వారిని ఫకీర్లుగా వదలి వెళ్ళడం కన్నా ఉత్తమం."

ఆయత్ నెం. 10 :

అనాథల ఆస్తి కాజేయడం పట్ల హెచ్చరిక

చూడండి, అనాథల సొమ్మును అన్యాయంగా తినడం కడుపులో నరకాగ్నిని నింపుకోవడమే. ఈ కారణంగానే అంతిమదినాన ఈ సొమ్ము వారి కడుపులలో అగ్నిగా మారి మండించబడుతుందని చెప్పబడింది. దైవప్రవక్త (స) చెప్పారు, "ఏడు వినాశకర వస్తువుల నుండి రక్షించుకోండి." అవి ఏవి అని సహాబాక్రామ్ (రజి) అడిగారు, ఆపై ఆయన (స) ఇలా సెలవిచ్చారు : 1. షిర్క్ (దేవునికి సాటి కల్పించడం) 2. చేతబడి (మంత్రజాలం) 3. అన్యాయంగా హత్య చేయడం 4. వడ్డీ తినటం 5. అనాథల సొమ్ము తినడం 6. యుద్ధరంగం నుండి పారిపోవడం 7. అమాయకురాళ్ళయిన స్త్రీలపై అపవాదు వేయడం. బఖరా సూరాలో ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఉల్లేఖనం ఇంతకు ముందు వచ్చింది. ఈ ఆయత్ అవతరించినప్పుడు తమ తమ సంరక్షణలో అనాథలు ఉన్నవారు అందరూ తమ భోజన పానీయాలు అనాథలతో పాటు తినడం, త్రాగడం వేరుగా చేసుకున్నారు. ఇక ఇప్పుడు ఆ నిర్భాగ్యుల అన్నం మిగిలిపోతే వారు పాచి అన్నం తినవలసి వచ్చేది లేదా అది కుళ్ళిపోయేది. దీనివల్ల వారికి తీవ్ర విచారం కలిగింది. చివరకు ఈ విషయం దైవప్రవక్త (స) ముందు ప్రస్తావించబడింది. దాని మీదట 'యస్అలూనక అనిల్ యతామా' అవతరించింది. అందరూ కలసిమెలసి తినడం, త్రాగడం ఆరంభించారు. (దావతుల్ ఫజ్లుల్‌కబీర్, బఇఖ్తిసార్ తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَاجُكُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ
لَهُنَّ وَلَدٌ ۚ فَإِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمُ الرُّبُعُ
مِمَّا تَرَكْنَ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِينَ بِهَا أَوْ
دَيْنٍ ۚ وَلَهُنَّ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْتُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ
لَكُمْ وَلَدٌ ۚ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمُنُ
مِمَّا تَرَكْتُمْ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُوصُونَ بِهَا أَوْ
دَيْنٍ ۗ وَإِنْ كَانَ رَجُلٌ يُورَثُ كَلَالَةً أَوِ امْرَأَةٌ
وَلَهُ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا
السُّدُسُ ۚ فَإِنْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْ ذَٰلِكَ فَهُمْ
شُرَكَاءُ فِي الثُّلُثِ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصَىٰ بِهَا
أَوْ دَيْنٍ غَيْرَ مُضَارٍّ ۚ وَصِيَّةً مِنَ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿12﴾
تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ ۚ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا ۚ وَذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿13﴾
وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ
يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ
مُهِينٌ ﴿14﴾ ع 2 4 13

(12) మీ భార్యలకు సంతానం లేనట్లయితే వారి తర్కాలో మీకు సగభాగం ఉంది. సంతానం గనక ఉంటే నాలుగో వంతు వాటా ఉంది. తర్కా పంపకం మృతుని వీలునామా అమలుపర్చి, అతని అప్పులు తీర్చిన తర్వాత జరుగుతుంది. మీకు సంతానం లేకుంటే, భార్యలకు నాలుగవ వంతు వాటా ఉంది. ఒకవేళ సంతానం ఉంటే ఎనిమిదవ వంతు వాటా ఉంది. ఈ పంపకం మీ వీలునామా అమలుపర్చి, మీ అప్పులు తీర్చిన తర్వాత జరుగుతుంది. మృతి చెందినది పురుషుడయినా, స్త్రీ అయినా కుమారుడు గాని, మనవడుగాని లేకుండ మృతునికి ఒక సోదరుడు, ఒక సోదరి ఉంటే ప్రతి ఒక్కరి వాటా ఆరవ వంతు, ఒకవేళ సోదరీమణులు ఎక్కువమంది ఉంటే అందరూ మూడవ వంతుకు భాగస్వాములు. ఈ పంపకం మృతుని వీలునామా అమలుపరచి, అప్పులు తీర్చిన తర్వాత జరుగుతుంది. ఇందులో ఎవరికీ నష్టం కలుగరాదు. ఇది అల్లాహ్ ఆదేశం. అల్లాహ్ సమస్తమూ ఎరిగినవాడు, మృదుస్వభావి. (13) ఇవి అల్లాహ్ విధించిన హద్దులు. అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తకు విధేయులయినవారిని అల్లాహ్, కాలువలు ప్రవహించే తోటలలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. అందులో వారు సదా ఉంటారు. ఇది బహుగొప్ప విజయం. (14) అల్లాహ్‌కు, ఆయన ప్రవక్తకు అవిధేయుడైనవాడు, అల్లాహ్ నిర్ణయించిన హద్దులు మీరేవాడిని అల్లాహ్ నరకంలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. అందులో వాడు శాశ్వతంగా ఉంటాడు. వాడికి అవమానభరితమైన శిక్ష ఉంటుంది.

11 – 14 ఆయత్‌ల వివరణ :

ఈ రుకూలో వారసుల వాటాల వివరాల గురించి చెప్పబడుతూ ఉంది.

హాఫిజ్ ఇబ్నె కసీర్ ఇలా వ్రాస్తున్నారు : ఈ రెండు ఆయత్‌లు మరియు సూరా చివరి ఆయత్ వారసత్వ శాస్త్రానికి మూలసూత్రం వంటిది. వారసత్వానికి సంబంధించిన సమస్యలన్నీ ఈ మూడు ఆయత్‌ల నుండి

సంగ్రహితమయినవి. వారసత్వానికి సంబంధించిన హదీసులు కూడా ఈ ఆయత్‌లకే వ్యాఖ్యానాలు (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

ఒక హదీసులో ఉంది – హజ్రత్ జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లా వ్యాధిగ్రస్తులయినప్పుడు దైవప్రవక్త (స) మరియు హజ్రత్ అబూబక్ర్ (రజి) ఆయన్ని పరామర్శించడానికి వెళ్ళారు. హజ్రత్ జాబిర్ (రజి) తన ఆస్తి విషయంలో దర్యాప్తు చేశారు. ఆ సందర్భంగా ఈ ఆయత్ అవతరించింది. కొన్ని ఉల్లేఖనాలలో సాద్ (రజి) బిన్ రబీ మరణించగా ఆయన బాబాయి ఆయన వారసత్వాన్నంతటినీ సంభాళించుకున్నారు. సాద్ (రజి)కు కూతుళ్ళు ఉన్నారు. ఆయన భార్య దైవప్రవక్త (స) ను వారసుల విషయమై ప్రశ్నించారు. ఆ సందర్భంగా ఈ ఆయత్ అవతరించింది. అంటే మృతుని సంతానంలో కుమారులూ కుమార్తెలూ కూడా ఉన్నట్లయితే కుమారుడికి కుమార్తెకన్నా రెట్టింపు భాగం లభిస్తుంది. అతడికి రెట్టింపు ఇవ్వడానికి కారణం, పురుషునికి స్త్రీకన్నా ఆర్థిక బాధ్యతలు అధికంగా ఉంటాయి. ఆ కారణంచేత స్త్రీకన్నా రెట్టింపు భాగం ఇవ్వడం సరయిన న్యాయం. (ఖుర్తుబీ). ఇదే ఆదేశం ఇద్దరు కుమార్తెల విషయంలోనూ ఉంది. హజ్రత్ జాబిర్ (రజి) ఉల్లేఖించారు : సాద్ (రజి) బిన్ రబీకి ఇద్దరు కుమార్తెలే ఉన్నారు. వారి తరఫున ఈ ఆయత్ అవతరించింది. అందుచేత దైవప్రవక్త (స) వారికి 2/3వ వంతు భాగం ఆదేశించారు. (అబూదావూద్, తిర్మిజీ). తిరిగి ఈ సూరా చివరి ఆయత్‌లో ఇద్దరు సోదరీమణులకూ మూడవ వంతు భాగం ఇవ్వబడినట్లయితే కుమారులకు అంతకన్నా ఎక్కువ ఇవ్వబడాలి. దీనిని బట్టి ఇద్దరు కుమార్తెలకూ 2/3వ వంతు భాగం ఖుర్ఆన్ మరియు హదీసుల ద్వారా నిరూపించబడిందని చెప్పగలం. (ఇబ్నె కసీర్). దీనిని బట్టి కూడా తెలిసే విషయం, ఒక కుమార్తెకు సగభాగం అయినప్పుడు రెండు లేక అంతకుమించి కుమార్తెలు ఉన్నప్పుడు వారి భాగం 2/3వ వంతు ఉండాలి. కొన్ని సందర్భాల్లో ఈ ఆదేశానికి మినహాయింపు ఉంది.

1. హదీసులో ఉంది. దైవప్రవక్త (స) సెలవిచ్చారు : (లా వారిస మాతరక్‌నా సదఖహ్) కాబట్టి దైవప్రవక్త (స) ఆస్తి విభజింపబడదు. (మర్యమ్ సూరా ఆయత్ నెం.6 చూడండి). 2. కావాలని హత్య చేసినవాడు, తనచే చంపబడిన వాని ఆస్తికి వారసుడు కాజాలడు. ఈ ఆదేశం సున్నత్ ద్వారా నిరూపించబడింది. ఈ విషయంలో ఉమ్మత్‌లో ఏకాభిప్రాయం ఉంది. 3. (లా యరిసల్ ముస్లిమ్ అల్ కాఫిర్) కాఫిర్ (తిరస్కారి) ముస్లిం ఆస్తికి వారసుడు కాజాలడు. కాబట్టి సంతానం కాఫిర్ అయి ఉంటే ముస్లిం తండ్రి ఆస్తిలో, మరియు కాఫిర్ అయిన తండ్రి, ముస్లిం సంతానపు ఆస్తిలో వారసత్వం కోల్పోతారు. (ఖుర్తుబీ)

1.మృతుని సమస్య

అంటే మృతునికి సంతానం ఉన్న పక్షంలో తల్లిదండ్రులిద్దరిలో ప్రతి ఒక్కరికి తర్కాలో ఆరవ భాగం లభిస్తుంది. అయితే అల్లాహ్‌చే నిర్ణయించబడిన హక్కుదారులలో ఇతరులెవరూ లేని పక్షంలో. ఉదాహరణకు, మృతునికి ఒక కుమార్తె మరియు తల్లిదండ్రులు ఉన్నట్లయితే తర్కా ఆస్తిని ఆరు సమభాగాలు చెయ్యాలి. 1/2 సగం (మూడు భాగాలు) కుమార్తెకు, ఒక భాగం తల్లికి, మిగతా రెండు భాగాలు తండ్రికి పంచాలి. (ఇబ్నెకసీర్)

2. మృతుని రెండవ పరిస్థితి :

అంటే మృతునికి సంతానం ఎవరూ లేకపోయి, అతడి తల్లీ, తండ్రీ సజీవులయి ఉంటే తల్లికి 1/3వ భాగం లభించాలి. మిగతా 2/3వ భాగంలో సగం తండ్రికి లభించాలి. ఒకవేళ తల్లిదండ్రులతో పాటు మృతుడు పురుషుడు అయితే భార్యకు, స్త్రీ అయిన పక్షంలో ఆమె భర్త కూడ బ్రతికి ఉంటే భర్త వాటా. (దీని గురించి ఇక ముందు ప్రస్తావన రానున్నది) మొదట తీసివేసిన తర్వాత మిగిలి ఉన్న సొమ్ము నుండి తల్లికి 1/3వ వంతు తండ్రికి 2/3వ వంతు లభించాలి.

3. మృతుని మూడవ పరిస్థితి :

తల్లిదండ్రుల మూడవ పరిస్థితి వివరించబడుతోంది. అంటే మృతునికి సంతానం ఎవరూ లేకుంటే,

తల్లిదండ్రులతో పాటు కేవలం సోదరుడే ఉంటే (అది తల్లిదండ్రులిద్దరికీ పుట్టినవాడూ కావచ్చు లేదా కేవలం తల్లికి లేదా కేవలం తండ్రికి పుట్టినవాడూ కావచ్చు). తండ్రి బ్రతికివుండగా అతనికి ఎటువంటి భాగమూ లభించదు. అయితే ఆ తల్లి భాగం మూడవ వంతు నుండి ఆరవ వంతు అయిపోతుంది.

తల్లితో పాటు తండ్రి తప్ప ఇతర వారసులు ఎవరూ లేకుంటే మిగిలిన వాటా మొత్తం (5/6వ వంతు) తండ్రికి లభిస్తుంది. "ఇఖ్వత" బహువచన పదం అని గుర్తుంచుకోవాలి. మెజారిటీ ఉలేమా దృష్టిలో ఇద్దరు కూడా చేరి ఉన్నారు. కాబట్టి కేవలం ఒక్క సోదరుడే ఉంటే తల్లికి మూడవ వంతు నుండి ఆరవ వంతుకు మార్చలేం. (ఇబ్నె కసీర్)

వారసత్వం మరియు వీలునామా, అప్పులు తీర్చిన తర్వాతే అమలు చేయాలి

హజ్రత్ అలీ ఇబ్నె అబీ తాలిబ్ (రజి) సెలవిచ్చారు – మీరు ఖుర్ఆన్‌లో వసియ్యత్ (వీలునామా) ఆదేశాన్ని మొదట చదివారు. అప్పులు తీర్చే విషయం తర్వాత వచ్చింది. అయితే ఒక విషయం గుర్తుంచుకోవాలి. దైవప్రవక్త (స) అప్పును ముందుగా చెల్లింపచేశారు. తర్వాత వీలునామా జారీ చేశారు. (తిర్మిజీ)

ఈ హదీసు దృష్ట్యా పూర్వీకులు తర్వాతి వారు అందరిలో ఈ విషయంలో ఏకాభిప్రాయం ఇలా ఉంది. ఖుర్ఆన్‌లో మృతుని అప్పు తీర్చడం గురించి వీలునామా తర్వాత ప్రస్తావించబడినప్పటికీ అప్పు తీర్చడం వీలునామా కన్నా ముఖ్యమయినది. కాబట్టి ముందుగా అప్పు తీర్చెయ్యాలి. ఆ తరువాత వీలునామాను అమలుపర్చాలి. ఖుర్ఆన్‌లో అల్లాహ్ ప్రయారిటీ ఇచ్చిన వసియ్యత్‌కు ఉలమాలు అనేక జవాబులు ఇచ్చారు. అంటే అల్లాహ్ సర్వమూ తెలిసిన విజ్ఞాని. మీరు మీ లాభనష్టాలను ఎరుగరు. మీరు గనక మీ వివేచనతో వారసత్వ పంపకం చేసుకున్నట్లయితే భాగాలను స్వాధీనం చేసుకోవడంలో చిక్కులు వస్తాయి. కనుక అల్లాహ్ ఈ వారసత్వ చట్టాన్ని నిర్దేశించాడు. (ఖుర్తుబీ). షా సాహెబ్ వ్రాస్తున్నారు : అంటే ఈ భాగాలలో బుద్ధికి ప్రమేయం లేదు. వీటిని అల్లాహ్ నిర్ణయించాడు. ఆయన అందరికన్నా వివేకవంతుడు. అల్లాహ్ సెలవిస్తున్నాడు, ఓ పురుషులారా! ఆస్తి వదలి మరణించిన మీ స్త్రీల సంతానం లేకపోయినట్లయితే అందులో 1/2వ భాగం మీది. వారికి సంతానం ఉన్నట్లయితే మీకు నాలుగో వంతు లభిస్తుంది. వీలునామా మరియు అప్పు తర్వాత ఈ క్రమంలో పంపకం వుంటుంది.

1. మొదట (మృతుని) అప్పు తీర్చాలి. తర్వాత వీలునామా అమలు జరపాలి. ఆ తర్వాత వారసత్వం పంచాలి. ఉమ్మత్‌లోని ఉలమాల మధ్య ఏకాభిప్రాయం ఉన్న సమస్య ఇది. మనుషులు కూడ ఈ ఆదేశంలో కుమారుల కోవకే వస్తారు. ఇంకా వారి సంతానం వంశపరంపర విషయంలో ఇదే ఆదేశం అంటే వారు ఉన్నప్పుడు భర్తకు నాలుగోవంతు లభిస్తుంది.

భార్య రెండవ పరిస్థితి :

ఇది రెండవ పరిస్థితి. భార్య ఒకర్తె అయినా, ఎక్కువ మంది అయినా అందరూ నాలుగవ లేదా ఎనిమిదవ భాగంలో వాటాదారులు. ఈ విషయంలో ఉలమాలలో ఏకాభిప్రాయం ఉంది. (ఖుర్తుబీ ఇబ్నె కసీర్)

కలాల అంటే :

ఒక పురుషుడు లేక స్త్రీ మరణిస్తే వారి తండ్రి మరియు సంతానం లేకుంటే వారి వారసులను కలాలా అంటారు. కలాలాకు ఇదే నిర్వచనం హజ్రత్ అబూబకర్ (రజి), హజ్రత్ ఉమర్ (రజి), హజ్రత్ అలీ (రజి) ఇచ్చారు. (షౌకానీ)

సోదరులు, సోదరీమణులు 3 రకాలు :

1. అయ్‌నీ అంటే ఒకే తల్లి తండ్రికి పుట్టినవారు.

2. అల్లాతీ : అంటే కేవలం తండ్రి తరఫున

3. అఖ్‌యాఫీ : అంటే కేవలం తల్లి తరఫున.

ఇక్కడ అఖ్‌యాఫీ కేవలం తల్లి తరఫున సోదరుడు, సోదరి అన్న భావం ఏకాభిప్రాయం గలది. (ఇబ్నె కసీర్). ఇంకా వారిలో ప్రతి ఒక్కరికీ సమాన భాగం ఉంటుంది. అంటే పురుషునికి స్త్రీపై ఆధిక్యత లేదు. ఆయత్‌లో "షురకా – ఫిస్సులుస" (1/3వ వంతులో అందరూ చేరి ఉన్నారు) అన్న దానిని బట్టి తెలుస్తోంది. దీని ప్రకారమే హ(జత్ ఉమర్ (రజి) తీర్పు చెప్పారు. ఇటువంటి తీర్పు కేవలం ఇజ్తెహాద్ (వివేచన) ద్వారా సాధ్యం కాదన్నది సుస్పష్టం. (ఇబ్నె కసీర్) ఒకే తల్లి వలన సోదరులు నాలుగు ఆదేశాలలో ఇతర వారసులకన్నా భిన్నమైనవారు. 1. వీరు కేవలం మాతృ సంబంధం కారణంగానే వారసత్వం పొందుతారు. 2. వారి స్త్రీ, పురుషులకు సమాన వాటా ఇవ్వబడుతుంది. 3. వారు మృతునికి కలాలా (మృతునికి తండ్రి, సంతానం లేని పక్షంలో)నే వాటా లభిస్తుంది. 4. వారు సంఖ్యలో ఎంతమంది ఉన్నప్పటికీ వారి వాటా మూడవ వంతు కన్నా ఎక్కువ లభించదు. ఉదాహరణకు మృతురాలి భర్త, తల్లి, ఇద్దరు తల్లి తరఫు సోదరులు, ఇద్దరు ఒకే తల్లిదండ్రులకు పుట్టిన సోదరులు ఉంటే విద్యావేత్తల దృష్టిలో భర్తకు సగం, తల్లికి 1/6, మిగత 1/3 వంతులో ఒకే తల్లికి పుట్టిన సోదరులతో పాటు, ఒకే తల్లిదండ్రులకు పుట్టిన (అయ్‌నీ) సోదరులు చేరి ఉన్నారు.

హ(జత్ ఉమర్ (రజి) ఇటువంటి ఒక కేసులో ఇదే తీర్పు ఇచ్చారు. సహాబాలలో హ(జత్ ఉస్మాన్ (రజి), ఇబ్నె మసూద్ (రజి), ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) మరియు జైద్ బిన్ సాబిత్ (రజి) ఉన్నారు.

గైర్‌మజార్ :

దీనికి వీలునామా మరియు అప్పు రెండింటితోనూ సంబంధం ఉంది. వీలునామాలో నష్టం కలిగించడం, ఒకటేమో మూడవ వంతుకు మించి వీలునామా రాయడం. ఇటువంటి పరిస్థితిలో మూడవ వంతుకు మించిన వసియ్యత్ (వీలునామా) అమలుపర్చబడదు. రెండో పరిస్థితి, ఎవరైనా వారసుడికి మరింత రాయితీతో ఎక్కువ ఆస్తిని ఇప్పించడం, దీని వల్ల వారసులందరూ సంతోషంగా దానిని అంగీకరిస్తారని నమ్మలేం. ఇంకా అప్పులో నష్టం కలిగించడం అంటే కేవలం వారసుల హక్కును కాలరాసేందుకు మృతుడు వాస్తవంగా తనపై లేని అప్పును తన బాధ్యతగా ఖరారు చేయడం. హ(జత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఉల్లేఖించారు : వసియ్యత్‌లో నష్టం కలిగించడం కబీరా గునాహ్ (పెద్దపాపం). ముస్నద్ అహ్మద్‌లో హ(జత్ అబూ హురైరా (రజి) ఉల్లేఖనంలో ఉంది : ఒక మనిషి డెబ్బయి ఏళ్ళ వరకూ పుణ్యకార్యాలు చేస్తూ ఉన్నాడు. కాని చనిపోయే ముందు వసియ్యత్ (వీలునామా)లో జులుం చేసినట్లయితే నరకానికి వెళతాడు. (ఇబ్నె కసీర్, ఖుర్తుబీ)

మరొకడు డెబ్బయి ఏళ్ళ వరకూ దుష్కార్యాలు చేస్తూ ఉన్నాడు. కాని వసియ్యత్ చేసేటప్పుడు న్యాయం చేస్తాడు. అతడి జీవితం అతడి సత్కార్యంతో ముగుస్తుంది. స్వర్గానికి అర్హుడవుతాడు. కావాలంటే తిల్‌క హుదూదుల్లాహ్ (ఇవి అల్లాహ్ నిర్ణయించిన హద్దులు) చదవండని హ(జత్ అబూ హురైరా (రజి) పలికారు.

హద్దులు దాటి గెంతేవాడు నరకవాసి

ఆయత్ నెం. 14 : అంటే అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త (స) విధించిన హద్దులను మీరేవాడిని, హద్దులు దాటి ముందుకు పోవాలనుకున్న వాడిని అల్లాహ్ శాశ్వతంగా నరకానికి ఈడుస్తాడు. అప్పుడు తీవ్ర అవమానంతో కూడిన శిక్ష విధించబడుతుంది. ఎవరైనా (స్త్రీగానీ, పురుషుడుగానీ) అరవయి ఏళ్ళ వరకూ దైవ విధేయతలో నిమగ్నులయి ఉండి, చనిపోయేటప్పుడు వసియ్యత్‌లో వారసులకు నష్టం కలిగించేవారు అయితే అటువంటి వారికి నరకం వాజిబ్ (తప్పనిసరి) అయిపోతుంది.

తిరిగి అబూ హురైరా (రజి) ఈ ఆయత్ చదివి విన్పించారు. (ఇబ్నుమాజ) (దివ్య ఖుర్ఆన్, హ(జత్ షా రఫీవుద్దీన్ దహెల్వీ, నవాబ్ వహీదుజ్జమా ఖాన్, హైదరాబాద్).

(15) మీ స్త్రీలలో వ్యభిచారానికి పాల్పడినవారు ఉన్నట్లయితే అందుకు మీలోని నలుగురి సాక్ష్యం తీసుకోండి. వారు గనక సాక్ష్యం ఇచ్చినట్లయితే అటువంటి స్త్రీలను వారికి మరణం వచ్చే వరకూ లేదా వారి కోసం మరేదైనా మార్గం లభించే వరకూ వారిని ఇళ్ళల్లో బందీలుగా చెయ్యండి.

(16) మీలో వ్యభిచరించిన స్త్రీ, పురుషులను బాధించండి. వారు గనక తౌబా (పశ్చాత్తాపం) వ్యక్తం చేసినట్లయితే లేక తమను సంస్కరించుకుంటే వారిని వారి మానాన వదిలేయండి. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ తౌబా స్వీకరించేవాడు.

(17) అజ్ఞానం వలన ఏదయినా చెడ్డపని చేసి వెంటనే తౌబా చేసేవారి తౌబా (పశ్చాత్తాప ప్రకటన)నే అల్లాహ్ స్వీకరిస్తాడు. ఇటువంటి వారి తౌబానే అల్లాహ్ ఆమోదిస్తాడు. అల్లాహ్ సమస్తమూ ఎరిగిన వాడు, వివేకం కలవాడు. (18) చెడు పనులు చేస్తూ పోతూ ఉండేవారు, చివరికి మరణం వారిని సమీపించినప్పుడు, "నేను ఇప్పుడు తౌబా చేస్తున్నాను" అనేవారి కోసం తౌబా లేనే లేదు. ఇంకా కుఫ్ర్ స్థితిలోనే మరణించే వారికి తౌబా లేనేలేదు. ఇటువంటి వారి కోసం మేము బాధాకరమైన శిక్షను సిద్ధంగా ఉంచాము.

(19) విశ్వాసులారా! మీరు బలవంతంగా స్త్రీలకు వారసులు కావడం ధర్మసమ్మతం కాదు. ఇంకా మీరు వారికి చెల్లించిన మహరు హక్కులో కొంత భాగం కాజేయాలని వారిని ఆపి ఉంచకండి. వారు బహిరంగంగా సిగ్గుమాలిన పనికి పాల్పడితే తప్పు. వారితో మంచి పద్ధతిలో జీవితం గడపండి. వారు మీకు నచ్చకపోవచ్చు. మీకు వారిలోని ఒక విషయం సహించరానిది కావచ్చు. కాని అల్లాహ్ అందులోనే ఎంతో మేలును పెట్టి ఉండవచ్చు.

وَالّٰتِىۡ يَاۡتِيۡنَ الۡفَاحِشَةَ مِنۡ نِّسَآٮِٕكُمۡ
فَاسۡتَشۡهِدُوۡا عَلَيۡهِنَّ اَرۡبَعَةً مِّنۡكُمۡ‌ ۚ فَاِنۡ
شَهِدُوۡا فَاَمۡسِكُوۡهُنَّ فِى الۡبُيُوۡتِ حَتّٰى
يَتَوَفّٰٮهُنَّ الۡمَوۡتُ اَوۡ يَجۡعَلَ اللّٰهُ لَهُنَّ
سَبِيۡلًا ﴿15﴾
وَالَّذٰنِ يَاۡتِيٰنِهَا مِنۡكُمۡ فَاٰذُوۡهُمَا‌ ۚ فَاِنۡ تَابَا
وَاَصۡلَحَا فَاَعۡرِضُوۡا عَنۡهُمَا‌ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ تَوَّابًا
رَّحِيۡمًا ﴿16﴾
اِنَّمَا التَّوۡبَةُ عَلَى اللّٰهِ لِلَّذِيۡنَ يَعۡمَلُوۡنَ السُّوۡٓءَ
بِجَهَالَةٍ ثُمَّ يَتُوۡبُوۡنَ مِنۡ قَرِيۡبٍ فَاُولٰٓٮِٕكَ
يَتُوۡبُ اللّٰهُ عَلَيۡهِمۡ‌ ؕ وَكَانَ اللّٰهُ عَلِيۡمًا حَكِيۡمًا ﴿17﴾
وَلَيۡسَتِ التَّوۡبَةُ لِلَّذِيۡنَ يَعۡمَلُوۡنَ السَّيِّاٰتِ‌ ۚ
حَتّٰۤى اِذَا حَضَرَ اَحَدَهُمُ الۡمَوۡتُ قَالَ اِنِّىۡ تُبۡتُ
الۡـٰٔنَ وَلَا الَّذِيۡنَ يَمُوۡتُوۡنَ وَهُمۡ كُفَّارٌ‌ ؕ
اُولٰٓٮِٕكَ اَعۡتَدۡنَا لَهُمۡ عَذَابًا اَلِيۡمًا ﴿18﴾
يٰۤاَيُّهَا الَّذِيۡنَ اٰمَنُوۡا لَا يَحِلُّ لَـكُمۡ اَنۡ تَرِثُوا
النِّسَآءَ كَرۡهًا‌ ؕ وَلَا تَعۡضُلُوۡهُنَّ لِتَذۡهَبُوۡا
بِبَعۡضِ مَاۤ اٰتَيۡتُمُوۡهُنَّ اِلَّاۤ اَنۡ يَّاۡتِيۡنَ
بِفَاحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ‌ ۚ وَعَاشِرُوۡهُنَّ بِالۡمَعۡرُوۡفِ‌ ۚ
فَاِنۡ كَرِهۡتُمُوۡهُنَّ فَعَسٰۤى اَنۡ تَكۡرَهُوۡا شَيۡـًٔـا
وَّيَجۡعَلَ اللّٰهُ فِيۡهِ خَيۡرًا كَثِيۡرًا ﴿19﴾

وَاِنْ اَرَدْتُّمُ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَّكَانَ زَوْجٍ ۙ وَّاٰتَيْتُمْ اِحْدٰىهُنَّ قِنْطَارًا فَلَا تَاْخُذُوْا مِنْهُ شَيْـًٔا ؕ اَتَاْخُذُوْنَهٗ بُهْتَانًا وَّاِثْمًا مُّبِيْنًا ﴿20﴾ وَكَيْفَ تَاْخُذُوْنَهٗ وَقَدْ اَفْضٰى بَعْضُكُمْ اِلٰى بَعْضٍ وَّاَخَذْنَ مِنْكُمْ مِّيْثَاقًا غَلِيْظًا ﴿21﴾	(20) మీరు ఒక భార్య స్థానంలో మరొక భార్యను తెచ్చుకోగోరితే, మీరు (మొదటి భార్యకు) అపార ఖజానాను ఇచ్చి ఉన్నాసరే, అందులో నుండి ఏమీ వాపసు తీసుకోకండి. మీరు ఆమెపై అపవాదువేసి, స్పష్టమయిన పాపానికి ఒడిగట్టి ఆమె నుండి సొమ్మును తీసుకోగోరుతున్నారా? (21) మీరు పరస్పరం ఒకరి వల్ల మరొకరు ఆనందాన్ని అనుభవించి ఉండగా, ఆమె మీ నుండి పక్కా వాగ్దానం తీసుకుని ఉండగా, మీరు ఎలా తీసుకోగలరు?

15 – 21 ఆయత్‌ల వివరణ : ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : మునుపటి ఆయత్‌లలో స్త్రీ పురుషుల నికాహ్ మరియు వారసత్వపు ఆస్తి గురించి వివరించబడింది. ఈ ఆయత్‌లలో వారు హరాం కార్యానికి ఒడిగడితే అందుకు శిక్షను గురించి వివరించబడుతోంది. ఆ తర్వాత స్త్రీల పట్ల దౌర్జన్యకరంగా ప్రవర్తించడాన్ని వారించబడింది. ఆమె మహరును చెల్లించకపోవడం, ఆమె పట్ల అమానుషంగా ప్రవర్తించడం వగైరా. **15 – 16 వివరణ :** ఆయత్‌ల వివరణ వారసులకు ఆదేశాలను వివరించిన తర్వాత అల్లాహ్ స్త్రీలకు సంబంధించి మరికొన్ని ఆదేశాలను వివరించాడు. ఇబ్నె జరీర్ తదితరులు ఏమన్నారంటే, ఇస్లాం ఆరంభకాలంలో వివాహిత స్త్రీలు వ్యభిచారానికి పాల్పడితే, నలుగురు పురుషుల సాక్ష్యం వలన నేరం రుజువు అయితే ఆమెను ఇంట్లోనే బంధించి ఉంచేవారు. ఆమెకు చావు వచ్చేవరకు ఇంటి బయటకు రానిచ్చేవారు కాదు. ఇంకా వ్యాఖ్యాతలయిన ఉలమా (విద్వాంసులు) వ్రాశారు, వ్యభిచరించిన పురుషుల పట్ల కూడా ఇలాగే వ్యవహరించడం జరిగేది. ఆ తర్వాత అవివాహితలయిన వారు వ్యభిచరిస్తే కొరడాదెబ్బలు, వివాహితులు వ్యభిచరిస్తే రాళ్ళతో కొట్టిచంపే ఆదేశం వచ్చాక ఈ ఆదేశం రద్దు అయిపోయింది. ఇమామ్ అహ్మద్, ముస్లిం, ఇంకా అస్‌హాబె సునన్, ఉబాద బిన్ సామిత్ (రజి) నుండి ఉల్లేఖించిన దాని ప్రకారం, దైవప్రవక్త (స)పై వహీ (దైవవాణి) అవతరించింది. వహీ పూర్తి అయి ఆయన (స) శాంతించిన తర్వాత అన్నారు, “నా ఆదేశం వినండి: వ్యభిచరించిన స్త్రీల కోసం అల్లాహ్ మార్గం చూపాడు. వ్యభిచారానికి పాల్పడిన స్త్రీ అయినా పురుషుడయినా వివాహితులు అయితే రాళ్ళతో కొట్టి చంపాలి. అవివాహితులయితే వంద కొరడా దెబ్బలతో పాటు ఒక సంవత్సర కాలానికి నగర బహిష్కారం చేయాలి.” అందుచేత దైవప్రవక్త (స) మా ఇజ్ అస్లమీ, గామిదియా స్త్రీని మరియు యూదులను కేవలం రాళ్ళతో కొట్టి చంపించారు. వారికి కొరడా దెబ్బలు కొట్టలేదు. **16వ ఆయత్ :** ఇస్లాం ఆరంభకాలంలో వ్యభిచారానికి పాల్పడిన (పురుషుడయినా స్త్రీ అయినా) అవివాహితులు అయితే వారి విషయంలో ఆదేశం ఇలా ఉండేది. వారిని నానా మాటలు అనడం, అవమానపరచడం, దెబ్బలు కొట్టడం కూడా జరిగేది. తద్వారా వారు పశ్చాత్తాపం చెందాలని. వారు తౌబా చేసి, తమను సంస్కరించుకుంటే మౌనం వహించబడేది. దెబ్బలు కొట్టడం ఆపి వేయబడేది. కారణమేమంటే పాపం తర్వాత పశ్చాత్తాపపడినవాడు, పాపం చేయని వాడిలా అయిపోతాడు. నూర్ సూరా 2వ ఆయత్, “అజ్జానియతు వజ్జానీ ఫజ్‌లిదూ కుల్ల వాహిదతిమ్మిన్‌హుమా మిఅత జిల్‌దతి” – వ్యభిచరించిన పురుషుడు మరియు వ్యభిచరించిన స్త్రీకి వందేసి కొరడా దెబ్బలు కొట్టండి” అని అవతరించినప్పుడు ఈ ఆదేశం కూడా మునుపటి ఆదేశంలాగే రద్దు అయిపోయింది. మెజారిటీ అభిప్రాయంలో కొరడా దెబ్బలు కొట్టాలన్న ఆదేశం మిగిలి ఉంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్ లిబయానుల్ ఖుర్‌ఆన్, సూరయె నిసా భాగం 4).

ఎవరి తౌబా స్వీకరించబడుతుంది? 18వ ఆయత్ : అజ్ఞానం వలన (తెలియక) తప్పుచేసి వెంటనే తౌబా చేసిన వాని తౌబా అంగీకరించబడుతుంది. అతనికి మరణదూత కన్పించినప్పటికీ గొంతు గుర గుర లాడక మునుపే తౌబా చేస్తే అతని తౌబా అంగీకరించబడుతుంది. ఇది కూడ చెప్పబడింది. పొరపాటున లేదా ఎరిగి ఉండీ పాపం చేసినవాడు పాపం నుండి వైదొలగనంత వరకూ మూఢుడే. కారుణ్యమూర్తి సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం సెలవిచ్చారు,

"దాసుని తౌబా గుర గుర (గురక)కు ముందే అల్లాహ్ అంగీకరిస్తాడు." (ఇబ్నెమాజ – హ.నెం.3430)
తౌబా స్వీకారానికి ఆఖరు సమయం : ఇబ్నె ఉమర్ (రజి) : "నేను దైవప్రవక్త (స) నుండి విన్నాను, ఆయన (స) సెలవిచ్చారు : "మరణానికి ఒక నెల ముందు తౌబా చేసిన విశ్వాసి తౌబా అంగీకరించబడుతుంది. అల్లాహ్ అంతకన్నా తక్కువ వ్యవధిలో కూడా తౌబాను అంగీకరిస్తాడు. అంటే సక్రాత్ (మరణావస్థ) సమయానికి ఒకరోజు ముందు లేదా ఒక గంటముందు కూడ తౌబా చేసుకుంటే తౌబా అంగీకరించబడుతుంది. అల్లాహ్‌కు దాసుని చిత్తశుద్ధి బాగా తెలుసు." (ఇబ్నె మర్దవియ) ఈ హదీసుల ద్వారా తెలిసేదేమంటే – నిండు మనస్సుతో అల్లాహ్‌ను క్షమాపణ కోరినవాడి, అల్లాహ్ ఎదుటకు వచ్చి పశ్చాత్తాపం వెలిబుచ్చిన వాడికి, అప్పటి వరకు తన జీవితంపై ఆశాభావం మిగిలి ఉన్నప్పుడు తౌబా చేస్తే అల్లాహ్ అతడి తౌబాను తప్పక అంగీకరిస్తాడు. కాని జీవితం పట్ల ఆశ వదలుకున్నవాడు, మరణిస్తాడని నమ్మకం కుదిరినప్పుడు మరణదూత (మలకుల్ మౌత్)ను కళ్ళారా చూసుకున్నప్పుడు, శ్వాస ఆగి ఆగి ఆడుతున్నప్పుడు, ప్రాణం లాగబడి గొంతు వరకూ వచ్చి గురక మొదలయి శ్వాస ఆగినప్పుడు తౌబా అంగీకారయోగ్యం కాదు. ఇప్పుడు బాగా ఆలస్యమయిపోయింది. విముక్తివేళ దాటిపోయింది. ఫలమ్మా రఅవ్‌బ–సనా (మోమిన్ 40, 84, 85) "అతడు మా శిక్షను చూసుకున్నప్పుడు, 'మా ఆరాధ్యుడు ఒక్కడే, మేము బూటకపు దేవుళ్ళందరినీ విడిచిపెట్టాము)' అని అనసాగాడు."
ఎవరి తౌబా నమ్మదగ్గది కాదు? : ఆయన (స) తిరిగి సెలవిచ్చారు : ముష్రికులు (బహుదైవారాధకులు), కాఫిర్లు (తిరస్కారులు) తౌబా చేస్తే అది నమ్మదగ్గది కాదు. వారు షిర్క్‌లో, కుఫ్ర్‌లో మరణించినట్లయితే ఇక వారు పశ్చాత్తాపపడి ప్రయోజనం ఏముంది? ఇక వీరు శిక్ష నుండి విముక్తి పొందటనికి భూమి అంతా బంగారాన్ని ఇచ్చినా అది తిరస్కరించబడుతుంది. ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) తదితరులు – ఈ ఆయతు ముష్రికుల విషయంలో అవతరించింది. కారుణ్యమూర్తి (స) సెలవిచ్చారు: "అల్లాహ్ తెర అడ్డం పడనంతవరకూ దాసుని తౌబా అంగీకరిస్తాడు. లేక అతడ్ని క్షమించివేస్తాడు." తెర అడ్డం పడటం అంటే ఏమిటి అని అడగబడినప్పుడు "షిర్క్‌కు పాల్పడి ఉన్నప్పుడు ప్రాణాలు పోవడం" అని సెలవిచ్చారు. అందువల్లనే చెప్పబడింది. మేము వారికోసం కఠినమయిన బాధాకరమయిన, శాశ్వతంగా ఉండే శిక్షను సిద్ధం చేసి ఉంచాము." (అల్ ఫజ్‌లుల్ కబీర్ 322 సంపుటి 1) **ఆయత్ : 19 :** అజ్ఞాన కాలంలోని అరబ్బులు స్త్రీలకు ఎన్నో అన్యాయాలు చేశారు. అందులో ఒక అన్యాయం, ఎవరయినా వ్యక్తి చనిపోతే వారసులు అతని ఆస్తి పాస్తులను పంచుకున్న విధంగానే చనిపోయిన వాని భార్యలను కూడ పంచుకుని వారిని అనుభవించేవారు. ఇంకా స్త్రీలను తమ మహరు వదలుకునేలా, లేక వారివద్ద నున్న స్థిరచరాస్తులను పురుషుల హస్తగతం చేసేలా పలువిధాలా బలవంతపెట్టేవారు. ఇక్కడ ఇలాంటి అన్ని రకాల అన్యాయాల నుండి నిరోధించడం జరిగింది. మీ సమాజం స్త్రీల పట్ల వ్యవహారణలో సత్కార్యం, న్యాయాలపై ఆధారపడి ఉండాలి. అంతేకాని స్వార్థం, కామం చేతికి పగ్గాలు అందించకూడదు. ఏదైనా కారణం చేత భార్య నచ్చకపోతే వెంటనే ఆమెను వదలి మరొకామెను పెళ్ళి చేసుకోవడం వంటి నిగ్రహం లేని, అదుపులో ఉంచుకోలేని స్వభావం ఎన్నటికీ సామాజిక గౌరవం పొందజాలదు. ఏ కారణం చేతనయినా భార్య మీకు నచ్చనప్పుడు సహనం, ఓర్పులతో పని చేయాలి. ఒక విషయం మీకు నచ్చకపోవచ్చు. కాని అందులోనే మీకు మేలు, గౌరవం ఉండవచ్చు. (తర్జుమానుల్ ఖుర్ఆన్, మౌలానా అబుల్ కలామ్ ఆజాద్).
సద్వ్యవహారం : సద్వ్యవహారం గురించి చెబుతూ భార్యలతో మంచిగా వ్యవహరించండి. మార్దవంతో, ప్రేమానురాగాలతో వ్యవహరించండి. మీరు మీ భార్యలను అలంకరించుకోవడం చూడదల్చుకున్న విధంగా మీరు కూడా మీ పరిస్థితిని వీలయినంతగా చక్కబరచుకోండి. సెలవియ్యబడింది : "వలహున్న మిస్‌లుల్లజీ అలైహిన్న బిల్ మారూఫ్" (బఖర 2 : 228). అంటే స్త్రీలపై మీ హక్కులున్నట్లే, మీ స్త్రీలకూ మీపై హక్కులు ఉన్నాయి. కారుణ్యమూర్తి (స) సెలవిచ్చారు – "మీ భార్యలకు మంచివాడయినవాడే, మీలో మంచివాడు, నేను నా భార్యలకు మంచివాణ్ణి" ఆయన (స) తమ పవిత్ర సతీమణుల పట్ల ఎనలేని ప్రేమానురాగాలతో, నేర్పుగా, సద్బుద్ధితో నవ్వు ముఖంతో వ్యవహరించేవారు. వారితో తియ్యని కబుర్లు చెప్పేవారు. వారి మనసులలో మాలిన్యం రానిచ్చేవారు కాదు. వారి అన్నపానాదుల విషయంలో సంకుచిత ధోరణి అవలంబించేవారు కాదు. ఎంతో ఉదారంగా వారి ఖర్చులకు ఇచ్చేవారు. వారితో ఎంత మధురంగా సంభాషించేవారంటే, వారు చిరునవ్వులు చిందించేవారు, ఒకసారి ఆయన (స) హజ్రత్

وَلَا تَنۡكِحُوۡا مَا نَكَحَ اٰبَآؤُكُمۡ مِّنَ النِّسَآءِ اِلَّا
مَا قَدۡ سَلَفَ ؕ اِنَّهٗ كَانَ فَاحِشَةً وَّمَقۡتًا ؕ
وَسَآءَ سَبِيۡلًا ﴿22﴾ ع 3 8 14
حُرِّمَتۡ عَلَيۡكُمۡ اُمَّهٰتُكُمۡ وَبَنٰتُكُمۡ
وَاَخَوٰتُكُمۡ وَعَمّٰتُكُمۡ وَخٰلٰتُكُمۡ وَبَنٰتُ
الۡاَخِ وَبَنٰتُ الۡاُخۡتِ وَاُمَّهٰتُكُمُ الّٰتِىۡۤ
اَرۡضَعۡنَكُمۡ وَاَخَوٰتُكُمۡ مِّنَ الرَّضَاعَةِ
وَاُمَّهٰتُ نِسَآئِكُمۡ وَرَبَآئِبُكُمُ الّٰتِىۡ فِىۡ
حُجُوۡرِكُمۡ مِّنۡ نِّسَآئِكُمُ الّٰتِىۡ دَخَلۡتُمۡ
بِهِنَّ ؗ فَاِنۡ لَّمۡ تَكُوۡنُوۡا دَخَلۡتُمۡ بِهِنَّ فَلَا
جُنَاحَ عَلَيۡكُمۡ ؗ وَحَلَآئِلُ اَبۡنَآئِكُمُ الَّذِيۡنَ
مِنۡ اَصۡلَابِكُمۡ ۙ وَاَنۡ تَجۡمَعُوۡا بَيۡنَ الۡاُخۡتَيۡنِ
اِلَّا مَا قَدۡ سَلَفَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ غَفُوۡرًا رَّحِيۡمًا ۙ ﴿23﴾

(22) మీ తండ్రి నికాహ్ చేసుకున్న స్త్రీలను మీరు నికాహ్ చేసుకోకండి. ఇంతకు పూర్వం జరిగిందేదో జరిగిపోయింది. ఇది సిగ్గుమాలిన, అసహ్యమయిన పని, బహు చెడ్డ మార్గం. (23) మీపై హరాం (నిషేధం) చేయబడ్డారు. మీ తల్లులు, మీ కుమార్తెలు, మీ సోదరీమణులు, మీ మేనత్తలు, మీ పిన్నమ్మలు, మీ సోదరుల కుమార్తెలు, మేనకోడళ్ళు ఇంకా మీకు పాలు త్రాపించిన మీ తల్లులు మరియు మీతో (క్షీర సంబంధం గల) సోదరీమణులు (ఎవరి పాలు మీరు త్రాగారో ఆమె కుమార్తెలు) మీ భార్యల తల్లులు, ఇంకా మీ ఒడిలో పోషింపబడుతున్న, మీ భార్యల కుమార్తెలు. అయితే మీరు పెళ్ళి చేసుకొని ఉండి ఇంకా శారీరక సంబంధం ఏర్పడక పోయినట్లయితే (వారిని వదలి వారి కుమార్తెలను చేసుకోవడం) పాపం కాదు. మీకు పుట్టిన మీ కుమారుల భార్యలు కూడా మీకు హరాం. ఇంకా ఇద్దరు సోదరీమణులను (ఏకకాలంలో) నికాహ్‌లో చేర్చడం కూడా నిషిద్ధమే. ఇంతకు పూర్వం జరిగిందేదో జరిగిపోయింది. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ అమితంగా క్షమించేవాడూ, కరుణించేవాడూను.

ఆయిషా (రజి)తో పరుగు పందెం జరిగినప్పుడు హజ్రత్ ఆయిషా (రజి) ఆ పరుగులో ఆయన (స)ను దాటిపోయారు. తరువాత కొంత కాలానికి మరొకసారి పరుగు పోటీ జరిగి అందులో ఆయన (స) ఆమెను దాటిపోయారు. “ఇది దానికి ప్రతీకారం” అన్నారు. తద్వారా ఆయన ఉద్దేశ్యం సిద్దీఖా (రజి)ను సంతోషపెట్టడం, ఆమె హృదయాన్ని ఉల్లాసపరచడం. ఆయన (స) ఏ పవిత్ర సతీమణి (విశ్వాసులమాత) దగ్గర రాత్రి గడిపేవారో అక్కడ మిగిలిన సతీమణులందరూ సమావేశమయ్యేవారు. అందరూ కలిసి కబుర్లు చెప్పుకునేవారు. ఒక్కోసారి కారుణ్యమూర్తి (స) అందరితో కలసి భోంచేసేవారు. తరువాత విశ్వాసుల మాతలందరు తమ తమ ఇళ్ళకు మరలేవారు. ఆయన (స) ఆ రోజు ఏ భార్య వంతు అయితే ఆ భార్య ఇంట్లో గడిపేవారు. ఆయన (స) తన భార్యతో ఒకే దుప్పటిపై పరుండేవారు. కుర్తా విడిచి, లుంగీ కట్టుకునేవారు. ప్రేమానురాగాలతో తన భార్యలతో జీవితం గడిపేవారు. ఆయన (స) ప్రతి పనిలోనూ ముస్లింలకు ఉత్తమ ఆదర్శప్రాయులు. అందువలన ముస్లింలు కూడ సుందర సమాజం కోసం పూర్తి ప్రయత్నం చెయ్యాలి. ఎందుకంటే, అల్లాహ్ సెలవిచ్చివున్నాడు, “ప్రవక్త అనుసరణలోనే మీ శ్రేయస్సు ఉంది.” తిరిగి ఆదేశించబడింది, మనస్సు కోరకపోయినప్పటికీ స్త్రీల పట్ల సుందర సామాజికత నెలకొల్పడం, ఒక గొప్ప మేలుకు ఆగమన సూచిక, బహుశా సత్సంతానం కలుగవచ్చు. అల్లాహ్ వారి ద్వారా అపార శ్రేయస్సును ప్రసాదించవచ్చు. కారుణ్యమూర్తి (స) సెలవిచ్చారు – ముస్లిం పురుషుడు ముస్లిం భార్యను విడిచిపెట్టకూడదు. ఆమెలోని ఒక అలవాటుకు అయిష్టపడినా ఇతర అలవాట్లకు సంతోషించనూవచ్చు. (సహీహ్ ముస్లిం – హ.నెం.1469)

ఆయత్ నెం.20 : ఎవరైనా తన భార్యను వదలి మరో స్త్రీని నికాహ్ చేసుకోదలిస్తే ఆమెకు ఇచ్చిన మహరు సొమ్ము నుండి ఏమీ తిరిగి తీసుకోకూడదు. అతడు మహరుగా అపార ధనరాశిని ఇచ్చి ఉన్నాసరే. అంటే అత్యధికంగా మహరును నిర్ణయించుకోవడమూ సబబే అని తెలుస్తోంది. అయితే మహరును చెల్లించడం తప్పనిసరి.
ఆయత్ నెం.21 : అంటే నీవు ఆమెతో లబ్ది పొందావు కనుకనూ, శారీరక సంబంధం కూడ ఏర్పడింది కనుక ఇప్పుడు మహరు వాపసు తీసుకోవడం సబబు కాదు. శాప ప్రమాణానికి సంబంధించిన హదీసులో ఇలా ఉంది. ఆయన (స) సెలవిచ్చారు – "మీలో ఎవరో ఒకరు తప్పకుండా అబద్ధాలకోరులు. ఇప్పటికయినా ఎవరయినా తౌబా చేసుకోదలిస్తే చేసుకోవాలి." పురుషుడు అన్నాడు, "నేను ఆమెకు మహరుగా ఇచ్చిన సొమ్ము గురించి ఆదేశం ఏముంది?" ఆయన (స) చెప్పారు, "దానికి ప్రతిఫలంగానే కదా ఈమె నీకు హలాల్ అయ్యింది. ఈమెపై తప్పుడు ఆరోపణ ఉంటే అదీ ఇంకా దూరపు విషయం" (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 4899) తిరిగి అన్నారు, "నికాహ్ ఎంతో దృఢమయిన వాగ్దానం. అందులో నీవు బంధింపబడివున్నావు." ఇంకా చెప్పారు, "స్త్రీల పట్ల చక్కని రీతిలో వ్యవహరించు" (అల్ ఫజ్‌లుల్ కబీర్, ముక్తసర్ తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

22 – 23 ఆయత్‌ల వివరణ : ఆయత్‌ల మధ్య సంబంధం : మునుపటి ఆయత్‌లలో అల్లాహ్ స్త్రీల పట్ల, సద్ వ్యవహరణ చేయాలని ఆదేశించాడు. దాని తర్వాత ఎవరితో నికాహ్ హరాం అవుతుందో ఆ స్త్రీల ప్రస్తావన ఉంది. అజ్ఞాన కాలపు ఆచారం ప్రకారం కుమారుడు తండ్రి మరణానంతరం తన తండ్రి మారు పెళ్ళాన్ని (సవతి తల్లిని) పెళ్ళాడటం ధర్మ సమ్మతంగా భావించబడేది. అందువలన ఖైస్ బిన్ అస్లమ్ తన తండ్రి మరణించిన తర్వాత తన సవతి తల్లిని వివాహమాడగోరినప్పుడు ఈ ఆయత్ అవతరించింది. అలా చేసుకోవడం హరాం అని గట్టిగా పేర్కొన్నది. (ఇబ్నె కసీర్) ఇలా వివాహం చేసుకునేవాడు వధించదగ్గవాడని హదీసు ద్వారా రుజువుపర్చబడింది. (అబూదావూద్ – హ.నెం. 3865) ఖుర్ఆన్, పధ్నాలుగు సంబంధాలను హరామ్‌గా పేర్కొంది. అందులో ఏడు వంశపారంపర్య సంబంధాలు హరామ్ అని తెలుపబడ్డాయి. తల్లితో పాటు అమ్మమ్మ, నాయనమ్మ కూడ హరాం జాబితాలో ఉన్నారు. కూతురితో పాటు కూతురి కూతురు, కుమారుని కూతురు (మనుమరాళ్ళు) కూడ హరాంలో చేరి ఉన్నారు. సోదరి, అంటే ఆమె స్వంత సోదరిఅయినా, తల్లి ద్వారా సోదరి అయినా, తండ్రి ద్వారా సోదరి అయినా ఎవరయినా హరామ్‌యే. ఇంకా అత్త (తండ్రి చెల్లెలు)తో పాటు తాత (తండ్రికి తండ్రి) చెల్లెలు కూడ చేరి ఉంది. ఇంకా పిన్నితో పాటు తల్లి, నాయనమ్మ, అమ్మమ్మ మరియు వీరందరి సోదరీమణులు చేరి ఉన్నారు. సోదరుడి కుమార్తె, సోదరి కుమార్తెతో పాటు మనుమరాళ్ళు (కూతురి కూతురు, కుమారుడి కూతురు) కూడా హరామ్ సంబంధాల జాబితాలో వస్తారు. (ఖుర్తుబీ) అంటే వంశపరమయిన తల్లి, సోదరి వలెనే పాలు త్రాగటం ద్వారా తల్లి, సోదరి అయిన వారు కూడా హరామ్. ఒక హదీసులో ఉంది – వంశపరంపరకు చెందిన ఏ సంబంధమయినా హరామ్‌యే. పాలు త్రాగిన కారణంగా ఏర్పడిన మాతృ సంబంధంలోని వారు కూడా హరామ్. ఖుర్ఆన్ పాలు త్రాగిన సంబంధాన్ని బొత్తిగా హరామ్‌కు కారణంగా పేర్కొన్న విషయం గుర్తుంచుకోవాలి.

రబీబ : అంటే భార్య యొక్క మరొక భర్త (పూర్వపు భర్త)కు పుట్టిన కుమార్తె ఉంటే ఆమె కూడా తన భార్య (ఆ అమ్మాయి తల్లి)తో శారీరక సంబంధం ఏర్పడినట్లయితే హరామ్ అవుతుంది. అలాకాక శారీరక సంబంధానికి ముందే ఆమెకు విడాకులు ఇచ్చినట్లయితే ఆ స్త్రీ కుమార్తెతో నికాహ్ ధర్మసమ్మతమే. ఈ విషయంలో పండితుల మధ్య ఏకాభిప్రాయం ఉంది. (ఖుర్తుబీ) ఇదేవిధంగా దైవప్రవక్త (స), ఒక స్త్రీ మరియు ఆమె తండ్రి చెల్లి (అత్త)ని ఒకేసారి భార్యలుగా చేసుకోవడం నిషేధించారు. అదేవిధంగా హదీసు ప్రకారం ఒక స్త్రీ మరియు ఆమె పిన్నిని (ఇద్దర్ని) ఏక కాలంలో వివాహం చేసుకోవడం కూడా నిషేధించబడింది. (సహీహ్ బుఖారీ – హ.నెం. 5109) ఈ హదీసును బట్టి ఖుర్ఆన్‌తో పాటు హదీసు కూడా శాశ్వతంగా సంగ్రహించబడిన షరీఅత్ అని రుజువు అవుతోంది. (ఖుర్తుబీ). ఇంతకు మునుపు జరిగిపోయిన ఇటువంటి పెళ్ళిళ్ళు పాపం కాదు. వాటిని కొనసాగించవచ్చు అని ఎంతమాత్రం దీని భావం కాదు.